8554 AA 6010020
OSREDNJA KNJIŽNICA
P.P.126
66001 KOPER

PRIMORSKI DNEVNIK

Poštnina plačana v gotovini Abb. postale I gruppo | Cena 300 lir | Leto XXXVI. Št. 106 (10.626) | TRST, sreda, 7. maja 1980

PRIMORSKI DNEVNIK je začel izhajati v Trstu 13. maja 1945, njegov predhodnik PARTIZANSKI DNEVNIK pa 26. novembra 1943 v vasi Zakriž nad Cerknim, razmnožen na ciklostil. Od 5. do 17. septembra 1944 se je tiskal v tiskarni «Doberdob» v Govcu pri Gorenji Trebuši, od 18. septembra 1944 do 1. maja 1945 v tiskarni «Slovenija» pod Vojskim pri Idriji, do 8. maja 1945 pa v osvobojenem Trstu, kjer je izšla zadnja številka. Bil je edini tiskani partizanski DNEVNIK v zasužnjeni Evropi.

MEDTEM KO PRIHAJAJO V BEOGRAD ŠTEVILNE DELEGACIJE NAJVIŠJIH PREDSTAVNIKOV DRŽAV VSEGA SVETA

Stotisoči Jugoslovanov so se včeraj v mimohodu poslovili od svojega ljubljenega predsednika Tita

Osrednja žalna svečanost ob prisotnosti najvišjih predstavnikov oblasti je bila v Domu sindikatov v Beogradu - Dr. Vladimir Bakarić o življenju in delu predsednika Josipa Broza Tita in o njegovem pomenu za današnji svet

BEOGRAD — V veliki dvorani doma sindikatov v Beogradu je bila včeraj osrednja žalna seja najvišjih organov in organizacij federacije. Sejo je odprl predsednik predsedstva SFRJ Lazar Koliševski.

Potem ko so zaigrali državno himno je Lazar Koliševski pozval navzoče, da z minuto molka počastijo spomin in izrazijo spoštovanje preminulemu predsedniku Titu.

V tem bolečem trenutku, je rekel Koliševski, ko izražamo našo neizmerno zahvalo in spoštovanje zgodovinski osebnosti Josipa Broza Tita, ki ga je smrt iztrgala iz naših bojnih vrst, vendar katerega delo ostaja za vedno v srcih vseh delovnih ljudi, narodov in narodnosti naše države kot temelj našega boja za svobodo in neodvisnost, socialistično samoupravno in neuvrščeno Jugoslavijo, našega boja za socializem in človekovo srečo, vas pozivam, da z minuto molka izrazimo najgloblje spoštovanje preminulemu tovarišu Titu.

Zatem je o življenju in delu tovariša Tita govoril član predsedstev SFRJ in CK ZKJ Vladimir Bakarić. Njegov poseg objavljamo v daljšem izvlečku.

Tovarišice in tovariši

Neizprosna smrt nam je iztrgala tovariša Tita. Iztrgala nam ga je po nenavadno plodnem življenju, pa vendarle tako rekoč sredi izjemne ustvarjalne aktivnosti delavskega borca in državnika, borca za osvoboditev delavskega razreda in delovnih ljudi, borca za boljše odnose med ljudmi, narodi in državami.

Nobenega dvoma ni, da bo to stoletje označeno za naše narode, za narode in narodnosti Jugoslavije, s Titovim imenom in da bodo rezultati njegovega dela ostali trajni.

Na teh naših tleh je bila zgodovina polna nenehnega boja ljudskih množic proti socialnemu in nacionalnemu zatiranju, proti fevdalni tlaki in kapitalističnemu izkoriščanju, proti zavojevalskim načrtom in interesnim območjem: Tito, ki je vodil naše revolucionarno gibanje, pa je kakor nihče pred njim znal vzgibati in organizirati naše narode in narodnosti ter jih popeljati v odločilni, zmagoviti boj za uresničenje stoletnih osvobodilnih teženj.

Oblikovanje trdne socialistične skupnosti enakopravnih narodov in narodnosti, samoupravljanje delovnih ljudi, bratstvo in enotnost, lastna pot socialističnega razvoja, neuvrščanje in druge velike pridobitve naše socialistične revolucije pričajo o veličini in značaju Titovega dela.

Lenin je v tem stoletju odprl proces zmage socializma in socialističnih revolucij v svetu ter postal in ostal simbol tega časa in teh procesov. Titovo delo pa je močno pripomoglo k svetovnemu socialističnemu procesu v sodobnih razmerah. Tito je začrtal temelje odnosov med socialističnimi državami in gibanji ter sprožil procese nastajanja novih družbenih in državnih odnosov v svetu, tako da je njegova dejavnost prestopila meje Jugoslavije, on kot osebnost pa se je uvrstil med najsvetlejše like današnjega sveta. Njegovo ime je in bo ostalo med oznakami sodobne dobe človeštva.

Velika doba v zgodovini človeštva pa je dobila v Titu svojega človeka, človeka, ki jo je razumel in ki je njene probleme z orjaško močjo vodil k rešitvam.

Odtod njegov ugled med ljudmi in med ljudskimi množicami širom po svetu, med prijatelji in med sovražniki. Ko se danes tudi tu fizično poslavljamo od njega, mu želimo v imenu vseh naših organizacij, v imenu naših delovnih ljudi izreči priznanje in hvaležnost za vse, kar je delal in napravil — in ob spominu nanj trdno obljubiti, da bomo z vsemi našimi močmi stopali naprej po poti, ki nam jo je nakazal in za katero nas je usposabljal.

* * *

Za Tita je zveza komunistov predvsem avantgarda delavskega razreda, ki s svojo celotno aktivnostjo zagotavlja, da delavci zares postanejo zgodovinski subjekt družbene preobrazbe, to je, da postane osvobajanje delavskega razreda njegovo lastno delo. Izhajajoč iz tega, da mora delovanje partije spodbujati ustvarjalno pobudo najširših ljudskih množic, je Tito pripisoval največji pomen množičnim političnih organizacijam ljudstva in mladine. Ljudska fronta, oziroma socialistična zveza, sindikati, mladinska organizacija in druge družbene organizacije niso zanj nikoli bile transmisija partije, marveč vedno organizacija najširših ljudskih množic, ki tako neposredno sodelujejo v političnem in družbenem življenju v političnem odločanju.

Tito je opozarjal, da bo lahko zveza komunistov uresničevala svojo vlogo, samo če se bo bolj vključevala v družbeno-politično aktivnost delovnih ljudi, v samoupravljanje in neposredno demokracijo, zato pa morajo komunisti s svojim bojem delovati kot notranja družbena sila.

S takšnim delovanjem je zveza komunistov postala partija novega zgodovinskega tipa in niti ni več klasična partija, marveč organizacija komunistov in komunistične dejavnosti ter se vseglobline utemeljuje v družbene tokove ter vsetesneje povezuje in staplja z delavskim razredom in vsemi delovnimi ljudmi v zgodovinski poti odmiranja sleherne partijske politične prakse.

Izjemno veliko je Titovo delo na področju mednarodnih odnosov. To delo je neločljiv del najnaprednejših družbenih, političnih in idejnih gibanj našega stoletja — dobe socialističnih in nacionalnih osvobodilnih revolucij, dobe socializma kot svetovnega procesa. Titovi koncepti in Titove akcije na čelu socialistične Jugoslavije in naše partije so dali tem gibanjem neizmeren pečat. Idejni in politični koncept naših odnosov z drugimi narodi, danes in v prihodnje, naša vsebinska in trajna povezanost z naprednimi težnjami in osvobodilni procesi v svetu so zgodovinska Titova zasluga.

Moč Titovega koncepta mednarodne politike je v njegovem globokem razumevanju zgodovinske dobe, v kateri je glavno gibalo proces osvobajanja, izkoriščanih razredov in zasužnjenih narodov ter

(Nadaljevanje na zadnji strani)

Ogromna množica Jugoslovanov se je včeraj z mimohodom v palači zvezne skupščine v Beogradu poklonila spominu predsednika Tita. Iz te palače bo jutri krenil žalni sprevod na Dedinje (Telefoto AP)

(Od našega poročevalca)

BEOGRAD — *Veletok ljudi se počasi steka v glavno dvorano skupščine, kjer leži, ovit v jugoslovansko zastavo največji sin jugoslovanskih narodov in narodnosti, ljubljeni tovariš Tito. Stotisoči Beograjčanov so se postavili v vrsto, potrpežljivo čakajo uro, dve, tudi tri, da s tihim mimohodom še poslednjič počastijo junaka, ki jih je vodil v osvobodilnem boju in nato v prav tako težavnem boju za neodvisno, svobodno, neuvrščeno, samoupravno in socialistično Jugoslavijo.*

Počasi, korak za korakom se dolga kača, podobna neusahljivi reki vije po Bulevaru revolucije, po ulici Moša Pijade, po Titovi ulici in se mirno, a nezadržno steka na Trg pred skupščinsko palačo. Stari in mladi, žene in možje, fantje in dekleta, otroci, pionirji, vsi stojijo mirno v vrsti, čakajo. Izraz na njihovih obrazih se spreminja kot se, korak za korakom, bližajo skupščini. Na koncu veletoka je še opaziti ljudi, ki se pomenkujejo, ki berejo časopise, ko se bližajo trgu skupščine pa počasi umolknejo, časopisi izginejo v žepih, vsak ostane sam s sabo in s svojimi čustvi, pa čeprav med tisoči, ki čutijo isto kot on. Obrazi so žalostni, izražajo globoko prizadetost, a so obenem mirni in dostojanstveni. Reporterju, pa naj bo še tako pozoren in pronicljiv opazovalec, ni mogoče dojeti vseh odtenkov, vseh tistih majhnih kretenj, ki izražajo, prav tako kot nema prisotnost množice, globoko spoštovanje in ljubezen do Tita. Marsikatere oči so rosne, marsikdo se s težavo premaguje, da ne bi bruhnil v jok, a ko stopi v dvorano je miren in resen, dostojanstven. Obrisal je solze, preden je stopil v dvorano, marsikateri moški si je popravil kravato, marsikateri fant je zapel suknjič, marsikatero dekle si je z roko, skoraj podzavestno, nekoliko popravila pričesko.

Moč premagovanja množice je velika, a čustva, globoka čustva, ki plamtijo v prsih teh ljudi, je težko zatreti. Dokler je človek sam s svojimi mislimi še zadrži solze, a če mora spregovoriti, če odgovarja reporterju, ki ga vprašuje, zakaj je prišel, zakaj čaka toliko ur v vrsti, se težko premaga, solze se utrnejo, govori le s težavo: besede mu zmanjka, preskope so zato, da bi lahko povedal, kaj čuti. Njegova prisotnost tam, pa je zgovornejša od vsake besede.

Tolikšna množica, neusahljivi veletok, ki se steka po Bulevaru revolucije, Ulici Moša Pijade in po Titovi ulici, je iznenadil in ganil na desetine novinarjev, ganil je občasne poročevalce, ki so prišli v Beograd le za nekaj dni, morda lačni tudi senzacionalističnih novic, ganil in iznenadil je tudi stalne dopisnike in dobre poznavalce jugoslovanske stvarnosti. V Press centru, pri kosilu, pri večerji je slišati le razgovore o tej množici, ki narašča iz ure v uro, ki je prisotna podnevi in ponoči. Ob tej reki ljudi postanejo manj pomembna ugibanja o tem, ali bo prišel Castro, zakaj se je Brežnjev odločil, da pride v Beograd, čeprav je sprva kazalo, da ga ne bo, počasi gre v pozabo celo nepričakovana prisotnost Jovanke Broz na vseh uradnih komemoracijah velikega voditelja. Ostaja le ta nepregledna množica, ki je pravi akter in protagonist teh žalostnih dni, ko se Jugoslavija in z njo ves napredni in dobromisleči svet poslavlja od velikega borca za mir, svobodo in napredek v svetu.

Ta množica, ki se po tihem, ganjenem in ganljivem mimohodu počasi vrača k vsakodnevnim opravilom, k vsakodnevnim skrbem pa je tudi, morda še bolj kot vse uradne besede in obljube, porok, da bo tudi brez Tita Jugoslavija nadaljevala po začrtani poti in da bo s skupnimi močmi in z vztrajnim delom znala zavolniti veliko vrzel, ki se je odprla s Titovo smrtjo.

VOJMIR TAVČAR

Predsednik Hua Guofeng prispel včeraj v Beograd

Napovedane delegacije z vsega sveta

BEOGRAD — Številni šefi držav in vlad so napovedali svoj prihod v Beograd, da bi s svojo prisotnostjo počastili spomin jugoslovanskega predsednika, velikega borca za mir in svobodo v svetu tovariša Tita. Nekatere delegacije so včeraj popoldne že prispele v Beograd, prihod ostalih pa napovedujejo za danes. Med državniki, ki so že v Beogradu velja še posebej omeniti kitajskega voditelja Hua Guofenga, ki se vrača ob tej žalostni priložnosti v državo, kjer je pred nedavnim doživel veličasten sprejem, ko je vrnil predsedniku Titu njegov obisk na Kitajskem. Žalost pa je otipljiva tudi na Kitajskem. Radio in televizija posvečata dobršen del svojih informativnih oddaj prikazovanju lika predsednika Tita. Tisk pa objavlja obširne članke, kar ni običajno za kitajske časopise. Partijsko glasilo «Renminribao» pa predvsem poudarja, da je Tito dosledno zagovarjal načelo, da mora proletarski internacionalizem in nudenje pomoči sovpadati z obojestranskim spoštovanjem suverenosti držav in partij. «Trdno je zagovarjal načelo enakosti in svobode komunističnih partij vseh držav, ki morajo samostojno delovati in dajati odgovor samo delavskemu razredu in ljudstvu svoje države».

Poleg kitajske delegacije so včeraj prispela še zastopstva Pakistana, Irske, Singapura, Zaira, Guyane, Senegala, Burundija in Kube. Kubansko delegacijo vodi podpredsednik državnega sveta in vlade Rafael Rodriguez, spremlja pa ga zunanji minister Malmierca.

Precejšnje iznenadenje je imela novica, da bo bolgarsko delegacijo vodil generalni sekretar bolgarske partije Todor Živkov.

Kar zadeva predstavništva ostalih držav se je zvedelo, da so napovedali svoj prihod zambijski predsednik Keneth Kaunda, panamski predsednik Aristies Rojo, avstrijski predsednik Kirchschlaeger in kancler Bruno Kreisky, venezuelski zunanji minister Alberto Zambrano Velasco, nizozemski premier Andreas Van Agt ter princa Klaus in Bernard, predsednik etiopskega revolucionarnega sveta Mengistu Haile Mariam, generalni sekretar Arabske lige Šedli Klili in z naštevanjem bi lahko še nadaljevali.

Prisotnost tolikšnega števila državnikov v Beogradu bo najbrž priložnost za vsaj neformalno izmenjavo mnenj o sedanjem zelo zaostrenem političnem položaju v svetu. Vsekakor pa so to le domneve, osnovane bolj na logičnem sklepanju kot pa na preverjenih uradnih novicah. Veleposlaništva, na katera so se obrnili novinarji, o tem namreč niso črhnila besedice.

RIM — Predsednik senata Fanfani je včeraj ob začetku seje počastil spomin predsednika Tita.

Tudi v poslanski zbornici so se poklonili Titu. Svečani govor, ki je poudaril Titovo veličino v vseh njenih odtenkih, je podala predsednica zbornice Nilde Jotti.

Delegacija Slovencev iz dežele odpotuje na pogreb v Beograd

Jutrišnjih svečanosti ob pogrebu predsednika SFR Jugoslavije tovariša Tita v Beogradu, se bo udeležila štiričlanska delegacija Slovencev iz Furlanije - Julijske krajine ter dvočlanska delegacija koroških Slovencev.

Pogreba v Beogradu se bo poleg vsedržavne delegacije udeležila tudi delegacija Vsedržavne zveze partizanov Italije - ANPI iz dežele Furlanije - Julijske krajine.

Med včerajšnjo komemoracijo za tovarišem Titom v Kulturnem domu v Trstu

MOGOČNA ENOTNA SPOMINSKA SVEČANOST V KULTURNEM DOMU

SLOVENCI V ITALIJI ŽALUJEMO ZA TITOM ENAKO KOT BRATJE V MATIČNI DOMOVINI

Pred množico, kakršne še ni bilo v Kulturnem domu, so Titov spomin počastili Stojan Spetič (KPI), Filibert Benedetič (PSI), Zorko Harej (SSk) in Boris Race (SKGZ) - Partizanske pesmi je pel zbor «Valentin Vodnik» iz Doline

«Slovenci v Italiji žalujemo za Josipom Brozom Titom enako kot naši bratje v matični domovini». S temi besedami je predsednik SKGZ Boris Race natančno opredelil včerajšnjo osrednjo enotno komemoracijo Slovencev v Italiji za umrlim predsednikom Jugoslavije. Žalno svečanost so priredile Komunistična partija Italije, Socialistična stranka Italije, Slovenska skupnost, SKGZ, Svet slovenskih organizacij in Slovenska kulturna društva videmske pokrajine. Ob vhodu v Kulturni dom je na rdečem pultu ležala žalna knjiga, pred njo pa dolga vrsta ljudi, ki so se vanjo vpisovali. Že pred napovedano uro se je v Kulturni dom — odkar ga imamo še ni bil tako poln — začela zgrinjati velika množica ljudi. Prihajali so iz mesta, prihajali so iz Brega in s Krasa, iz najbolj oddaljenih kra-

jev. Študentje, delavci, uradniki, podjetniki, mladinci in priletni občani so do kraja zasedli parter in balkon, mnogo pa jih ni našlo mesta v veliki dvorani in so obstali zunaj, v foyerju in na stopnišču, v spoštljivi tišini, v nemen ganotju, kakor da bi se bolesten molk Ljubljane, Zagreba in Beograda razlil nad Trst in jih skupaj z jugoslovanskimi narodi združil z istim bolečim vezivom v skupno časčenje spomina velikega borca, politika in človekoljuba, tovariša Tita. Med gosti je zbrano sedela delegacija konzulata SFRJ z generalnim konzulom Štefanom Cigojem na čelu, ob njih pa izvoljeni predstavniki oblasti in organizacij. V tiho zbranost in prizadeto vzdušje pretresenih src so odjeknile besede Stojana Spetiča, ki je stopil na govorniški pult za KPI: «Težka zamolkla bolečina nam je razparala misli, ko smo izvedeli za smrt tovariša Tita, čeprav je bila neizbežna in pričakovana. V to skupno žalost se stekajo čustva vsakega izmed nas: je žalost partizanskih borčev, ki jih je Tito vodil skozi strah in trpljenje do končne zmage, narodne svobode in revolucije; je žalost zavednih Slovencev in demokratično čutečih italijanskih antifašistov; je žalost mladine, ki je v svetu podirajočih se mitov in krize absolutnih prepričanj spoznala v Titu predvsem človeka, ki se je boril za človeka, politika, ki se je boril za resnico, komunista, mednarodnega revolucionarja, ki je globoko ljubil lastno domovino, vztrajnega iskalca miru, sporazumevanja, demokratičnih odnosov med velikimi in malimi narodi, ki ni nikoli, tudi danes, ko svet pretresajo globoke krize napetosti, nehal verjeti v možnost uveljavljanja politike popuščanja in načelnosti.»

Filibert Benedetič je spregovoril v imenu PSI in med drugim dejal sledeče: «Vsa Jugoslavija se zgrinja okrog tovariša Tita na njegovi zadnji poti. Srhljivi molk izraža utrip, ki objema vse. Tudi mi smo v tem molku. Ko se naša narodnostna skupnost poslavlja od njega na žalni slovesnosti tu v tem domu, z odra, ki spada k samemu jedru našega kulturnega življenja, spomnimo se s hvaležnostjo na čast, ki jo je izkazal vsem Slovencem v Italiji z obiskom predstave našega gledališča v Beogradu 3. junija 1969. (...) S tem obiskom je hotel sam predsednik SFR Jugoslavije izkazati priznanje tržaškim in vsem ostalim primorskim gledališkim in kulturnim delavcem, priznanje za več kot stoletne napore za vso njihovo požrtvovalnost, za njihovo umetniško vitalnost. (...) In prav tu v tem našem domu njegova podoba zadobiva še posebno luč. Ko se poslavljamo od njega, naj nam bo v ponos njegovo najvišje priznanje: Z ukazom predsednika SFR Jugoslavije. Za posebne zasluge pri razvoju slovenske narodne kulture in prispevek k sodelovanju in krepitvi prijateljskih odnosov med SFR Jugoslavijo in Italijo, odlikuje Slovensko stalno gledališče v Trstu z redom zasluge za narod z zlato zvezdo. Tudi to je del njegove oporoke,» je zaključil Filibert Benedetič.

Zorko Harej, ki je govoril v imenu Slovenske skupnosti, je dejal naslednje: «Tolike prizadetosti in ganjenosti doma in po svetu ob smrti jugoslovanskega predsednika je malokdo pričakoval, posebno v tem nervoznem času in mrzličnem času, ko človek nima časa, da bi se pomudil ob še tako veličastni stvari ali znameniti osebi. Z njegovo zamislijo dialogiranja, sporazumevanja, mirnega reševanja problemov in sporov, ki se nenehno porajajo v človeštvu, pri nas v stari Evropi, še več med narodi, ki stopajo prvič na politično pozornico, je bil uravnalna in blažilna sila. In velika škoda, da je človek tolikega mednarodnega vpliva in ugleda odšel prav v času, ko pretresa korenine družbe nov nemir in se vedno pogosteje poraja nevarnost novih spopadov in kršenja neodvisnosti. Pa še nekaj je, kar se je v obširnih biografijah, ki smo jih slišali in brali te dni morda premalo podčrtalo, njegovo politično spretnost in pogum, da je znal reči ne tudi velikim silam, kadar je imel to za potrebno in koristno jugoslovanskim narodom. (...) Glavni tvorec sedanje Jugoslavije v vseh njenih življenjskih vidikih, v družbenem, gospodarskem in političnem; države neodvisne poti v socializem, države s samoupravnim družbenim sistemom, oprtim na voljo in hotenje delovnega ljudstva, katerega dokončno veljavo bo dokazal čas in razmere; tvorec, oz. simbol enotne in neodvisne dežele — je prav Tito.»

Zadnji je pristopil h govorniškemu pultu predsednik SKGZ Boris Race.

«Kaj je bolj pomembno pri Titu? — se je vprašal: Tito borec, revolucionar, politik, organizator, snovalec, vojskovodja, voditelj množic, graditelj novih družbenih odnosov, branitelj neodvisnosti Jugoslavije, navdihovalec in tvorec samoupravljanja, idejni utemeljitelj in mobilizator miroljubnih sil v svetu, so-

(Nadaljevanje na zadnji strani)

Slovo herojev Jugoslavije

BEOGRAD — Heroji Jugoslavije so se včeraj dopoldne poslovili od svojega komandanta, tovariša Tita. Odlikovanja so se bleščala na prsih 200 junaških sinov Jugoslavije, ko so stali mirno ob krsti. Na junaških licih, ki so v vojnem času mirno in pogumno gledala smrti v oči se je utrnila marsikatera solza ob krsti s posmrtnimi ostanki njihovega voditelja. Še posebej ganljiv pa je bil prizor, ko so se ob krsti zvrstile priletne ženske, partizanske matere, ki so nosile odlikovanja svojih sinov, padlih v boju za svobodo.

V izjavi Tanjugovemu poročevalcu je eden od prisotnih herojev Peter Kalanja, ki se je udeležil bitk na Sutjeski in na Neretvi, med drugim tako pojasnil svoje globoko spoštovanje in ljubezen do Tita: «Tovariš Tito ni nikoli dovolil, da bi kak ranjenec kdaj padel v roke sovražniku. Nujnost zaščite ranjencev je večkrat osebno poudaril. Tudi sam sem bil trinajstkrat ranjen v bitki, a tovariši me niso nikoli zapustili.

Leonid Brežnjev na Titovem pogrebu

MOSKVA — Presenetljiva in politično pomembna je vest, da bo sovjetsko delegacijo na pogrebu predsednika Tita vodil generalni sekretar sovjetske komunistične partije Leonid Brežnjev. Vest o prihodu sovjetskega državnika, katerega bo med drugim spremljal tudi Mihail Suzlov, je tem bolj pomembna in odraža pozornost, ki jo SZ posveča Jugoslaviji. Leonid Brežnjev se je včeraj skupaj z ostalimi najvidnejšimi sovjetskimi voditelji vpisal v knjigo žalosti pri jugoslovanskem veleposlaništvu v Moskvi, kar je prvi primer, da se Brežnjev ob smrti nekega tujega državnika osebno vpiše v knjigo žalosti.

Centralni komite KP SZ, prezidij vrhovnega sovjeta SZ in svet ministrov Sovjetske zveze so dali naslednjo izjavo: «Smrt Josipa Broza Tita je velika izguba za narode Jugoslavije, ki jih je vodil dolgo vrsto let kot izkušen politični voditelj». Izjava nato poudarja Titov doprinos v herojskem boju jugoslovanskih delavcev proti fašističnim zavojevalcem in pri gradnji Jugoslavije in krepitvi bratstva in enotnosti njenih narodov.

Sovjetski voditelji nato prikazujejo Titovo vlogo kot borca za mir, popuščanja napetosti in miroljubne koeksistence, kot enega od ustanoviteljev gibanja neuvrščenih. Po sovjetskih izjavah je Tito pripisoval velik pomen razvijanju vsestranskega sodelovanja med komunističnima partijam Jugoslavije in SZ.

V nadaljevanju sovjetski dokument trdi: «V teh žalostnih dneh CK KP SZ, prezidij vrhovnega sovjeta ZSSR in svet ministrov ZSSR ponovno potrjujejo nespremenjeno željo Sovjetske zveze za učvrstitev prijateljskih odnosov s Socialistično federativno republiko Jugoslavijo in ZK Jugoslavije na osnovi spoštovanja skupno in na najvišjem nivoju sprejetih načel in dogovora o nevmešavanju v notranje zadeve, enakopravnosti, doslednem spoštovanju suverenosti v duhu vzajemnega razumevanja in zaupanja».

«Sovjetski ljudje, končuje dokument, sočustvujejo z jugoslovanskimi delovnimi ljudmi ob smrti Josipa Broza Tita - vidnega državnega in partijskega voditelja Jugoslavije, uglednega predstavnika mednarodnega komunističnega in delavskega gibanja, katerega ime bo za vedno ohranjeno v zgodovini».

CELOVEC — «Koroški Slovenci in vse manjšine jugoslovanskih narodov smo izgubili iskrenega prijatelja, ki nam ni le ob srečanjih in v danih težkih situacijah obljubljal in nam nudil pomoč in podporo, marveč je kot temeljit poznavalec nacionalnega vprašanja le-to — kakor kaže zlasti njegova iniciativa v Helsinkih — vedno vključeval kot neločljiv del v širši sklop splošnega prizadevanja za odpravo napetosti in za demokratizacijo mednarodnih in splošnih medčloveških odnosov.»

S to mislijo sta Zveza slovenskih organizacij na Koroškem in Narodni svet koroških Slovencev za danes sklicala žalno sejo ob smrti predsednika SFRJ Josipa Broza Tita.

Žalna seja bo danes ob 19. uri v modri dvorani doma glasbe v Celovcu. (Sindok)

NA VČERAJŠNJIH REDNIH SEJAH

Deželni svet F-JK in tržaška občina počastila spomin predsednika Tita

Lik pokojnega jugoslovanskega voditelja je v deželni skupščini orisal predsednik Mario Colli - V občinskem svetu poudarili veliki delež Tita za mir v svetu

V okviru splošnega žalovanja za umrlim jugoslovanskim predsednikom Titom sta se včeraj tudi deželni svet Furlanije-Julijske krajine in tržaški občinski svet poklonila spominu velikega državnika in uglednega borca za mir in sožitje med narodi.

«Od nedelje zvečer ves svet, vsi državniki, najuglednejše osebnosti ter na stotine milijonov ljudi vseh narodnosti častijo spomin jugoslovanskega predsednika Tita. Tudi prebivalci dežele Furlanije-Julijske krajine se pridružujemo žalovanju vseh jugoslovanskih narodov in narodnosti ter se klanjamo veliki osebnosti umrlega državnika». S temi občutenimi besedami je na včerajšnji seji deželnega sveta predsedni' Colli začel svoj komemorativni nagovor o liku predsednika Tita. Colli je podal temeljne obrise življenja in boja umrlega jugoslovanskega voditelja, ki sta neločljivo povezana z zgodovino sodobne Jugoslavije ter z razvojem prijateljstva in miroljubnega sožitja v svetu. Pri tem je omenil odločilen Titov delež pri krepitvi gibanja neuvrščenih držav in splošnih prizadevanj za mir, ki ga postavijo med protagoniste človeške zgodovine.

Poudaril je tudi vlogo predsednika Tita pri razvoju medsebojnega sodelovanja med Italijo in Jugoslavijo in posebno med obmejnimi deželami in narodi. «Naša dežela je v prvi osebi doživela vojno tragedijo in njene hude posledice, zato se danes odločno zavedamo pomembnosti novih odnosov med državami in narodi kljub različnim političnim in državnim ureditvam. V tem duhu «je nadaljeval predsednik deželnega sveta» se danes klanjamo spominu predsednika Tita, pobudniku partizanske borbe in neutrudnemu borcu za boljšo bodočnost vseh narodov». Svoj komemorativni poseg je Colli sklenil z željo, da bi se v bodočnosti še utrdili odnosi prijatejstva in sodelovanja med našo deželo ter med SR Slovenijo in SR Hrvatsko, ki so z obojestranskim prizadevanjem že dosegli odlično stopnjo razvoja. Komemoraciji preminulega predsednika SFRJ se je pridružil v imenu deželne vlade tudi njen predsednik Antonio Comelli.

Pred sinočnjo razpravo v tržaškem občinskem svetu se je tudi župan Cecovini poklonil spominu v nedeljo umrlega predsednika Tita. V svojem kratkem nagovoru je poudaril Titov pomen za mir v svetu in pri grajenju nove Jugoslavije, njegovo delo v prid miroljubnega sožitja obeh sosedov — Italije in SFRJ ter prizadevanja za svobodo jugoslovanskih narodov. Predsednik Tito, je še dejal Cecovini, je modro vodil svojo državo in upati je, da bodo tudi sedanji jugoslovanski voditelji hodili po njegovi poti. Cecovini pa ob koncu ni reagiral in obsodil provokacije fašističnega svetovalca, ki je z nezaslišanimi besedami blatil ugled umrlega voditelja.

Tudi svetovalec Monfalcon (KPI) se je pridružil sožalju ob smrti tovariša Tita. Dejal je, da smrt predsednika SFRJ navdaja vse ljudi z žalostjo in zato so tržaški komunisti v teh težkih trenutkih blizu vsem jugoslovanskim narodom in narodnostim. Komunistični predstavnik je nato poudaril, da je ime Tita močno povezano z našo dobo, saj je bil 40 let v središču svetovnega dogajanja, bil je heroični partizanski vodja, borec za avtonomijo svoje in drugih komunističnih partij, s Kardeljem začetnik samoupravnega socializma, ustanovitelj gibanja neuvrščenih in po njegovi zaslugi je Jugoslavija pridobila takšen ugled v svetu, kakršnega ima danes. S Titom, je še nadaljeval Monfalcon, so se odnosi med obema državama normalizirali in temu je botrovalo tudi ustvarjalno delo obeh narodnostnih manjšin, slovenske v Italiji in italijanske v Jugoslaviji.

Svetovalec Lokar (SSk) je v svojem daljšem govoru dejal, da je bil Tito zadnji protagonist sodobne zgodovine, predhodnik svojega časa, ki je znal uresničiti svojo vizijo in dodeliti blagostanje širokim ljudskim plastem. Z občudovanjem in spoštovanjem je nato predstavnik SSk govoril o Titovem življenju o njegovih zmagovitih bojih na vseh frontah človekovega dogajanja. Poosebljal je vse tiste vrednote, h katerim stremijo ljudje predvsem pa emancipacijo človeka.

ŽALNA KNJIGA ODPRTA ŠE DANES OD OSMIH ZJUTRAJ DO SEDMIH ZVEČER

Na jugoslovanskem konzulatu tudi včeraj nepregledna množica žalujočih za Titom

Med tistimi, ki so se vpisali v knjigo žalosti, tudi številni italijanski someščani in otroci iz italijanskih šol - Tudi mornarji na jugoslovanskih ladjah v pristanišču, počastili Titov spomin

V sprejemni dvorani jugoslovanskega generalnega konzulata na Furlanski cesti se je tudi včeraj ves dan vil mimohod množice ljudi, ki so z vpisom v žalno knjigo hoteli izkazati preminulemu tovarišu Titu globoke občutke spoštovanja in ljubezni. Kronistu je sila težko primerno opisati, čemu vsemu je prisostvoval od osmih zjutraj pa do sedmih zvečer.

Kako najti ustrezno besedo, da z njo verno prikaže vzdušje častitljive zbranosti in tišine, ki sta jo prepogosto zmotila bolesten vzdih in zadržan jok, pa naj je šlo za vdovo po padlem borcu za svobodo ali za samega bivšega partizana, ki je z borčevskim pozdravom strumno obstal pred pokojnikovo podobo in jo nato poljubil.

«Tito je tudi naš, naše narodnostne skupnosti in vsakega izmed nas. Njegovo ime nas je vse Slovence skupaj z jugoslovanskimi narodi združevalo v boju proti nacifašizmu, združevalo nas je v gmajni v boju za pravične meje». Tako je zapisal v spominsko knjigo predsednik Slovenske kulturno - gospodarske zveze Boris «Žarko» Race in nadaljeval: «Tito je bil vsa povojna leta navdihovalec naših dejanj in naših naporov za dosego narodnostnih pravic. Z njegovo smrtjo smo izgubili tudi del sebe, kar pa nas bo še bolj krepilo v našem nadaljnjem boju za enakopravnost naše skupnosti v Italiji in za sožitje med narodi».

Še mnogo drugih posvetil smo prečitali in ne samo izpod slovenskega peresa: «Vselej boš ostal v spominu vsakogar, ki ljubi pravico in svobodo», je na primer zapisal eden od tolikih žalujočih iz vrst večinskega naroda. V resnici se je včeraj — zlasti dopoldne — zbralo pred žalno knjigo zelo veliko število italijanskih someščanov.

Videli smo delavce v delovni opravi, kulturnike, prosvetne delavce, umetnike, posamezne zastopnike in delegacije družbenopolitičnih organizacij, vojaške predstavnike in funkcionarje službe javne varnosti. Videli smo ganjene jugoslovanske delavce in študente, ki so zaposleni, oziroma si oblikujejo znanje, potrebno za bodoči poklic, v naših krajih, videli smo kmetovalce, upokojence, gospodinje, uradništvo, videli smo tudi zlasti mnogo mladih obrazov. Veliko, res veliko mladine se je poklonilo pokojnemu državniku in to je zelo pomembno. Bili so trenutki, ko je vrsta žalujočih vseh starosti in obeh spolov, pa mamic in očkov z otročički v naročju segala daleč tja iz dvorane na dvorišče konzulata. Proti večeru je žalna knjiga vsebovala že več tisoč podpisov in še naprej so prihajali. Tudi šolskih otrok ni manjkalo, obeh narodnosti. Osnovnošolci italijanskega zavoda «U. Saba» so vèlikemu državniku tudi posvetili spis, ki ga je njihova učiteljica poklonila osebju konzulata.

Nekateri so prinašali tudi majhne šopke cvetja, nato pa svoje misli prelili na papir: «Posejal boš seme, ki bo ostalo», «Tovariš Tito, tvoje srce v nas nikdar ne bo prenehalo biti» in tako naprej. Spomin tovariša Tita so počastili tudi na jugoslovanskih ladjah, ki so zasidrane v Tržaškem zalivu.

Zaključimo naj s pomenljivo ugotovitvijo enega od podpisnikov v knjigo: «Res je, da je s Titom odšel poslednji vèliki državnik iz kroga tistih, ki so krmilo zgodovine zaobrnili v smer svobode in demokracije. Res pa je tudi, da je Tito bil med temi državnimi poglavarji edini, ki se je tudi v prvi osebi z orožjem v roki in v prvi bojni vrsti boril proti okupatorju».

Knjiga žalosti bo odprta še danes, od 8. do 19. ure. (dg)

Dolge vrste pred žalno knjigo v Kulturnem domu

Pogled na množico, kakršne Kulturni dom še ni videl, med včerajšnjo komemoracijo za tovarišem Titom

TPK Sirena, SPDT, ŠZ Bor, Mladinski krožek Trst, Športna šola, Slovenski klub in PD «Slavko Škamperle» vabijo ob smrti predsednika SFR Jugoslavije Josipa Broza Tita na

KOMEMORACIJO

danes, 7. maja, ob 20. uri v mali dvorani Kulturnega doma.
Govoril bo pokrajinski tajnik VZPI - ANPI DUŠAN KOŠUTA.

BLIŽAJO SE JUNIJSKE UPRAVNE VOLITVE

STRANKE HITIJO S SESTAVLJANJEM PROGRAMOV IN KANDIDATNIH LIST

V petek ob 8. uri se bo uradno odprl rok za predložitev kandidatnih list za pokrajinske volitve, ki bodo 8. in 9. junija. Stranke bodo imele pet dni časa za izpolnitev te obveznosti, saj bo rok zapadel v sredo, 14. maja, ob 20. uri.

Stranke imajo torej na razpolago še nekaj dni časa za sestavo svojih kandidatnih list, saj sta to obveznost doslej izpolnila le KPI in PSDI. Komunisti so svoje izbire objavili že pred dnevi: na njihovo listo bodo od dosedanjih pokrajinskih svetovalcev ponovno kandidirali Martone, Pessato, Spadaro, Vascotto in Ester Pacor, drugi kandidati pa se bodo prvič udeležili volitev v pokrajinski svet. Na listi socialdemokratov bo ponovno kandidiral odbornik Martini, ki je zamenjal Devescovija, ki je pred nedavnim preminil v prometni nesreči. Med pomembnejšimi kandidati socialdemokratske stranke gre še omeniti ravnatelja liceja Dante Bruna Maierja.

V demokristjanskih krogih pa so priprave za sestavo kandidatne liste še v polnem teku. Doslej je le znano, da bosta ponovno kandidirala svetovalca Sbisà in dosedanji načelnik svetovalske skupine Locchi, medtem ko se Pagliaro, Passagnoli, Scarazzato, Vinciguerra, Zanetti in Calandruccio ne bodo predstavili. Tudi republikanec Foscarini ne bo več kandidiral, saj je že dalj od tega izstopil iz stranke. Tudi Slovenska skupnost ni še objavila svoje kandidatne liste: vsekakor je znano, da ne bo ponovno kandidiral odbornik Brezigar (kandidiral bo v devinsko-nabrežinski občinski svet), njegovo mesto pa bo prevzel strankin pokrajinski tajnik Zorko Harej, ki je glavni kandidat SSk za izvolitev v pokrajinski svet.

Na letošnjih pokrajinskih volitvah se bo predstavila tudi Lista za Trst. Na skupščini 5. t.m. so izvolili 30 kandidatov, med katerimi so bolj znana imena Carlo Ventura, Elio Belsasso, Fabio Vidali in Arturo Gargano. Skupščina pa ni izvolila treh kandidatov «Srednjeevropskega gibanja», odv. Agneletta, Parovela in Samerja. V tej zvezi je tajnik gibanja Parovel sporočil, da je gibanje svoje kandidate že prej umaknilo, ker Lista za Trst ni sprejela nekaterih zahtevanih jamstev in da je njihove kandidature kljub temu predstavilo mladinsko gibanje LpT.

V dneh 8. in 9. junija bomo tudi obnovili občinske svete okoliških občin. Tudi za te volitve se bo vlaganje kandidatnih list začelo v petek, 9. maja, in zaključilo v sredo, 14. maja. Svoje kandidatne liste so doslej predložili le komunisti; predložili so jih v devinsko - nabrežinski občini, v miljski ter v dolinski občini. V zgoniški in v repentabrski občini pa bodo nastopili skupno s socialisti na enotni «Napredni listi», kot so že običajno v vseh teh zadnjih letih. O kandidatnih listah drugih strank (nastopila bo tudi Lista za Trst, kar bo po vsej verjetnosti sprožilo enak problem, posebno v devinsko - nabrežinski in miljski občini, kot na pokrajini) pa bomo zvedeli kaj več v prihodnjih dneh. Povedati je še treba, da sta kandidatni listi «Napredne liste» že pripravljeni, po vsej verjetnosti pa bosta objavljeni že danes, ali jutri.

Kulturno društvo Slavko Škamperle od Sv. Ivana toplo vabi svoje člane in prijatelje, da se udeležijo komemoracije za predsednikom Titom, ki bo danes, ob 20. uri v mali dvorani Kulturnega doma.

Zahteva openskih staršev po ureditvi šolskih prostorov

Združenje staršev srednje šole Srečko Kosovel na Opčinah je poslalo odborniku za javno vzgojo in v vednost vzhodnokraškemu rajonskemu svetu pismo, v katerem je rečeno, da se je združenje že v prejšnjih letih večkrat obrnilo do občinskega urada s pritožbami zaradi neznosnega stanja pri vhodu na šolsko dvorišče ter s prošnjo po nujni potrebni intervenciji v šolskem poslopju srednje šole. Na žalost vse naše prizadevanje je bilo zaman, kajti občina se do sedaj sploh ni zmenila za naše upravičene zahteve. Obžalujemo tako negativno stališče ter ponovno postavljamo naše zahteve, naj pristojni uradi pristopijo k rešitvi teh perečih problemov z odločnostjo in nujnostjo.

Naj navedemo samo nekaj primerov, ki resno otežkočajo šolsko delo. V deževnih dneh vdira v učilnico za tehnično vzgojo voda in je zaradi tega učilnica neuporabna. Obstaja celo nevarnost, da se omet okruši in pade na učence z razumljivimi posledicami.

Nevzdržno stanje ob deževnem vremenu pri vhodu na šolski vrt pa predstavlja pravo dolgoletno sramoto. Delni dosedanji posegi niso rešili problema, kajti ob vsakem nalivu je dostop v šolo nemogoč, ker pride do prave poplave (vzdolž 200 m) na celi Bazoviški ulici. Za rešitev tega stanja je večkrat posredovalo pri pristojnih oblasteh tudi šolsko ravnateljstvo.

Ker smo prepričani, da je vse, kar smo vam prikazali dobro znano, računamo, da bo ta naš odločen protest naletel na potrebno pozornost pri odgovorni oblasti preden pride do hudih posledic, ki lahko resno prizadenejo naše otroke.

Združenje se obrača do vas s prošnjo, da posredujete pri uradu, ki je zadolžen za šolska popravila in da nam čimprej odgovorite.

JUTRI OB 19. URI BO V AVDITORIJU, UL. TORBANDENA 4

KOMEMORACIJA

ZA PREDSEDNIKOM SFRJ JOSIPOM BROZOM - TITOM

Na komemoracijo so vabljeni meščani, stranke in demokratične ustanove, ki se razpoznavajo v vrednotah svobode, mira, demokracije, sodelovanja in prijateljstva med vsemi narodi, ki so bili temelj odporništva proti nacifašizmu in temelj osvobodilne borbe.

Pokrajinsko vodstvo VZPI - ANPI

S SINOČNJE SEJE TRŽAŠKEGA OBČINSKEGA SVETA

Večina zahtevala odstop občinskega odbora LpT

Zahtevo KPI so podprle vse demokratične stranke Z razliko o izidu glasovanja o proračunu pa so se tokrat radikalci vzdržali

Z glasovi demokratičnih strank je tržaški občinski svet na sinočnji seji izglasoval resolucijo, ki jo je predložila KPI, v smislu katere so KPI, PSI, KD, SSk in PSDI (republikanec je bil odsoten) pozvale občinski odbor Liste za Trst, naj pripravi ustrezni sklep o odstopu župana in celotnega odbora ter naj ga vključi v dnevni red prihodnje občinske seje. Proti predlogu sta seveda glasovala Lista za Trst in MSI, radikalci pa so se vzdržali.

Komunistično resolucijo, ki jo je KPI že napovedala v tiskovnem poročilu, ki ga je izdala po ponedeljkovi seji med strankinimi rajonskimi in občinskimi svetovalci, je orisal svetovalec Poli, ki je ob priložnosti še enkrat poudaril, da si Lista za Trst ne more nikakor lastiti pravice, da bi še vnaprej ostala na svojem mestu, potem ko je občinski svet z večino glasov zavrnil njen proračunski dokument. Ostro je obsodil tako protidemokratično vedenje sedanjih upraviteljev, ki se na vse načine skušajo obdržati na svojih mestih. Sicer pa je bila razprava o komunističnem predlogu še kar razgibana; fašisti so celo postavili prejudicialne zahteve, da se o njej sploh ne razpravlja in glasuje, češ da občinski pravilnik ne predvideva glasovanja o zaupnici in da je nemogoče zahtevati odstop občinskega odbora, o čemer mora sam odločati. Župan Cecovini je bil prisiljen sejo prekiniti, saj so bile razne interpretacije tako o resoluciji, kot o prejudicialni zahtevi fašistov zelo različne; načelniki svetovalskih skupin so po kratkem sestanku odločili, da mora občinski svet glasovati o obeh predlogih. Prejudicialno zahtevo MSI je zavrnil s široko večino glasov, saj sta jo podprla le LpT in sami fašisti, vse ostale stranke pa so glasovale proti. Kot rečeno, je občinski svet nato z večino glasov sprejel resolucijo KPI. Kljub temu pa je odbornik Gambassini že med razpravo napovedal, da si občinski odbor pridržuje pravico za izdelavo ustreznega sklepa, ki bi predvideval odstop župana in celotnega odbora. Lista za Trst torej vztraja na svojih stališčih in ne namerava odstopiti kljub temu, da je večina občinskega sveta in torej večina tržaškega prebivalstva to tudi zahtevala.

Z včerajšnje seje, katere prvi del je bil sicer posvečen komemoraciji predsednika SFR Jugoslavije Tita (o tem pišemo na drugem mestu) velja še omeniti, da je župan Cecovini odločno obsodil zadnje fašistične (čeprav jih je označil le kot teptistične) provokacije, do katerih je prišlo na dan 1. maja in izrazil solidarnost KPI, prizadetim osebam in prof. Monteneru. Občinski svet pa je v nadaljevanju seje soglasno sprejel sklep, v smislu katerega bo najel posojilo v višini 5 milijard lir za gradnjo stanovanjskih poslopij.

PROSVETNO DRUŠTVO PROSEK — KONTOVEL

sklicuje danes ob 20.30 v Kulturnem domu Prosek - Kontovel

KOMEMORACIJO ZA PREDSEDNIKOM TITOM

Od 16.30 bo v prostorih Kulturnega doma odprta žalna knjiga.

V Prosvetnem domu na Opčinah bo še danes, 7. maja, vpisovanje v

ŽALNO KNJIGO

od 9. do 12. in od 16. do 20. ure.

Predsednik pokrajine pri prefektu

Za omikano predvolilno kampanjo proti fašizmu

Predsednik tržaške pokrajine Ghersi je tudi v svojstvu predsednika Odbora za obrambo odporniških vrednot in demokratičnih ustanov izrazil včeraj vladnemu komisarju, prefektu Marrosuju zaskrbljenost zaradi stopnjevanja fašističnega nasilja. Zavzel se je za umerjeno predvolilno kampanjo in v ta namen bi bilo treba preprečiti prihod fašistov iz notranjosti Italije ob priliki napovedanega zborovanja Almiranteja. O vsem tem je bil govor včeraj tudi na sestanku med predstavniki političnih strank. Sestanek je bil na prefekturi pod predsedstvom viceprefekta Ravallija.

VZPI - ANPI Devin Nabrežina se klanja velikemu antifašističnemu voditelju ter izreka sožalje vsem jugoslovanskim narodom.

Ob izgubi dragega nonota izrekajo Diegu Kolariču iskreno sožalje njegovi kolegi iz Graficentra.

Ob izgubi dragega nonota Jožefa izrekajo Diegu Kolariču iskreno sožalje kolegi ZTT.

INTERVJU Z GLAVNIM UREDNIKOM «L'UNITÀ»

REICHLIN: TRST NA RAZPOTJU

Pred nedeljskim zborovanjem, s katerim je KPI uradno odprla volilno kampanjo, smo skupno z uredništvom agencije Alpe Adria zaprosili glavnega urednika «l'Unità», poslanca Alfreda Reichlina za kratek pogovor, na katerega je rade volje privolil, danes ga v celoti objavljamo.

Poslanec Reichlin, katere so glavne teme, okrog katerih se bo odvijala volilna kampanja KPI v Italiji?

Glavne teme so brez dvoma administrativna vprašanja: za nas je važna ohranitev in razširitev demokratičnih oblik oblasti, torej levičarskih uprav v Italiji. Rad pa bi izkoristil vprašanje in nekaj dodal. Zdi se mi, da je nedavni poseg KD na svojem zasedanju v Brescii zelo točno razjasnil, o čem se bo v prvi vrsti odločalo v tej volilni kampanji; to nakazuje znana Donat - Cattinova fraza, ki pravi, da je treba v Italiji ustvariti «zdrav reakcionarni val». Vtis imam, da se bo v tej volilni kampanji ustvarilo podobno vzdušje kot leta 1974, ko se je odločalo o razporoki; takrat je Fanfani, izhajajoč iz velikega vsedržavnega problema, kot je bilo vprašanje razporoke, skušal izvesti bolj kompleksno politično akcijo; skušal je potisniti nazaj celotno demokratično situacijo, kulturo in kaznovati napredne sile; z orožjem razporoke je skušal potisniti nazaj splošni položaj, a je bil zaradi tega kaznovan. Bil je kaznovan, ker je ljudstvo razumelo, da ni šlo samo za razporoko, ampak za nekaj mnogo večjega. Dva milijona katoliških volivcev je zapustilo KD. Danes smo v podobnem položaju in prebivalstvo mora to razumeti. KD ne zahteva glasov volivcev samo za nekaj običajnega, za zamenjavo komunističnega župana z demokristjanskim in za zamenjavo večin na občinah. KD hoče mnogo več: hoče uničiti in onesposobiti tisti veliki element demokracije, demokratične participacije, ljudske oblasti in kulture. Donat - Cattin je rekel, da je treba prenehati s takimi kulturnimi manifestacijami, z otroškimi jasli, s socialnimi storitvami. S tem ne namerava potisniti nazaj samo komunistov, levice in demokratične Italije, ampak tudi levico KD, Zaccagninija. Drugi njegov namen pa je v tem, da bi socialistično stranko spremenili iz levičarske sile, čeprav je včasih z nami tudi v polemiki, v vmesno silo, v tretjo silo, ki bi postala element opore demokristjanskega sistema. O tem se bo odločalo v volilni kampanji. Če bo ljudstvo to razumelo, bo tudi dovolilo odločilno važnost, ki jo imajo bližnje volitve, na katerih se ne bo odločalo samo o tem, kdo bo upravljal občine in dežele.

Zaustavimo se sedaj pri političnem položaju v Furlaniji - Julijski krajini, oziroma o položaju, do katerega je prišlo v Trstu. Kako ga ocenjujete?

Tudi tukaj vidimo nov element, ki lahko jasno razčisti in korenito spremeni politični položaj v Trstu. Na to vprašanje gledam iz širšega zornega kota; gledam na mednarodni položaj in na vse kar se v tem okviru dogaja. Trst je še enkrat na razpotju: obstaja namreč nevarnost, da bi se obnovila hladna vojna. Če bo do tega prišlo, bo mesto gotovo plačalo svoj davek; postalo bo emarginirano in ne bo več služilo. Če pa se bo nadaljeval proces popuščanja napetosti, če bo Evropa odigrala avtonomno vlogo, če se bodo uresničili naši politični cilji in naše pobude v Evropi z novimi odnosi z neuvrščenimi — in prav tukaj tičijo globoki razlogi našega prijateljstva z Jugoslavijo in naše solidarnosti s politiko, ki jo vodi Jugoslavija — če se bodo ti procesi razvijali po svoji poti, se Trstu odpirajo velike perspektive. Tržačani to razumejo, oziroma razumejo, da Cecovini predstavlja to, kar je v mestu starega in protizgodovinskega. Če bo šel Trst po taki poti, je brez perspektiv. Jasna je torej skupna usoda med politiko avtonomije Evrope in evropskimi pobudami do tretjega sveta, do prebujajočega sveta, do neuvrščenih. Usoda Trsta so torej kot vrata Evrope, ki se odpirajo v svet, ne pa zapirajo. Tretji element pa sta Jugoslavija in neuvrščenost. Te tri stvari povezuje skupna usoda: Evropa, Trst in Jugoslavija. Kot še nikoli prej, mi je ta skupna usoda povsem jasna.

Če torej na ta vprašanja gledamo v tem duhu, vidimo veliko novost in važnost novega in realističnega stališča, ki so ga jugoslovanski voditelji zavzeli pred kratkim na reviji NIN glede proste cone. Tako stališče odpira tudi razpravo med Tržačani, zaradi česar odpade cela vrsta demagoških razlogov: ekologija, odnosi z delovno silo in tudi čustveni razlogi. Ponovno smo torej pred konkretno perspektivo za izvajanje osimskih sporazumov brez zgube časa.

Žalna seja glavnega sveta Kmečke zveze ob smrti predsednika SFR Jugoslavije Josipa Broza Tita bo danes, v sredo, 7. t.m., ob 20. uri na sedežu v Ul. Cicerone 8/b.

Predsedstvo Kmečke zveze

PD «BARKOVLJE»
vabi Barkovljane na

SPOMINSKO SVEČANOST OB SMRTI PREDSEDNIKA SFRJ JOSIPA BROZA TITA

ki bo v četrtek, 8. maja, ob 20.30 v društvenih prostorih v Ul. Cerreto 12.

Krožek uslužbencev ZTT, PD Ivan Cankar in združenje staršev osnovne šole Josip Ribičič prirejajo danes 7. maja, ob 18. uri v Cankarjevi dvorani (Ul. Montecchi 6)

SPOMINSKO SVEČANOST OB SMRTI PREDSEDNIKA TITA

Vljudno vabljeni prebivalci Sv. Jakoba.

PD Slovan, VZPI, ŠZ Gaja, Gozdna zadruga in vse demokratične stranke

vabijo vso prebivalstvo Padriča in Gropade na

POČASTITEV SPOMINA PREDSEDNIKA TITA

ki bo danes, ob 20.30 v zadružnih prostorih na Padričah.

Tudi danes vrsta svečanosti v spomin na predsednika Tita

Tudi danes bodo v številnih vaseh tržaške okolice in tudi v mestu številne spominske svečanosti v čast umrlega jugoslovanskega predsednika Tita. Občina Repentabor, krajevna sekcija VZPI-ANPI, PD Kraški dom in ŠD Kras prirejajo danes ob 20.30 v domu Albina Bubniča v Repnu žalno svečanost. O liku in osebnosti umrlega jugoslovanskega voditelja bo spregovoril načelnik oddelka za zgodovino pri NŠK Milan Pahor, žalostinke pa bo zapel domači zbor Srečko Kumar. Danes in jutri med 18. in 21. uro bo v domu Albina Bubniča na razpolago žalna knjiga. Vse družbenopolitične organizacije iz zgoniške občine prirejajo drevi ob 19.30 pred občinskim sedežem v Zgoniku žalno svečanost za predsednikom Titom, na občini pa se lahko občani vpišejo v žalno knjigo. V primeru slabega vremena bo svečanost v šolskem poslopju. Enotni antifašistični odbor devinsko-nabrežinske občine prireja danes ob 20.30 v dvorani Igo Gruden v Nabrežini komemoracijo za predsednikom Titom. Sodelovala bosta pevski zbor Igo Gruden in nabrežinska godba.

Tudi v Križu se bo vaški antifašistični odbor poklonil spominu jugoslovanskega predsednika in sicer s svečanostjo, ki bo drevi ob 20. uri pred spomenikom padlim. Nastopila bosta moški in dekliški zbor Vesna, spregovorila pa bosta predsednik antifašističnega odbora Angel Tence in tajnik sekcije VZPI-ANPI Viktor Bogatec. Na Proseku in Kontovelu bodo počastili Titov spomin z žalno svečanostjo, ki bo danes ob 20.30 v Kulturnem domu Prosek - Kontovel in na kateri bodo sodelovale vse krajevne organizacije. Od 16.30 dalje se bodo lahko prebivalci obeh vasi vpisali v žalno knjigo, ki bo na razpolago v Kulturnem domu.

Predsednika Tita bodo počastili tudi na Padričah in sicer ob 20.30 v zadružnih prostorih. Pobudo za spominsko svečanost so dale vse organizacije in demokratične stranke iz Gropade in Padriča. Glavni svet Kmečke zveze bo zasedal drevi ob 20. uri v sedežu na Ul. Cicerone na žalni seji za umrlim jugoslovanskim državnikom. Študentje in docent zgodovine slovanskih narodov prirejajo danes ob 16. uri v avli C Inštituta za slovansko filologijo (Ul. Università 7) odprt seminar, ki bo posvečen spominu maršala Tita. Žalni svečanosti bosta drevi ob 20.30 tudi v Lonjerju in ob 18. uri v Cankarjevi dvorani (Ul. Montecchi 6). Slednjo prirejajo krožek uslužbencev ZTT, PD I. Cankar ter združenje staršev osnovne šole Josip Ribičič. V mali dvorani Kulturnega doma pa bo ob 20. uri spominska svečanost v priredbi TPK Sirena, SPDT, ŠZ Bor, Športne šole, Slovenskega kluba, PD S. Škamperle in Mladinskega krožka. Govoril bo pokrajinski tajnik VZPI - ANPI Dušan Košuta, ki se je v zastopstvu pokrajinskega odbora VZPI - ANPI udeležil tudi ponedeljkih žalnih svečanosti za Titom v Ljubljani.

V Škednju bo proslava oziroma komemoracija jutri ob 19. uri v krajevni kinodvorani in to v priredbi PD I. Grbec, PD Barkovlje pa prireja jutri v društvenih prostorih (Ul. Cerreto 12) ob 20.30 svečanost v spomin umrlega predsednika SFRJ.

VZPI - ANPI priredi svojo komemoracijo pokrajinskega obsega jutri ob 19. uri v Avditoriju v Ulici Torbandena.

Na Opčinah še danes knjiga žalosti

V dvorani prosvetnega doma na Opčinah, kjer so ob spominski svečanosti za tovarišem Titom odprli tudi knjigo žalosti, se je včeraj zvrstilo mnogo domačinov in ljudi iz sosednjih Banov, Ferlugov in Piščancev, ki so hoteli tudi s podpisom izraziti svojo bol ob nenadomestljivi izgubi predsednika naše matične domovine.

Krajevne organizacije sporočajo, da bo knjiga žalosti na razpolago za podpise še danes od 9. do 12. in od 16. do 20. ure ter vabijo prebivalce, da se tudi na ta način poklonijo spominu tovariša Tita.

Sporočamo žalostno vest, da nas je po dolgi bolezni zapustil naš dragi oče in ded

JOŽEF ŠKERJAN

Pogreb bo danes, 7. maja, ob 12.15 iz pokojnikovega doma na pokopališče.

Žalujoči: sin, hčere in drugo sorodstvo

Korošci, 7. maja 1980

Gledališča

VERDI

Danes ob 20.30 za red C/E peta predstava Baleta bolgarskega državnega gledališča iz Sofije. Na sporedu «Don Kihot», «Bolero», «La Péri», «Suit en Blanc». Orkester gledališča Verdi vodi dirigent Mihail Angelov.

* * *

Gledališče «Giuseppe Verdi» razpisuje avdicijo pevcev za zbor za vse glasovne skupine za pogodbo za nedoločen čas. Avdicije bodo 11. maja. Vse informacije v pisarni gledališča, tel. 040/62-931.

Kino

Aldebaran Zaprto.
Nazionale 15.30—22.00 «Porno supertilt». Barvni film. Prepovedan mladini pod 18. letom.
Ariston 16.00—22.00 «Il mago di Lublino». A. Arkim in L. Fletter. Barvni ilm.
Ritz 15.30—22.15 «Qua la mano». A. Celentano in E. Montesano. Barvni film za vsakogar.
Eden 17.00 «Mangiati vivi». Barvni film. Prepovedan mladini pod 18. letom.
Excelsior 16.30 «Kramer contro Kramer». D. Hoffman. M. Streep.
Grattacielo 16.30 «Fog (La pioggia) — Dietro la nebbia... la paura». Barvni film. Prepovedan mladini pod 18. letom.
Fenice 16.30 «Sei uomini d'acciaio». Barvni film.
Mignon 16.00—22.00 «E ora punto e a capo». Barvni film.
Filodrammatico 15.15—22.00 «Porno love». Barvni film. Prepovedan mladini pod 18. letom.
Cristallo 16.30 «La città delle donne». Režija F. Fellini. M. Mastroianni. Barvni film. Prepovedan mladini pod 18. letom.
Moderno 16.00 «Innamorarsi alla mia età». Julio Iglesias. Barvni film.
Aurora 16.30 «I porno amori di Eva». Barvni film. Prepovedan mladini pod 18. letom.
Capitol 16.30 «La poliziotta». M. Melato, R. Pozzetto. Barvni film za vsakogar.
Vittorio Veneto 16.00 «Il commissario di ferro». Barvni risani film za vsakogar.
Volta (Milje) 16.00 «Peter Pan». Risani barvni film.

Čestitke

Danes praznuje MARINA SANCIN rojstni dan. Vse najboljše ji želijo mama, očka, Renato in Suzana.

Tri leta je praznovala DAŠA BOLČINA. Da bi bila zdrava in pridna ji želi nona Ivanka in vsi, ki jo imajo radi.

Meseca maja praznuje družina Sancin s Krmenke rojstne dneve. EDVINU, MARIJI, MARINI, RENATU in SUZANI obilo zdravja in veselja jim želijo Gracijela, Dušan, Martina in Federika.

Danes praznuje 70. rojstni dan FRANC PUNTAR «Čoza» s Proseka. Prisrčno mu čestitajo Marino, Ljuba, Jadranka, Devan, Dejan in Marica.

Razna obvestila

Študentje in docent zgodovine slovenskih narodov vabijo na odprt seminar, ki bo posvečen spominu maršala Tita. Seminar bo danes, 7. maja, ob 16. uri v AVLI C inštituta za slovansko filologijo, Ul. Università štev. 7.

Kmečka zveza slavi letos svojo 30-letnico ustanovitve. V ta namen prireja v dneh 17. in 18. maja slavnostni občni zbor ter ljudski praznik s kulturnim in zabavnim programom.

Med drugimi podrobnostmi glede poteka slavnosti je bilo na zadnji seji ISKZ sklenjeno tudi, da naj vino na prazniku, ki se bo vršil na dvorišču Prosvetnega doma na Opčinah prodajajo vinogradniki sami v lastni režiji.

ISKZ je nadalje izrazil željo po prisotnosti nekaj vinogradnikov iz vsega specifičnega področja naše pokrajine. Tajništvo KZ naproša torej vse zainteresirane vinogradnike, da se čimprej zglasijo v njenih uradih, kjer bi se pogovorili o vseh podrobnostih.

OBVESTILO NAROČNIKOM
PRIMORSKEGA DNEVNIKA

30. aprila t.l. je zapadel rok za plačilo naročnine Primorskega dnevnika v znesku 38.000 lir.

Prosimo vse tiste naročnike, ki še niso poravnali naročnine in ki to žele storiti, da nakažejo znesek po pošti, banki, pri raznašalcih ali osebno na upravi PD v Trstu, Ulica Montecchi 6, oziroma v Gorici, Drev. XXIV. maja I, najkasneje do 10. maja 1980. Po tem datumu znaša naročnina za leto 1980 60.000 lir.

Uprava PRIMORSKEGA DNEVNIKA

Svojemu članu

IVANU ČAČU

ob njegovem 70. jubileju

vošči vse najboljše
kolektiv TPPZ

Razstave

Razstava dokumentarnih fotografij od leta 1945 do danes, ki jo je pripravil Mario Magajna, je odprta do nedelje v krožku SD Polet na Opčinah (Konkonelska ulica 1), in sicer vsak dan od 16. do 20. ure.

V galeriji Rossoni je odprta razstava del slikarja Adriana Fakina. Razstava bo trajala do 10. maja.

V galeriji Torbandena je odprta razstava del Dina Tamburinija. Razstava bo trajala do 12. maja.

Prosveta

Prosvetno društvo Ivan Grbec iz Škednja priredi v nedeljo, 11. maja, ob 20.30 v škedenjski kinodvorani večer folklornih plesov.

MLADINSKI KROŽEK — TRST

sporoča, da plesni tečaj, ki bi moral biti danes v Gregorčičevi dvorani, odpade. Naslednja vaja bo v sredo, 13. maja, ob običajni uri.

PD ROVTE — KOLONKOVEC

vabi na

filmski večer z

ALJOŠO ŽERJALOM

ki bo v soboto, 10. maja, ob 20.30 v društvenih prostorih (bivše Campanelle).

Odbor dolinske majence sporoča, da bo podiranje mlaja danes, 7. maja, ob 19.30.

BCT
BANCA DI CREDITO DI TRIESTE
TRŽAŠKA KREDITNA BANKA
S.P.A.
TRST - ULICA F. FILZI 10 - ☎ 61-449

SREDNJI TEČAJ BANKOVCEV
6. 5. 1980

Ameriški dolar	846.—
Funt šterling	1917.—
Irski funt šterling	1728.—
Švicarski frank	505,5
Francoski frank	200,5
Belgijski frank	28,70
Nemška marka	465.—
Avstrijski šiling	65,25
Kanadski dolar	712.—
Holandski florint	425.—
Danska krona	148.—
Švedska kron	198.—
Norveška krona	170.—
Drahma	19.—
Mali dinar	37,5
Veliki dinar	37,5

MENJALNICA
vseh tujih valut

Izleti

Društvo slovenskih upokojencev v Italiji priredi 15. maja izlet v Ljubljano oziroma v Goričane. Vpisovanje v Ul. Cicerone. 8/B tel. 62785. Vpisovanje bo danes, 7. in jutri, 8. maja od 10. do 12. ure.

Občinsko podjetje za elektriko, plin in vodo — Trst

RAZPIS NATEČAJA

Občinsko podjetje za električne, plinske in vodne dobave razpisuje zasebno dražbo, na kateri bo dalo v zakup dela za okrepitev plinske mreže z nizkim pritiskom, podzemeljskih električnih omrežij ter vodovodne mreže v tržaški občini. Dražba bo pogojna — suspenzivni pogoj predstavlja odobritev sklepa o poveritvi omenjenih del v smislu obstoječega normativa.

Izklicna cena znaša 976.710.000 lir brez davka IVA.

Dražba se bo odvijala po postopku, ki ga predvideva člen 1, črka a) zakona št. 14 od 2.2.1973.

Zainteresirana podjetja, ki so vpisana na vsedržavnem seznamu graditeljev v kategorijah 1 ali 7 ali 9, lahko naslovijo prošnjo za udeležbo pri licitaciji — **na kolkovanem papirju** — podjetju ACEGA v Trstu, Ul. Genova 6 v teku PETNAJSTIH DNI od dneva objave tega razpisa v deželnem Uradnem vestniku.

Prošnja ni obvezujoča za upravo podjetja.

Rok za izgotovitev del v zakupu znaša 770 zaporednih in neprekinjenih dni.

Podjetja se lahko seznanijo s POSEBNIMI POGODBENIMI POGOJI za dela na plinskem in električnem omrežju ter s PREDRAČUNI za dela na vodovodnem omrežju neposredno v uradu za koordinacijo in računovodstvo podjetja ACEGA, Ul. Genova 6, II. nadstropje, soba št. 21, vsak delovnik med 8. in 13. uro.

Trst, 23. aprila 1980

Glavni ravnatelj
(dr. inž. Mario Castaldi)

ŽUPAN

na osnovi dekreta predsednika deželnega odbora številka 052/Pres. - 12/P.U. z dne 6.2.1980, ki je bil v izvlečku objavljen v Uradnem vestniku avtonomne dežele Furlanije - Julijske krajine št. 41 z dne 17.4.1980 in s katerim je bil odobren podrobnostni načrt za mestno središče;
na osnovi člena 10 zakona z dne 17. avgusta 1942, št. 1150

obvešča

da bo z dnem objave tega obvestila podrobnostni načrt mestnega središča, skupaj z odobritvenim odlokom, javnosti na ogled za vse obdobje veljavnosti v občinskem tajništvu, soba 607, Oddelek XIII - Urbanizem in promet, Passo Costanzi 2, VI. nadstr.

Kogar zanima, naj si ogleda v uradnih urah (ob delavnikih od 12.00 do 13. ure).

Glavni tajnik
(dr. Beniamino Rava)

za župana
(rag. Rodolfo Bassani)

Mali oglasi

telefon (040) 79 46 72

DRUŽINA odraslih išče pomočnico s polno zaposlitvijo z znanjem italijanščine. Telefonirati na številko 568-412.

OSMICO je odprl Pepe Servotov v Vrtni Ul. v Doberdobu. Toči belo in črno vino lastne proizvodnje.

PRODAM stavbo z dvoriščem v središču Romjana pri Ronkah. Obsega dve mali stanovanji; eno zasedeno drugo pa prosto. Telefonirati na številko (0481) 778-779.

OSMICO je odprl Anton Bole pri Piščancih. Toči belo in črno vino.

IŠČEM sobo ali majhno stanovanje prazno ali opremljeno za dobo od šest do osem mesecev. Telefonirati na tel. št 417-670 od 13. do 15. ure.

POČENI prodam kombinirano omaro, posteljo z omarico, mizico in stol, omarico za perilo in ogledalo. Telefon 746-134.

OSMICO je odprl Angel Kralič, Prebeneg 73. Toči belo in črno vino.

IŠČEMO na posodo bobne za glasbeni ansambel. Ponudbe na upravo Primorskega dnevnika pod šifro «Ansambel».

OSMICO je odprl Dušan Radovič. Nabrežina 138/A. Toči belo in črno vino

OSMICO je odprl Zvonko Ostrouška Zagradec št. 1. Toči belo in črno vino

USLUŽBENEC išče zaradi premestitve delovnega mesta iz Turina v Trst dvosobno stalno stanovanje od meseca julija ali najkasneje avgusta tega leta Telefon 31646

ZAKAJ bi hodil na olimpiado v Moskvo? Kupi si raje barvni televizor, dokler je še čas. Takojšnja dobava Aldo Colja, Kontovel 134, tel. 225 471 servis popravil

OSMICO je odprl Milko Purič, Repen 15 (pri Jekopunovih). Toči teran.

OSMICA v Podgori. Alojz Lopušček Ul. Brigata Cuneo št. 35. Toči belo in črno vino lastne proizvodnje.

Včeraj - danes

Danes, SREDA, 7. maja
STANKO

Sonce vzide ob 5.44 in zatone ob 20.19 — Dolžina dneva 14.35 — Luna vzide ob 1.49 in zatone ob 11.46

Jutri, ČETRTEK, 8. maja
MIHA

Vreme včeraj: najvišja temperatura 21 stopinj, najnižja 11 stopinj, ob 18. uri 16 stopinj, zračni tlak 1004,3 mb ustaljen, veter 7 km na uro severozahodnik, vlaga 64-odstotna, nebo pooblačeno, morje malo razgibano, temperatura morja 12,5 stopinje.

ROJSTVA IN SMRTI

RODILI SO SE: Gabrielle Veronelli, Giacomo Guadagnoli, Claudia Sabbatucci, Gianfranco Pedrocchi, Samantha Fior Rosso, Luca Massimi, Andrea Scipioni, Davide Rapotez, Damjan Gregori.

UMRLI SO: 56-letni Antonio Romeo, 54-letna Francesca Conte por. Falli, 72-letna Giovanna Dagostinis, 62-letna Maria Uicich, 63-letni Mario Colombo, 85-letna Maria Drucovich vd. Balestier, 85-letna Tranquilli Gattinoni vd. Goriup, 73-letna Priscà Egri por. Pistarà, 92-letna Giuseppina Zerial por. Coloni, 90-letna Gabriella Vazzer oz. Bacer, 88-letna Maria Iurisevich vd. Zoch, 83-letni Giovanni Fantasia, 59-letni Tullio de Zuccoli, 83-letna Maria Pertot, 86-letna Maria Suppan vd. de Zadro, 77-letna Ottavia Urbani vd. de Gaspari, 64-letni Giovanni Mitri, 70-letni Leopoldo Ulivetti, 85-letna Anna Framalico vd. Crapiz, 70-letni Ugo Giorgini.

ROJSTVA IN SMRTI

Ponedeljek, 5. aprila

RODILI SO SE: Francesca Ferrari, Daniele Gregori, Stefano Bassanese, Simone Argenti, Giana Din, Samantha Srebrnik.

UMRLI SO: 70-letni Giordano Domio, 79-letna Salvina Salvadei por. Giustina, 67-letni Giovanni Cimolai, 89-letna Claudia Rauch vd. Cappieri, 80-letna Alice Raguseo vd. Solazzi, 76-letna Alma Loser vd. Demarchi, 81-letna Valentina Merzek, 67-letna Francesca Morra vd. Rubieri, 78-letna Giuseppina Possega por. Bozza, 66-letni Raimondo Valcich, 73-letna Maria Elda Quarantotto, 88-letna Maria Krusic vd. Ghiozzi, 68-letni Federico Petelin, 89-letni Antonio Masseni, 73-letni Renato Piemontese, 75-letna Maria

DNEVNA SLUŽBA LEKARN
(od 8.30 do 20.30)

Largo Sonnino 4, Trg Libertà 6, Erta S. Anna 10, Lonjerska cesta št. 172.

(od 8.30 do 13. in od 16. do 20.30)

Korzo Italia 14, Ul. Giulia 14.

NOČNA SLUŽBA LEKARN
(od 20.30 dalje)

Korzo Italia 14, Ul. Giulia 14.

LEKARNE V OKOLICI

Boljunec: tel 228 124; Bazovica tel 226 165; Občine: tel. 211 001. Prosek: tel 225 141; Bože polje, Zgonik: tel. 225 596, Nabrežina: tel 200 121; Sesljan: tel. 209 197, Žavlje: tel. 213 137; Milje: tel. 271 124.

ZDRAVSTVENA DEŽURNA SLUŽBA

Nočna služba od 21 do 8. ure tel 732627; predpraznična od 14 do 21. ure in praznična od 8. do 20. ure tel. 68441.

NA POBUDO SKGZ, KPI, PSI, SSk IN VZPI

Enotna komemoracija za predsednikom Titom bo danes zvečer v avditoriju v Gorici

Podobne svečanosti so že bile v raznih krajih, drugod bodo jutri zvečer

V teh dneh smo počastili spomin v nedeljo preminulega jugoslovanskega predsednika tovariša Josipa Broza - Tita. Mnogi med nami smo se vpisali v žalne knjige na generalnem konzulatu SFRJ v Trstu, na sedežu Slovenske kulturno - gospodarske zveze v Gorici, na sedežih v Novi Gorici, na sedežih naših društev in ustanov v raznih krajih Goriške. Prisostvovali smo žalnim sejam na naših šolah, v dijaškem domu, v naših organizacijah in društvih (sinoči sta bili žalni seji v Sovodnjah in v Štandrežu), napovedujejo za jutri žalne seje tudi v Doberdobu in v Števerjanu.

Danes zvečer se bomo goriški Slovenci zbrali, brez vsakršne politične, ideološke, kulturne razlike, v avditoriju v Gorici, da enotno, kot sinoči v Trstu, počastimo spomin tega velikega moža, ki je vodil jugoslovanske ljudi sredi borb za osvoboditev dežele izpod okupatorja in v povojnih letih, ko se je Jugoslavija utrjevala v svoji samostojnosti, ko je utrjevala notranji ustroj človeškega in samoupravnega socializma, ko je z vodilno vlogo v gibanju neuvrščenih dosegala in zagotavljala samostojnost in enakopravnost tudi za male narode in države ter si tudi zaradi tega pridobila v svetu velik ugled.

Na nocojšnji komemoraciji, ki se bo pričela ob 20.30, se bomo znašli skupno, eden poleg drugega, vsi Slovenci, komunisti, socialisti, katoličani, da počastimo spomin človeka, ki je imel vedno pred očmi ne le nujnost poštene in enakopravne ureditve za vse nacionalnosti znotraj Jugoslavije marveč tudi zagovarjal potrebo, da tudi Slovenci v zamejstvu dobe vse pravice, ki jim gredo po ustavah in zakonih držav, v katerih bivajo, po pravilih Organizacije združenih narodov, po naravnih zakonih.

Zaradi tega smo prepričani, da se bodo nocoj Slovenci iz vse Goriške polnoštevilno odzvali vabilu raznih ustanov in političnih strank ter množično prišli na nocojšnjo komemoracijo.

V Doberdobu bo skupna svečanost jutri zvečer v občinski telovadnici. To so sklenili na skupnem sestanku vseh strank in društev, ki je bil, na pobudo občinske uprave, v ponedeljek.

Na omenjenem sestanku so sprejeli sklep, da jugoslovanskemu generalnemu konzulatu v Trstu pošljejo sledečo sožalno brzojavko:

«Ob smrti predsednika SFRJ Josipa Broza Tita, heroja in neutrudljivega borca za pravice teptanih narodov, se družbenopolitične organizacije, športna in prosvetna društva iz Doberdoba klanjamo njegovemu spominu ter z občutenostjo živimo te težke trenutke z narodi in narodnostmi Jugoslavije».

V Števerjanu bo svečanost na sedežu prosvetnega društva Briški grič, prav tako jutri zvečer, ob 20.30.

Šolniki žalujejo

Goriško tajništvo sindikata slovenske šole zbrano včeraj na izredni seji globoko sočustvuje z narodi in narodnostmi Jugoslavije ob boleči izgubi predsednika Josipa Broza Tita. Žalosten dogodek je globoko odjeknil med člani sindikata slovenske šole. Odbor vabi člane, naj se udeležijo žalnih komemoracij.

Sožalni telegram so poslali sindikatu delavcev vzgoje in izobraževanja v Novi Gorici.

Natečaj prometne vzgoje za osnovnošolske učence

705 učencev četrtih in petih razredov slovenskih in italijanskih osnovnih šol na področju goriške občine je sodelovalo na teoričnih vajah letošnjega natečaja prometne vzgoje. Za lekcije skrbijo mestni stražniki in dobijo pri tem seveda polno pomoč učiteljev. Kar se slovenskih šol tiče so sodelovali učenci šol v Ulici Vittorio Veneto, v Ulici del Brolo in v Podgori.

Pred nekaj dnevi so imeli izpite iz teorije in od 705, ki so se prijavili, so jih na praktične izpite pripustili 252.

Izpiti bodo v ponedeljek 12. maja, v torek 13. in v sredo 14. maja. Mestni stražniki so nam sporočili, da bodo izpiti na ploščadi v parku zavoda Lenassi v Ulici Vittorio Veneto in da so na tej ploščadi že namestili vse potrebne znake. Zaradi tega imajo šolski otroci, ki bodo sodelovali na praktičnih izpitih možnost v teh dneh vaditi se na ploščadi od 8.30 do 18.30 vsak dan. Medtem ko lahko tja pridejo dopoldne v spremstvu učiteljic in učiteljev, lahko pridejo v popoldanskih urah posamično. Tam jim bo nasvete dajal mestni stražnik!

Otroci, na kolesa!

Žalna knjiga na županstvu v Sovodnjah

Na županstvu v Sovodnjah, kjer so imeli sinoči žalno sejo po preminulem jugoslovanskem predsedniku Josipu Brozu Titu, imajo na razpolago vsem, ki bi se radi vanjo podpisali, žalno knjigo. Župan in odborniki vabijo na podpis vse domače prebivalstvo.

Brzojavka slovenskih partizanov

Goriške slovenske sekcije VZPI - ANPI so občinskemu odboru Zveze borcev v Novi Gorici poslale naslednji telegram:

«Ob nenadomestljivi izgubi našega partizanskega vodje predsednika Jugoslavije maršala Tita izrekamo globoko sožalje Vam in vsem jugoslovanskim narodom in narodnostim.»

Kaže, da je v zadnjem času v Gorici na delu spretna skupina avtomobilskih tatov. Tako je 24-letni Patrizio De Fraia iz Sovodenj v ponedeljek zvečer prijavil na goriški kvesturi, da so mu neznanci med 20. uro in 20.15 ukradli avto mini goriške registracije 107405, ki ga je parkiral na Trgu sv. Antona.

Slovenska prosvetna zveza v Gorici

vabi člane prosvetnih društev, da se polnoštevilno udeležijo nocojšnje

KOMEMORACIJE ZA PREDSEDNIKOM TITOM

v goriškem avditoriju

Slovensko planinsko društvo v Gorici vabi člane, da se polnoštevilno udeležijo žalne slovesnosti drevi ob 20.30 v deželnem avditoriju.

Danes, v sredo, 7. t.m., ob 20.30, bo v Avditoriju v Gorici

POKRAJINSKA ENOTNA KOMEMORACIJA SLOVENCEV NA GORIŠKEM

za predsednikom SFR Jugoslavije Josipom Brozom - Titom.

Slovenska kulturno - gospodarska zveza
Komunistična partija Italije
Socialistična stranka Italije
Slovenska skupnost
Vsedržavno združenje partizanov Italije

REPUBLIKANCI HOČEJO KRIZO NA POKRAJINI

Jutri bo pokrajinski odbor razpravljal o stanju v pokrajini

Po mnenju PRI bi moral sedanji odbor dati takoj ostavko, torej še pred junijskimi volitvami

Na jutrišnjem rednem tedenskem sestanku ožjega pokrajinskega odbora bo predsednik prof. Silvano Pagura dal odbornikom v pretres pismo edinega republikanskega smo ugotavlja republikanski svetovodv. Marina De Grassija. V tem pismu ugotavlja republikanski svetovalec, ki je v nedavni proračunski razpravi edini glasoval z demokristjani za letošnji proračun, da se je velika večina strank ustavnega loka dejansko razpustila, ker so se komunisti, socialisti in socialdemokrati vzdržali v že omenjeni proračunski razpravi. Znano je, da je govor o krizi na pokrajini in omožnostih drugačnih koalicij že precej časa, znano je tudi, da so prav republikanci tisti, ki pritiskajo, da bi prišlo do krize in razčiščenja še pred junijskimi občinskimi volitvami, znano pa je tudi, da so komunisti, socialisti in socialdemokrati z vzdržanim glasom sklenili odložiti krizo na povolilni čas.

Republikansko pismo načenja sicer neko novo proceduro in sedaj ni mogoče ugotavljati, kakšno stališče bodo jutri zavzeli prof. Pagura in odborniki. V tem predvolilnem času kriza in nujne polemike, ki bi ji sledile, ne koristijo nikomur. Morda edinole republikancem, ki se čutijo nekako izolirane in daleč od zanimanja javnega mnenja.

Kino

Gorica

VERDI 17.15—22.00 «Bruce Lee — la tigre ruggente colpisce ancora». Barvni film.
CORSO 17.15—22.00 «Qua la mano». A. Celentano in E. Montesano. Barvni film
VITTORIA 17.00—22.00 «Porno nude look». Prepovedan mladini pod 18. letom.

Tržič

EXCELSIOR 18.00—22.00 «Super Andy».
PRINCIPE Zaprto.

GORIŠKI ŽUPAN

obvešča, da bodo na podlagi člena 6. zakona št. 167 z dne 18. aprila 1962, akti in načrtni elaborati, ki se nanašajo na varianto št. 1 k veljavnemu področnemu načrtu (PEEP) za zgodovinsko središče Gorice — kompreanzorij Ul. Baiamonti, varianto, ki jo je občinski svet sprejel s sklepom št. 128 z dne 16. aprila 1980, na ogled 10 dni v občinskem uradu (Urbanizem — soba št. 1), začenši z dnem 6. maja 1980.

Zainteresirani si lahko ogledajo omenjeno varianto, za informacije pa se lahko obrnejo na omenjeni urad od 9.00 do 12. ure, poleg tega pa lahko predložijo svoje pripombe v roku 20 dni začenši z omenjenim datumom.

PASQUALE DE SIMONE

Iz občinskega urada, dne 29. aprila 1980.

GORIŠKI ŽUPAN

obvešča, da bodo na podlagi državne zakonodaje, akti in načrtni elaborati, ki se nanašajo na varianto št. 1 k veljavnemu načrtu za področja, namenjena produktivnemu sektorju (PIP) za območje blagovnega avtoporta v Štandrežu, ki jo je sprejel občinski svet s sklepom št. 101 z dne 28.3.1980, za 20 dni na ogled v občinskem uradu (Urbanizem — soba št. 1), začenši z dnem 6. maja 1980.

Zainteresirani si lahko ogledajo omenjeno varianto, za informacije pa se lahko obrnejo na omenjeni urad od 9.00 do 12. ure, poleg tega pa lahko predložijo svoje pripombe do 14. junija 1980.

PASQUALE DE SIMONE

Iz občinskega urada, dne 29. aprila 1980.

V NAŠE KRAJE SE JE RAZŠIRILA IZ DALMACIJE

Čebelarji na Goriškem s skrbjo spremljajo širjenje varrooze

Doslej so nekaj žarišč ugotovili na območju novogoriške občine
Stalno nadzorstvo nad panji in omejitev prevažanja čebel na pašo

Čebelarji na Primorskem, tisti, ki imajo po nekaj deset čebeljih družin in jim pridelovanje medu pomeni važen vir dohodka, kakor tudi tisti, ki se s čebelami ukvarjajo bolj iz veselja, so v zadnjem času nadvse zaskrbljeni nad hitrim širjenjem varrooze, nevarne bolezni čebel. Varroozo so že zasledili tudi na območju novogoriške občine, kjer so v zadnjem času ugotovili 12 žarišč, okuženih pa naj bi bilo okrog 700 panjev. Čeprav so bili že sprejeti strogi ukrepi — okuženi panji se od matičnega čebelnjaka ne smejo premikati več kakor tri kilometre — obstaja resna nevarnost, da se bo bolezen pojavila v kratkem tudi pri nas, v goriški pokrajini, upoštevajoč prav bližino dosedaj ugotovljenih žarišč, od katerih naj bi bilo eno na območju Vrtojbe.

Varrooza je za čebelarje v naših krajih razmeroma «nova» bolezen. Povzroča jo zajedalec varrooza, ki sodi v družino pajkovcev. Živalica je zelo majhna in precej podobna cebelji uši, od nje pa se razlikuje predvsem po stirih parih nog (uši jih imajo tri pare) in po manj izraziti glavi. Zajedalec se po navadi naseli v čebeljem zadku, posebno poguben pa je za zarod. Bolezen ima razmeroma dolg potek, saj traja razvojni ciklus kar tri leta. Strokovnjaki pa do zdaj še niso uspeli odkriti šibke točke v razvoju parazita, da bi lahko ustrezno ukrepali, ne da bi pri tem škodili tudi čebelam.

Bolezen je bila doslej znana v južnih deželah Evrope, predvsem v Bolgariji. Po čudnem naključju se je pojavila na Visu in drugih dalmatinskih otokih. Na Visu, kjer so pred pojavom varrooze imeli okrog 2 tisoč panjev, jih je menda ostalo le kakih 50. Z otokov je bolezen prešla na kopno. Znano je, da mnogi čebelarji iz Slovenije vozijo čebele na pašo v Dalmacijo in prav na tak način je prišlo do okužbe. Bolezen so ugotovili že v nekaterih občinah v Sloveniji in tudi v novogoriški. Kolikšen obseg bo imela, je težko napovedati. Brez strogega nadzorstva, disciplineiranosti čebelarjev in sodelovanja z zdravstvenimi oblastmi pa utegne v nekaj letih povsem opustošiti čebelnjake.

Kakor smo že zapisali, strokovnjaki še niso ugotovili šibke točke v razvoju nevarnega zajedalca, zato tudi ni na razpolago učinkovitih zdravil oziroma kemičnih sredstev za njegovo zatiranje. Nekaj uspeha je pokazalo pomladansko dimljenje okuženih in zdravih panjev s preparatom folbex.

Skratka čebelarji so se znašli v težavah in pri tem prosijo za sodelovanje in pomoč tudi sadjarje, ki naj ne bi pri škropljenju sadnega drevja in drugih rastlin uporabljali nevarnih insekticidov.

Znano je, da prav čebele opravljajo izredno pomembno nalogo pri opraševanju sadnega drevja, znano pa je tudi, da mnogi sadjarji kljub temu precej neodgovorno uporabljajo različne insekticide.

Nad pojavom varrooze v naši neposredni bližini so zaskrbljeni tudi čebelarji v goriški pokrajini, ki so združeni v konzorciju. Doslej sicer še niso ugotovili prisotnosti te nevarne bolezni, vendar se utegne pojaviti iz dneva v dan, prav zaradi bližine žarišč. O tej nevarni bolezni so čebelarji goriške pokrajine razpravljali tudi na zadnjem občnem zboru ter že tudi opozorili pristojne zdravstvene oblasti pred nevarnostjo.

Kakih posebnih ukrepov doslej še niso sprejeli, pravijo pri konzorciju čebelarjev, ki ima kakih 80 članov, pač pa so priporočili stalno nadzorstvo nad panji ter čebelarjem priporočili, naj ne bi vozili čebel na pašo, ker je s tem možnost okužbe veliko večja. Čebelarji naj budno spremljajo obnašanje čebel ter naj vsako sumljivo spremembo takoj sporočijo konzorciju čebelarjev, oziroma pokrajinski veterinarski službi. Po približnih ocenah je na Goriškem, oziroma na območju goriške pokrajine okrog 1200 do 1300 panjev. Škoda bi bilo, če bi od tega števila ostalo le nekaj deset slabotnih čebeljih družin in bi bilo potem treba začeti vse znova.

Kazalo bi tudi bolje urediti veterinarsko službo in organizirati stalno službo nadzorovanja čebeljih družin. Menda je prav to šibka točka.

Suzi Saksidi in Stanku Radikonu se je rodila hčerka

SAVINA

Iskrene čestitke izrekata ŠD Dom in Mladinski krožek Gorica.

Okrogla miza o blagovni menjavi med Italijo in Jugoslavijo

Goriška pokrajinska uprava bo priredila danes, ob 18. uri v pokrajinski sejni dvorani, okroglo mizo o blagovni menjavi med Italijo in Jugoslavijo v okviru videmskega in rimskega sporazuma, v sedanjem obsegu ter o možnostih razvoja. Na okrogli mizi bodo sodelovali Uroš Markič, svetnik pri izvršnem svetu SRS, Antonio Scarano, ravnatelj združenja goriških trgovcev, Armando Mocchiut, izvedenec goriške trgovinske zbornice ter Silvino Poletto, predsednik stalne komisije v pokrajinskem svetu za izvajanje osimskega sporazuma. Okroglo mizo bo vodil prof. Claudio Calzolari s tržaške univerze.

Pridržana prognoza za priletnega motorista

V tržaški bolnišnici se zdravi 71-letni upokojenec Jožef Cink iz Gorice, Don Boscova ulica 159 zaradi težkih poškodb, ki jih je zadobil v prometni nesreči, v ponedeljek ponoči, v Podgori. Obhodnica prometne policije je ugotovila, da je Cink iz nepojasnjenih razlogov izgubil nadzorstvo nad vespo, na kateri se je peljal, v smeri proti pevskemu mostu ter treščil na tla. Pri tem je udaril z glavo ob rob pločnika.

Izleti

Društvo slovenskih upokojencev v Italiji priredi 15. maja izlet v Ljubljano oziroma v Goričane. Vpisovanje pri predsedniku Košuti v Ul. Mameli 8, danes, 7. in jutri, 8. maja od 10. do 12. ure.

DEŽURNA LEKARNA V TRŽIČU

Danes ves dan in ponoči je v Tržiču dežurna lekarna S. Antonio, Ul. Romana, tel. 40-497.

DEŽURNA LEKARNA V GORICI

Danes ves dan in ponoči je v Gorici dežurna lekarna Pontoni & Bassi, Raštel 52, tel. 83-349.

Globoka žalost in ponos v naših srcih

Smrt predsednika Tita je globoko odjeknila tudi v srcih preprostih ljudi, takih, ki so predsednika poznali še iz časa narodnoosvobodilne borbe in takih, ki so zanj slišali preko radia in televizije ali pa brali v časopisih. Čeprav je v srcih naših ljudi globoka žalost, je iz njihovih besed mogoče razbrati prepričanje, da bodo ljudje, ki so prevzeli odgovornosti pri vodenju Jugoslavije znali uspešno hoditi po Titovi poti. Včeraj smo skušali zabeležiti nekaj vtisov.

Besed res ni veliko, a to ni pomembno. Včasih je dovolj beseda, dve, kratek stavek.

Peter Srebrnič — upokojenec iz Gorice, bivši aktivist OF. *«Tito je bil steber svetovne politike. V zgodovini še nismo imeli takega človeka. Kleno se je upiral in vzdržal vse pritiske, dosledno hodil svojo pot in zmagal. Prvič sem ga videl in se z njim rokoval v Ljubljani, menda 1948 ali 1949. Stisnil mi je roko, kakor tolikim drugim, ki so stali v vrsti. Upam, da bodo voditelji, ki so ga nasledili, uspešno nadaljevali po njegovi poti.»*

Slavica Pintar Luciani — gospodinja iz Gorice. *«Težko nam je bilo, ko smo izvedeli, da je umrl. Kljub težki bolezni, smo še zmeraj upali, da bo ozdravel, ali pa da se bo stanje izboljšalo. Bil je po mojem dober človek, napreden. Dobro je vodil državo.»*

Dr. Dorče Sardoč — zdravnik. *«Večmesečno in požrtvovalno delo ekipe, vezano s trudom in odgovornostjo osebja v Kliničnem centru ni sicer bilo v stanu uresničiti naših želja in voščil v neenaki borbi s smrtjo, dokazalo pa je, da smo dosegli na zdravstvenem polju izredno visoko raven. Kaj bi rad povedal o Titu v par stavkih? Kot zamejski Slovenec sem ponosen, da smo imeli v Titu borca in državnika, ki nas je povedel iz brezpravnega suženjstva fašistične Italije, katere cilj je bil potisniti nas na raven beneških Slovencev. Pod njegovim vodstvom smo našli v matični domovini sigurnega zagovornika, kar je pred vojno spadalo med sanjarjenje. Njegovi nadpoprečni osebnosti se moramo Slovenci zahvaliti, da smo vzlic rovarjenju, vzlic vsem špekulacijam, dobili z osimskim sporazumom definitivno dostop do Jadrana.»*

Ema Marvin — upokojenka iz Gorice. *«Izredno mi je hudo. Izgubili smo izredno osebnost, posebno za nas v zamejstvu. Upam, da bodo nadaljevali po njegovi poti.»*

Danilo Silič — delavec iz Gorice. *«Hudo me je prizadela vest o Titovi smrti. Takega človeka ne bomo več imeli.»*

Marta Bizjak — gospodinja iz Štandreža. *«Nimam primernih besed, kaj vse mi Tito pomeni. Kaj je napravil za nas. Bili smo sicer nekako pripravljeni na najhujše, kljub temu pa nas je vest, da je prenehalo biti njegovo srce, hudo pretresla. Hudo mi je žal. Spominjam se, kako sem mu pred petindvajsetimi leti v Ajdovščini, kot desetletno dekletce izročila šopek cvetja.»*

Rudi Petejan — vajenec v elektromehanični delavnici v Štandrežu. *«Mislim, da je bil Tito velika osebnost, steber. Vsi so ga spoštovali in upoštevali njegove ideje. Mislim, da je svet z njegovo smrtjo izgubil veliko. Večja je nevarnost za svetovni mir. Ne toliko zaradi položaja v Jugoslaviji, kakor zaradi odnosov med Ameriko in Sovjetsko zvezo.»*

Doro Visin — trgovec iz Gorice. *«Napravil je veliko za napredek Jugoslavije, za mir in sodelovanje v svetu. Imel je ugled. Hudo mi je, čeprav smo bili na njegovo smrt nekako pripravljeni.»*

Tržaške organizacije in ustanove izražajo svojo solidarnost in sožalje jugoslovanskim narodom ob smrti maršala Tita

Številne organizacije in ustanove so poslale preko jugoslovanskega konzulata v Trstu ali pa tudi neposredno raznim jugoslovanskim organizacijam in ustanovam svoje sožalje ob smrti jugoslovanskega predsednika Josipa Broza Tita. V naslednjem objavljamo izjave oziroma brzojavke.

Slovensko deželno gospodarsko združenje

Predsedstvo Slovenskega deželnega gospodarskega združenja je poslalo predsedstvu SFRJ naslednjo brzojavko:

Izguba tovariša Josipa Broza Tita, predsednika Socialistične federativne republike Jugoslavije je globoko pretresla slovenske gospodarstvenike v deželi Furlaniji - Julijski krajini, ki vidijo v njegovem delu in borbi za socialni in gospodarski razvoj, ter v njegovem prizadevanju za mir v svetu najsvetlejši lik državnika in zgled, kako je treba graditi boljše in pravilnejše odnose med narodi.

Ob tem težkem trenutku se gospodarstveniki, združeni v Slovenskem deželnem gospodarskem združenju pridružujemo žalosti jugoslovanskih delovnih ljudi in klanjamo njegovemu spominu.

Dosežki jugoslovanskih narodov, ki so sledili njegovi misli, pa nam bodo tudi v naprej vodilo v našem vsakodnevnem prizadevanju za boljše sožitje in tesnejše gospodarsko sodelovanje med Jugoslavijo in Italijo.

Mario Colli, predsednik deželnega sveta F-JK

Predsednik deželnega sveta Furlanije - Julijske krajine Mario Colli je v svojem imenu in v imenu skupščine odposlal sožalni odposlanici ob smrti maršala Tita predsednikoma skupščin socialističnih republik Slovenije in Hrvatske Milanu Kučanu in Juretu Biliću. Deželni svet Furlanije - Julijske krajine, piše predsednik Colli v svojih poslanicah, se v tem trenutku čuti blizu narodoma Slovenije in Hrvatske in njunim inštitucijam, s katerimi je v teh letih navezal prijateljske in tesne odnose sodelovanja.

Italijansko - jugoslovanska zbornica

«V teh težkih okoliščinah smo stopili na sedež jugoslovanskega generalnega konzulata v Trstu in skupno s podpredsednikom Boletom in tajnikom Morelom kot predstavniki italijansko-jugoslovanske zbornice, da bi v imenu vseh članov izrazili naše občuteno sožalje, v trenutku, ko sta sosedno Jugoslavijo prizadela globoka žalost in bolečina ob izgubi nepogrešljivega voditelja. Tovariš Tito je graditelj njene enotnosti in se ga bomo vedno spominjali kot moža, kot velikana, ki se je vedno trudil in boril za prijateljstvo med narodi in za mir v svetu».

Vsedržavno združenje partizanov Italije

Vsedržavno združenje partizanov Italije — ANPI — je poslalo jugoslovanskemu konzulu v Trstu in Zvezi združenj borcev v Ljubljani naslednjo brzojavko:

«Tržaški slovenski in italijanski partizani se pridružujejo žalovanju prijateljskih narodov Jugoslavije in ganjeni priklanjajo svoje zastave v spomin maršala Tita, velikega državnika, graditelja in branilca miru ter mednarodnega sodelovanja, čigar nauk ne bo nikoli pozabljen.»

Občina Dolina

Ob smrti predsednika Jugoslavije Tita, zglednega borca za mir, svobodo in enakopravnost v svetu, se občinski svet občine Dolina z največjim spoštovanjem pridružuje žalovanju jugoslovanskih narodov in narodnosti.

Spomin predsednika Tita bomo skupno z našimi občani, katerih večina se je za časa NOB borila pod njegovo zastavo, dosledno potrjevali z našim delom za ideale bratstva in enotnosti, sodelovanja in spoštovanja med ljudmi in narodi.

Zveza borcev Boljunec

Zveza borcev iz Boljunca te poslednjič pozdravlja dragi tovariš, soborec, voditelj ter predsednik naše matične domovine Jugoslavije, Josip Broz - Tito. Prisegamo ti iz srca, da bomo ostali zvesti, kakor smo bili vedno, našemu skupnemu boju.

Odbor
Zveza borcev Boljunec

Združenje slovenskih športnih društev v Italiji

Predsedstvu SFRJ Beograd!

Presunljiva vest o smrti ljubljenega tovariša Tita, velikega revolucionarnega borca v narodnoosvobodilnemu boju in genialnega politika, ki je znal združiti in povezati vse jugoslovanske narode in narodnosti v enakopravno celoto na osnovi samoupravnega družbenopolitičnega sistema, kot vzora samostojne poti v socializem, ki si je kot duhovni vodja gibanja neuvrščenih nenehno prizadeval za mir v svetu, za vzpostavitev bolj humanih, človeških odnosov in za osvoboditev človeka, je globoko prizadela in pretresla slovenske zamejske športnike in telesnokulturne delavce. Izgubili smo iskrenega prijatelja, ki pa je tudi nam zamejskim Slovencem zapustil neprecenljivo bogastvo s svojo mislijo in s svojim svetlim zgledom, ki nas bo vselej spodbujal v naši borbi za pridobitev nacionalnih pravic in za svobodne odnose med ljudmi. Združenje slovenskih športnih društev se klanja njegovemu spominu in se pridružuje žalovanju delovnih ljudi Socialistične federativne republike Jugoslavije.

Zveza žensk Italije

Generalnemu konzulatu SFRJ — Trst

Pokrajinski odbor Zveze žensk Italije — UDI v Trstu, zbran na seji 5. maja 1980 izraža ob smrti predsednika SFRJ tov. Josipa Broza - Tita, neuklonljivega borca za svobodo in demokracijo, globoko in občuteno sožalje jugoslovanskim narodom in narodnostim.

Zveza žensk na našem področju šteje še veliko članic starejše generacije, ki so bile v času boja aktivne in zavzete borke za osvoboditev izpod okupatorja in za preoblikovanje celotne družbe, med mlajšimi pa je vedno več tistih, ki te ideale prevzemajo za svoje, da bi se boj za pravičnejši svet, v smislu Titovih načel, nadaljeval do končne uresničitve.

Italijanska ustanova za spoznavanje slovenskega jezika in kulture

Ob izgubi zglednega borca za svobodo in demokracijo predsednika Socialistične federativne republike Jugoslavije Josipa Broza - Tita, vam pošiljamo naše najglobljе sožalje. V tem žalostnem trenutku za vašo državo se ga želimo predvsem spominjati kot protagonista prijateljstva med našima narodoma.

Deželni odbor ARCI

«Smrt predsednika Tita predstavlja za Jugoslavijo nepopravljivo izgubo. Deželni odbor ARCI iz Furlanije - Julijske krajine se pridružuje žalovanju sosednjih narodov Jugoslavije in izreka prepričanje, da bodo znali nadaljevati pot, ki se je začela s herojskim osvobodilnim bojem. Politični prispevek tovariša Tita, ki se je uresničil v samoupravljanju in neuvrščenosti, bo dediščina za mednarodno delavsko gibanje.»

Deželno tajništvo CGIL

Deželna sindikalna zveza CGIL je poslala jugoslovanskemu konzulu v Trstu in Sindikalni zvezi Slovenije v Ljubljani naslednjo brzojavko:

«Ob izgubi voditelja mednarodnega delavskega gibanja, partizanskega borca, graditelja socializma in samoupravljanja, branilca miru v svetu, za katere je zgled osimski sporazum, izreka delovno ljudstvo iz Furlanije - Julijske krajine sožalje in solidarnost. V spominu na Tita in v njegovem imenu je treba sedaj, bolj kot kdajkoli prej, utrditi skupni boj delavcev za okrepitev miru in sodelovanja v svetu.»

Delavska zbornica UIL

Smrt maršala Tita je mednarodni dogodek, ob katerem UIL ne more ostati neobčutljiva, čeprav se je pred 30 ali 35 leti odločno izrekla proti temu, da bi se Trst vključil v jugoslovansko republiko. In prav zaradi teh preteklih bojev lahko UIL prepozna v preminulem maršalu velikega politika, ki je imel jasen pogled pri reševanju narodnostnih problemov, torej vsekakor pomemben lik v zgodovini Evrope. Jugoslovanski narodi ostanejo brez voditelja, ki ga je ves svet priznaval zaradi njegove veljave, doslednosti in poguma. UIL izraža ob tej priložnosti željo, da bi se tudi po smrti maršala odnosi med Italijo in Jugoslavijo ne spremenili in da bi naša meja ostala najbolj odprta in miroljubna v Evropi.

Športni krožek Kras

S tesnobo v srcih smo športniki zgoniške in repentabrske občine sprejeli vest, da je nehalo biti srce tovariša Tita, borca za svobodo, neodvisnost in neuvrščenost, najvažnejše osebnosti naše zgodovine.

Globoka žalost nas je prevzela ob tej veliki izgubi za naš narod in vse tiste narode, ki se zavzemajo in borijo za mir, svobodo in socializem v svetu. Nauki in dejanja tovariša Tita nas bodo vodili še v naprej, saj njegovo delo ne bo nikoli izumrlo. Svetle tradicije narodnoosvobodilnega boja nas bodo vodile še vnaprej, za simbol pa nam boš ostal Ti, predragi tovariš Tito.

Žene Slovenske skupnosti Dolina

Prizadete ob težki izgubi velikega voditelja domovine Josipa Broza - Tita, izrekamo občuteno sožalje narodom ter narodnostim Jugoslavije.

Trebenske družbenopolitične organizacije

Vaščani iz Trebč, zbrani na žalni seji ob smrti tovariša Tita dne 5. maja 1980 v Ljudskem domu, izrekajo globoko sožalje vsem narodom matične domovine ob težki izgubi našega velikega voditelja.

Slovenski delovni ljudje

Zamejski delovni ljudje se klanjajo spominu tov. predsednika Josipa Broza - Tita, velikega borca za delavske in narodne pravice ter mir v svetu.

Savina Hrovatin poročena Nimbrand rojena v Plavjah je leta 1949 izročila štafetno palico maršalu Titu na veliki svečanosti ob dnevu mladosti v Beogradu

Na jugoslovanskem konzulatu v Trstu se nadaljuje vpisovanje v žalno knjigo ob smrti predsednika Tita. V knjigo se niso vpisali le predstavniki ustanov in oblasti, pač pa prihajajo na konzulat mnogi preprosti ljudje, bivši borci in drugi, ki jih je smrt predsednika močno prizadela

PREDSEDNIK PREDSEDSTVA SFRJ LAZAR KOLIŠEVSKI PRED KRSTO S POSMRTNIMI OSTANKI MARŠALA TITA

Novi predsednik predsedstva SFR Jugoslavije Lazar Koliševski, ki ga vidimo pred krsto s posmrtnimi ostanki maršala Tita, je po rodu Makedonec in star revolucionar, saj se je vpisal v komunistično partijo že leta 1935, ko je bil star 21 let

TUJI DRŽAVNIKI O PREDSEDNIKU TITU

«Bil je pravo utelešenje želje po neodvisnosti»

Britanska kraljica Elizabeta II.: «V Veliki Britaniji Tita že dolgo občudujemo kot velikega patriota in človeka izjemnega poguma»

BEOGRAD — Kmalu po sporočilu o smrti predsednika Tita so pričela v predsedstvo SFRJ prihajati sožalja tujih državnikov.

Portugalski predsednik *Antonio Ramalho Eanes* je naslovil na predsednika predsedstva SFRJ Lazarja Koliševskega brzojavko, v kateri je med drugim zapisal: «Titov boj za nacionalno neodvisnost Jugoslavije je primer poguma in patriotizma, ki presega meje njegove države. Zgodovina bo potrdila izjemno vlogo, ki jo je imel pri ohranitvi miru in vzpostavljanju odnosov med vsemi narodi sveta.»

Britanska *kraljica Elizabeta II.* je v sožalni brzojavki zapisala, da Tita v Veliki Britaniji že dolgo občudujejo kot velikega patriota in človeka izjemnega poguma

Predsednik Alžirije *Šadli Bendžedid* je zapisal, da je bil Tito pravo utelešenje želje po neodvisnosti domovine in s tem tudi vzor vsem osvobodilnim gibanjem in akcijam zatiranih narodov pri njihovem boju. Alžirija ne bo pozabila, da je bil med prvimi voditelji, ki so podprli njen boj za nacionalno osvoboditev. Narodi Jugoslavije in Alžirije so si na podoben način izbojevali svojo svobodo in sedaj živijo po istih idealih in načelih, danes pa delijo isto bolečino in žalost, ki jih je zadela ob smrti predsednika Tita.

Prvi sekretar CK poljske Združene delavske partije *Edvard Gierek* in predsednik državnega sveta Ljudske republike Poljske *Henrik Jablonski* sta v sožalni brzojavki zapisala: «Odšel je veliki delavec mednarodnega in delavskega gibanja, vodilni državnik, ognjevit patriot in revolucionar, ki je užival veliko spoštovanje in ugled po svetu, kot eden od ustanoviteljev gibanja neuvrščenih dežel, kot neutrudni nosilec plemenite ideje bratstva, prijateljstva in sodelovanja med narodi, kot tudi nezlomljiv borec za veliko stvar miru, napredka in socializma. Med poljskimi komunisti in vsem našim narodom bo za vedno ostal neizbrisen spomin na tovariša Josipa Broza Tita, srčnega in izpričanega prijatelja Poljske, ki je mnogo prispeval h krepitvi in razvoju prijateljstva in vsestranskega poljsko - jugoslovanskega prijateljstva.»

Predsednik švedske vlade *Torboern Falltin Faelldin* je v sožalni brzojavki ocenil Titovo politično aktivnost kot delo največjega pomena, ki bo ohranilo trajno vrednost.

Predsednik francoske republike *Valery Giscard D'Estaing* je v imenu svojega naroda izrazil sožalje ob smrti vodje države, ki je 35 let posvetil oblikovanju izvirnega vzora organizacije, ki ustreza težnjam jugoslovanskih narodov, mednarodnemu voditelju, ki je znal ohraniti svobodo in neodvisnost svoje dežele ter zelo visoko povzdignil avtentični glas neuvrščenosti v svetu.

Predsednik avstrijske republike *Rudolf Kirchschlaeger* je v sožalni brzojavki med drugim tudi zapisal, da bo Titova človeška veličina, poznanje in močna želja po skupnem delovanju in delu vseh narodov za mir, za katerega se je stalno in nezgrešljivo boril, ostala v trajnem spominu avstrijskega naroda.

Danska *kraljica Margareta* v svojem telegramu, v katerem izraža sožalje ob smrti predsednika Tita, med drugim pravi: «Pretresena ob smrti vašega velikega predsednika, vidnega državnika Josipa Broza Tita, izražam jugoslovanskim narodom najgloblje sožalje. Z njimi delim bolečino ob izgubi, ki ni težka le zanje, marveč za ves svet.»

Švedski *kralj Karl Gustav* v svojem sožalju med drugim pravi: «Globoko pretresen ob novici o smrti maršala Josipa Broza Tita izražam globoke simpatije in iskreno sožalje zaradi velike izgube, ki je tako okrutno prizadela Jugoslavijo.»

Predsednik zahodnonemške republike *Karl Carstens*, ki bo skupno s kanclerjem Schmidtom in zunanjim ministrom Genscherjem prišel v Beograd na pogreb, je izrazil globoko obžalovanje in podčrtal, da je «s smrtjo predsednika Tita svet izgubil velikega državnika.»

RADIO TELEVIZIJA

ITALIJANSKA TV

Prvi kanal

12.30 Skede — Medicina — Šolska vzgoja
13.00 Tedenska oddaja o knjigah
13.25 Vremenska slika
13.30 DNEVNIK
Danes v parlamentu
14.10 Šolska vzgoja
Jezik za vsakogar
Ruščina
14.40 Rim: Konjske dirke
16.30 Torbole: Kolesarstvo
17.00 3, 2, 1... stik!
17.30 Huckleberry Finnove dogodivščine
18.00 Šolska vzgoja
18.30 Vesolje 1999
TV nadaljevanka
19.00 DNEVNIK 1 — Kronika
19.20 Nagradno tekmovanje, ki ga vodi Claudio Lippi
19.45 Almanah in Vremenska slika
20.00 DNEVNIK
20.40 TV film «Bert d'Angelo Superstar»
21.35 Iskanje življenja v vesolju
22.15 Športna sreda
Ob koncu DNEVNIK, Danes v parlamentu in Vremenska slika

Drugi kanal

12.30 DNEVNIK 2 — Za in proti
13.00 DNEVNIK 2 — Ob 13. uri
13.30 Šolska vzgoja
14.00 Risanka — 80 dni okoli sveta
Mladinska oddaja
17.00 Čebelica Maja — risanka
17.30 Oddaja o znanosti in tehniki
18.00 Šolska vzgoja
18.30 Iz parlamenta
DNEVNIK 2 — Športne vesti
18.50 Programi pristopanja
19.05 Dober večer z ...
Divjim zahodom
Osvajanje Divjega zahoda
TV nadaljevanka
Vremenska slika
19.45 DNEVNIK 2 — Odprti studio
20.40 Župan iz Casterbridgea
21.35 Volilna kampanja
21.45 Ko je Coppi tekel s kolesom
22.55 «Dottori in allegria», TV film
Ob koncu DNEVNIK 2 — Zadnje vesti

Tretji kanal

18.30 Šolska vzgoja — Turizem
19.00 DNEVNIK 3
19.30 Potovanje po reki
20.00 Malo gledališče
20.05 Film — Mladost nasvidenje
21.45 DNEVNIK 3
22.15 Malo gledališče (ponovitev)

JUGOSLOVANSKA TV

Ljubljana

9.00 Prva informativna oddaja
14.10 TITO — bratstvo in enotnost dokumentarna oddaja
16.00 TITO MED DELAVCI dokumentarna oddaja
20.30 Osrednja informativna oddaja
20.30 TITO V SLOVENIJI dokumentarna oddaja

Ves dan od 9.00 do približno 23.30 se bodo izmenjavale informativne, glasbene in dokumentarne oddaje.

Na oddajnikih II. TV mreže bo od 9.00 naprej spored zagrebške televizije.

Koper

TV Koper bo svoj program začela ob 16. uri (približno) in ga predvidoma nadaljevala do 23. ure.

ŠVICA

19.00 Oddaja za najmlajše
19.50 DNEVNIK
20.35 Petnajstdnevnik o kulturi
21.05 DNEVNIK — Deželne vesti
21.45 Argumenti
22.35 Glasbena oddaja

TRST A

7.00, 8.00, 10.00, 13.00, 14.00, 17.00, 19.00 Poročila; 7.20 Dobro jutro po naše; 8.10 Jutranji almanah: «Mal'položi dar domu na oltar», poslanstvo Ciril-Metodove šole; 9.00 Glasbena matineja; 10.10 radijski koncert; 10.45 Oddaja za prvo stopnjo osnovne šole; 11.30 Nasveti, paberkovanja, zanimivosti: Umetnost dobre kuhinje; 12.00 «Pod Matajurjan», posebnosti in omika Nadiških dolin. 12.30 Melodije od vsepovsod; 13.20 Zborovska glasba: Naši zbori; 13.40 Instrumentalni solisti; 14.10 Otroško okence: «Pesem mladih 1980»; Roman v nadaljevanjih — Mihail Šolohov: «Tihi Don» — 2. del.; 17.10 V našem prostoru: Mi in glasba: Mladi izvajalci; Narodnostni trenutek Slovencev v Italiji (ponovitev); Kulturne rubrike naših časopisov; Slovenska književnost v Italiji. Pripravlja Martin Jevnikar.

Napovedana neposredna oddaja «Med dvema ognjema» na radiju Trst A, danes odpade in bo na sporedu čev 14 dni.

RADIO 1

6.00, 7.00, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 17.00, 19.00 Poročila; 7.45 Glasba; 8.30 Današnji pogovori; 9.03 Radio anch'io; 11.03 Barbara in pesmi Jacquesa Brela; 11.15 Ljubezensko pismo; 11.30 Il bis — program s Carlom Dapportom; 12.03 Vi in jaz; 13.00 Ulice Asiago Tenda; 14.03 Šport; 14.30 Glasbeno govorni program; 15.03 Rally; 15.25 Popoldanska srečanja; 17.03 Patchwork; 18.25 Socialisti med kroniko in zgodovino; 19.30 Jazzovska glasba.

HARMONIKAR POLDE MIHAČIČ NEUKLONLJIVI UPORNIK

Maks Zadnik

1.

Rojen v zavedni kmečki družini je med obema vojnama s harmoniko in slovensko pesmijo budil in ohranjal slovensko narodno zavest na južnem Primorskem, med drugo svetovno vojno pa je s svojo privrženostjo NOB potrdil svojo pripadnost naprednim gibanjem. Zato zasluži, da mu ob 75. rojstnem jubileju in ob 60-letnem igranju harmonike posvetimo ta sestavek.

Letos 15. oktobra bo poteklo 75 let, ko se je med zorenjem poznih jabolk rodil v Čeljah, sredi zelenih brkinskih gričev, Leopold Mihačič - Brkinov Polde, ki se je proslavil kot nadarjen samouki harmonikar, saj že več kot 60 let izvablja iz svojega mehastega glasbila poskočne viže in z njimi sprošča in razveseljuje ljudi.

Poldetova harmonika in godala članov njegovega plesnega ansambla so več kot pol stoletja razvnemala mlade in stare plesalce, da so se veselo zavrteli. Zato bi še danes težko našli starejšega človeka od Pivke in Podgore do Buzeta in Kubeda v Istri ter od Bazovice do Jelšan, ki ne bi poznal harmonikarja Poldeta iz Čelj.

Polde ni nastopal le na plesih, temveč tudi na raznih ljudskih slovesnostih, na katerih je umel, če so okoliščine dopuščale, v sozvočju s svojo harmoniko tako lepo zapeti tudi kako domoljubno pesem, da je z njo zbujal v srcih zatiranih Slovencev plemenito počutje moči ter s tem krepil upanje v rešitev izpod fašističnega jarma. Zato ima tudi v vseljudskem protifašističnem boju pomembno mesto, saj je bil njegov delež v gojitvi in krepitvi izročil slovenske ljudske kulture med množicami v Brkinih, na Pivki, v Podgori, Čičariji in na Krasu tudi v najhujšem fašističnem raznarodovalnem terorju pomemben.

Razen kulturne je pomembna tudi Poldetova mentorska vloga, saj je bil kot harmonikar tudi zelo vabljiv vzornik vrsti mlajših harmonikarjev, ki so se po njem, kot najboljšem, zgledovali in učili. Kako bi se ne, ko pa je harmonika v njegovih rokah tako ubrano pela, da je vzbujala navdušje ali pa ljudi do solz ganila. In zato so ga mnogi poskušali posnemati in ga doseči, čeprav se je le malokateremu posrečilo ga nadkriliti.

Med svojim dolgoletnim igranjem in popotovanjem je Polde, kot bomo še opisali, spoznaval tudi tokove revolucionarne družbene miselnosti in jih uveljavljal v ljudski glasbeni kulturi ter jih tako vnašal v vseljudski protifašistični boj. Končno pa se je maja 1942 tudi sam med prvimi v Jelšanah, kamor se je bil 1940. leta priženil, vključil v organizirano NOB ter je kljub petim aretacijam in mučenjem ostal zvest do konca vojne.

Da bi utemeljili te ugotovitve, si oglejmo na njegovi dokaj dolgi in v raznolikostih bogati življenjski poti tiste odločitve, delovanja in križpotja, na katerih se je moral, čeprav je bil deležen le pomanjkljive osnovnošolske izobrazbe, sam odločati o odnosu do družbenih problemov. In vendar je v vseh bistvenih vprašanjih vedno našel pravo pot, ki ga je vodila v zvestobo ljudstvu in v prizadevanje za revolucionarno preobrazbo družbe.

KAKO JE POSTAL HARMONIKAR

Polde je bil rojen v družini, v kateri je bilo igranje harmonike že v tradiciji: trije izmed štirih starejših bratov — Tone, Lojze in Frane — so jo igrali. Najstarejši brat Jože se je poročil le nekaj let po Poldetovem rojstvu in prevzel kmetijo, toda med prvo svetovno vojno je padel v Galiciji kot avstrijski vojak. Tone in Lojze sta se izselila v ZDA, medtem ko je Frane 1919. leta doma za špansko gripo umrl.

Prvo Lubasovo harmoniko je Poldetu kupil brat Tone v Celovcu, kjer mu jo je iz ZDA naročil in, kot se Polde s hvaležnostjo še spominja, plačal z dolarji. Ker so se s kmetijo ukvarjali nevesta, dve leti starejši brat Ludvik in nekaj let mlajša nečaka Stanko in Jože, se je Polde lahko posvetil harmoniki. Igrati se je naučil bolj ali manj sam. Najprej je že v nežnih otroških letih prisluhnil zvokom harmonike starejših bratov in drugih godbenikov ter jih skušal posnemati. Kolikor se mu to ni posrečilo, je po posluhu — brez učitelja, not in druge glasbene literature — ubral lastne akorde. V začetku je šlo težko, vendar sta njegova prizadevnost in posluh kmalu obrodila več kot zadovoljive rezultate. Že pri 14 letih je dosegel za tedanje podeželske razmere kar zadovoljivo raven glasbe in prekosil marsikaterega odraslega harmonikarja. Prvič je samostojno nastopil 1919. leta na svatbi Antona Franka — Oštirja v domači vasi — Čeljah.

ZASLOVEL JE KOT IZVRSTEN HARMONIKAR IN USTANOVIL SVOJ ANSAMBEL

V letih 1919-1925 se je Polde uveljavil s svojimi nastopi kot mlad nenadkriljiv harmonikar ne le v rojstni vasi, temveč širom po Brkinih, Bistriški kotlini in Gornji Pivki. Ljudje so ga čedalje raje poslušali in vse bolj povpraševali po njegovi glasbi, saj je harmonika v njegovih rokah tako čudovito ubrano «pela». Zato si je tudi poskrbel dovoljenje za potujočega godca in si prizadeval, da poveča izbor in izboljša kakovost svoje plesne glasbe.

Po štirih ali petih letih samostojnega nastopanja si je pridobil prvega družabnika Jožeta Poropata - Petrovčevega s Pregarja, ki je z njim igral kontrabas. Pogosto pa sta skupaj tudi zapela. V letih 1925-27 je ustanovil 5-6 članski plesni ansambel. V njem je njegov nečak Stanko igral na bobne (baterijo), včasih pa ga je zamenjal Tone Jernejčev iz V. Bukovice, violino sta izmensko igrala Lojze in Stanko Primc - Hladova iz Trnova pri Ilirski Bistrici, klarinet Anton Luknarjev iz Potoka pod Premom, saksofon pa Rudi Frank iz Čelj.

Poldetov ansambel je igral pod njegovim vodstvom le po posluhu, brez not. Navzlic temu je dosegel tolikšno ubranost, da so mu jo zavidali celo poklicni godbeniki. Dobro se še spominja, da je jeseni 1927 ali 1928 igral z ansamblom na vaškem shodu na Ostrožnem brdu. Tja se je tedaj pripeljal tudi 12-članski slovenski zabavni ansambel iz Trsta ali okolice.

VSESTRANSKO SODELOVANJE OSREDNJA TEMA PETE KONFERENCE JADRANSKIH MEST V PORTOROŽU

Jadran-morje, ki združuje mesta na obeh obalah

V PORTOROŽU JE BILA OD 17. DO 19. APRILA 5. KONFERENCA JADRANSKIH MEST JUGOSLAVIJE IN ITALIJE. OSREDNJA TEMA TE KONFERENCE JE BILA GOSPODARSKO SODELOVANJE MED MESTI S POSEBNIM POUDARKOM NA OZEMELJSKO NAČRTOVANJE, VENDAR SE JE RAZPRAVA DOTIKALA VSEH MOŽNIH OBLIK IN SEKTORJEV SODELOVANJA. OSREDNJE POROČILO O DOSEŽKIH IN MOŽNOSTIH GOSPODARSKEGA SODELOVANJA MED JADRANSKIMI MESTI JUGOSLAVIJE IN ITALIJE IZ VIDIKA PROSTORSKEGA PLANIRANJA JE PODAL PREDSEDNIK SKUPŠČINE OBČINE KOPER MARIO ABRAM. NJEGOV POSEG JE OBSEGAL TUDI DRUGE OBLIKE SODELOVANJA IN JE SINTETIZIRAL DELO, KI JE BILO OPRAVLJENO NA PREJŠNJIH KONFERENCAH. PRAV ZARADI POPOLNOSTI INFORMACIJE O SODELOVANJU MED JADRANSKIMI MESTI OBJAVLJAMO POSEG MARIA ABRAMA SKORAJ V CELOTI.

Zbrali smo se petič, predstavniki mest in občin iz obeh obal Jadrana, da potrdimo odločnost nadaljevati naše delo po poti, ki smo jo začrtali s podpisom protokola o sodelovanju leta 1974. Tedaj smo se dogovorili, da bomo storili vse, da se dobro gospodari z našim morjem in da bomo razumno in v medsebojnem interesu izkoriščali njegovo bogastvo za dobrobit prebivalstva, ki živi ob njem.

Po prvih korakih v tem našem delu smo sedaj dosegli takšno stopnjo spoznanja in smo tudi bogatejši z izkušnjami, da se lahko lotevamo pogovora z veliko odkritostjo o vseh zadevah, ki smo jih že obravnavali, in o tistih, ki se sproti pojavljajo kot koristni predlogi za poglabljanje prijateljske vezi in sodelovanja med našimi občinami in prebivalci.

Mejniki prehojene poti so konference v Splitu, Benetkah, Dubrovniku in Anconi in predstavljajo trdne temelje, na katerih lahko gradimo nove mostove vezi in sodelovanja povsod tam, kjer imamo medsebojno korist. Pri tem našem prizadevanju pa nam je v veliko oporo politika dobrih sosedskih odnosov in sodelovanja, ki jo vodita naši dve državi. Jugoslavija in Italija, ne glede na različno pripadnost in različno družbenopolitično ureditev si, na mednarodnem področju skupaj prizadevata za ohranitev miru in za popuščanje mednarodne napetosti. Osimski sporazum, kakor tudi sporazum, ki sta ga pred kratkim podpisali Evropska gospodarska skupnost in Jugoslavija, neposredno prispevata k ugodnejšim pogojem za pospeševanje sodelovanja na jadranskem območju. Iz koreferatov in poročil, kakor tudi iz razprav v komisijah naše konference bodo prišle do izraza nove možnosti za širše in globlje sodelovanje, predvsem na gospodarskem področju, ki ju ta dva sporazuma nudita.

Zahvaljujoč se delu in trudu desetine upravljavcev naših občin ter strokovnih in znanstvenih sodelavcev, smo v prejšnjih konferencah lahko izoblikovali popolnejšo sliko o tem, kakšne možnosti in kakšni pogoji so dani za pospešeno sodelovanje in izmenjavo na različnih področjih jadranskega bazena. Za mnoge stvari smo tudi že nakazali oblike in postopke, kako bi prišli do koristnih zaključkov, za nekatere druge pa smo nakazali smeri, v katerih naj bi delovale ustanove in gospodarstveniki obeh držav. Ta konferenca naj bi v skladu s sklepi IV. konference iz Ancone posvetila nekaj časa tudi pregledu o tem, kar je bilo že storjenega. Gre za verifikacijo prehojene poti v obliki debate, saj naše združenje ni ustanovilo posebnih operativnih in izvršilnih teles, ki bi to delo spremljale med eno konferenco in drugo. Sicer dejstvo je tudi, da so bile plenarne konference časovno zelo zgoščene, in ni bilo možno med eno in drugo spremljati uresničevanja začrtanih smeri.

Ker iz koreferatov ni razvidno, da bi bilo potrebno poglabljati nove smeri in izpostavljati nova dogajanja, bi kazalo koristno in v skopih besedah predstaviti vsaj okvir, v katerem bi delovali na tej konferenci, zato da se razprava ne bi preveč razdrobila

1. Zelo podrobno je bilo že opredeljeno geoekonomsko območje Jadrana s spoznanjem njegovega zgodovinskega razvoja, sedanje mesto in vloga v mediteranskem in širšem ambientu, kakor tudi predvsem potrebni ukrepi za njegovo celovito upravljanje v mednarodnem gospodarskem prostoru vključujoč tudi njegovo politično funkcijo.

2. Dosežen je bil odgovor, da se bodo jadranske občine odločno zavzele za to, da se zaustavi proces pustošenja morja in njegovega naravnega okolja. Ta akcija, usmerjena na makroekološki prostor Jadrana, že kaže svoje rezultate, in proces sanacije morja napreduje zelo vidno, kar so dokazali zadnji zbori strokovnjakov obeh dežel. Ukrepi, ki so jih podvzeli odgovorni činitelji na raznih ravneh občine, pokrajine, republike in države nas prepričuje, da smo na dobri poti, predvsem če bomo upoštevali potrebo, da je najboljše zdravilo preprečitev onesnaževanja.

3. Naša asociacija jadranskih občin je mnogo prispevala posredno in neposredno k spoznanju zgodovine in kulturnega bogastva tega območja. Mnogoštevilne knjige, študije in raziskave so razširile znanje o preteklosti prebivalcev Jadrana od najstarejših časov do danes. Zavzeti se moramo, da se ta bogata publicistika razširi med ljudi, in morda ni odveč, če se vrnemo k predlogu, da bi le nastal neki center, kjer bi se skupno zbiralo gradivo o kulturni dediščini celotnega jadranskega območja

4. Ugotovili smo že, koliko imamo skupnega občine na Jadranu, glede potrebe po ohranitvi in revalutizaciji stavbne umetniške, kulturne in folklorne dediščine in kako bi bila koristna večja medsebojna izmenjava izkušenj in dotežkov ustanov, ki delujejo na eh področjih na obeh straneh Jadrana. Dejali smo, da bomo podpirali sodelovanje teh ustanov pri metodoloških pristopih izmenjavi kvalificiranega osebja, informiranja in programiranja. Vse to bogastvo, ki je sedaj v posesti bolj razgledanih ljudi, mora biti dostopno še v večji meri mladini, delavcem in turistom. Preveč je še ljudi z ene in druge strani, ki gredo mimo pomembnih zgodovinskih in umetniških lepot in jih ne morejo uživati, enostavno zato, ker ne vedo za njih in za njihovo vrednost. (Delovna skupina za pripravo te konference, ki si je ogledala «zadarsko zlato» bo verjetno potrdila, da si kot posamezniki te znamenitosti v Zadru ne bi ogledali).

5. Pri kulturnih izmenjavah, od gledaliških do koncertov, folklornih nastopov; kakor športnih in zabavnih srečanj ali za posebne prireditve kakor so festivali, srečanja in podobno, je potrebno posvetiti večjo pozornost pravočasnemu programiranju in propagandi ter omogočiti popuste pri prevozih in bivanju. V protokolu o kulturnem sodelovanju med Jugoslavijo in Italijo naj bi se upoštevalo v večji meri tudi jadransko območje, zlasti srednji in južni Jadran, saj na severnem suhozemnem mejnem področju Slovenije, Hrvatske in Furlanije-Julijske krajine so že doseženi ugodni pogoji kulturne izmenjave, zahvaljujoč se predvsem vlogi mostu, ki jo opravljata narodnostni skupnosti.

Ni odveč, če omenimo v tem kontekstu kulturnega zbliževanja tudi potrebo, da bi večje število prebivalcev obvladalo tuj jezik sosednjega naroda (moderna tehnika, TV, kasete in podobno omogoča uspešne oblike takega študija).

6. In na koncu tega naštevanja bi omenili bolj kompleksno področje sodelovanja na čisto gospodarskem področju. Izluščili smo že področja, na katerih je to sodelovanje možno in zaželeno, na čemer naj bi se tudi bolj podrobno zadržali:

— turizem in kot posebnost navtični turizem,
— sodelovanje luk na Jadranu,
— ribiško gospodarstvo,
— industrijska kooperacija, še zlasti za srednja in mala podjetja ter obrt,
— področje raziskave na sploh in še posebej novih virov energije,
— področje planiranja s poudarkom na prostorskem planiranju, kot pogoju dolgoročnega programiranja gospodarskega sodelovanja na višji ravni, ki je tudi glavna tema te konference.

V sklepni resoluciji potrjena želja po krepitvi sodelovanja

Peta konferenca jadranskih mest Italije in Jugoslavije se je končala z odobritvijo sklepne resolucije. Besedilo je bilo sestavljeno na osnovi referatov in razprave o vseh aspektih sodelovanja, tako o perspektivah gospodarskega sodelovanja med jadranskimi mesti Italije in Jugoslavije iz vidika prostorskega planiranja, ki je bilo osrednja tema portoroškega zasedanja, kot tudi o zaščiti morja, o sodelovanju med pristanišči, o malem gospodarstvu, o ribolovu in turizmu ter o zaščiti kulturnega bogastva.

V prvem, političnem delu resolucije je rečeno, da je sodelovanje med italijanskimi in jugoslovanskimi mesti ob Jadranu primer prijateljstva in dobrega sosedstva in je kot tako doprineslo k celotnemu razvoju dvostranskih odnosov in sodelovanja med obema državama, k realizaciji osimskih sporazumov in k uresničevanju sklepne listine konference o varnosti in sodelovanju v Evropi.

Sodelovanje italijanskih in jugoslovanskih mest, je rečeno v resoluciji ima poseben pomen v sedanji napeti mednarodni situaciji, ko se pojavljajo sile, ki ogrožajo mir in varnost v svetu. V Sredozemlju pa je zelo pomembno, da se tudi v praksi dokazuje možnost sodelovanja ne glede na razlike v družbenopolitičnem sistemu. Končno pa je v resoluciji rečeno, da postavlja podpis sporazuma med EGS in Jugoslavijo nove pogoje za širjenje sodelovanja in pozitivne vsebine osimskega sporazuma.

Sklepna resolucija obravnava nato nekatere konkretne točke. Tako je rečeno, da se mesta na obeh obalah zavedajo, da je mogoče ohraniti čistočo Jadrana, ki je vitalnega pomena za njihovo prebivalstvo, samo na osnovi miru in mednarodnega sodelovanja ter da je treba v ta namen okrepiti obstoječe sodelovanje med mesti, tudi preko srednjeročnega in dolgoročnega načrtovanja jadranskega prostora, ki ga je treba usmerjati v osnovnih smereh zaščite pred onesnaženjem ter zagotoviti ekološko ravnovesje v vsem jadranskem prostoru. Resolucija nato navaja delo skupnih akcij na vseh sektorjih in vseh ravneh sodelovanja.

Na osnovi doseženih uspehov so udeleženci pete konference jadranskih mest izrazili željo po skupnem angažiranju za krepitev sodelovanja tudi na ravni zainteresiranih ustanov in organizacij, da se uresničijo predlogi in sklepi vseh dosedanjih konferenc.

Zato so na peti konferenci jadranskih mest naložili stalnemu paritetnemu komiteju nalogo, da sistematsko sledi odvijanju konkretnih akcij za uresničevanje zastavljenih predlogov in sprejetih orientacij za sodelovanje med krajevnimi skupnostmi in da sprejme potrebne ukrepe in poišče ustrezne instrumente za krepitev pobud splošnega in specifičnega pomena, da se tako čimbolj širi osnova medsebojnega sodelovanja.

Na osnovi predlogov portoroškega zasedanja bo paritetni komite razpravljal o možnosti, da se osnuje skupna ustanova jadranskih mest, ki bi omogočila stalno koordinacijo pobud, ki jih je možno realizirati v obdobju med dvema konferencama.

Ob koncu pa je peta konferenca jadranskih mest Italije in Jugoslavije z zadovoljstvom osvojila predlog, da bo šesta konferenca najkasneje do marca 1982 v Bariju in da bo namenjena vlogi krajevnih skupnosti za uravnovešeni razvoj nerazvitih področij s posebnim poudarkom na območje južnega Jadrana.

Predsedstvo pete konference jadranskih mest Jugoslavije in Italije

Stran je uredil Bojan Brezigar

TEZE O SODELOVANJU

Poleg sklepne resolucije so na peti konferenci jadranskih mest Italije in Jugoslavije sprejeli tudi dva skupna dokumenta v obeh komisijah.

Delo prve komisije je bilo namenjeno zaščiti morja, gospodarskemu sodelovanju in ozemeljskemu načrtovanju. V njej so sprejeli naslednje predloge:

- Sistem zaščite morja in okolja je treba pripraviti na skupni osnovi za vsa jadranska mesta; glavni cilj mora biti ekološka zaščita Jadrana.
- Vsako jadransko mesto mora izdelati operativni program zaščite in določiti naloge ter roke; za izvajanje tega programa mora zadolžiti ustrezno število funkcionarjev.
- Na zakonski ravni je treba dopolniti obstoječo zakonodajo z določili o zaščiti morja pred onesnaženjem, ki jih je mogoče sprejeti na krajevni ravni; pri teh določilih je treba upoštevati specifičnost posameznih krajev.
- Zadolžiti je treba vse zainteresirane (podjetja, tehnične inštitucije, občinska podjetja, družbenopolitične skupnosti), da se omogoči skupen pristop k vprašanju zaščite pred onesnaženjem.
- Na območju načrtovanja okolja je treba zahtevati, da se dopolni vse dokumentacija z ekološkimi študijami.
- Vsaka družbenopolitična skupnost mora ustanoviti seznam onesnaževalcev in ekološko študijo, ki bo omogočila namestitev naprav za preprečevanje onesnaženja.
- V okvir dolgoročnih načrtov je treba vključiti dopolnitev zakonodaje in ustanovitev nadzorstvene službe.
- Treba je razširiti mrežo kanalizacije in opremiti industrijske obrate s filtrirnimi in čistilnimi napravami.
- Italijanska in jugoslovanska jadranska mesta, naj bi poskrbela za informacijo, ki naj bo čimbolj prepričljiva, da se doseže sodelovanje vseh dejavnikov v boju za čistočo morja.
- Ustanoviti je treba koordinatorje raznih dejavnosti z nalogo, da zberejo in preučijo vse informacije ter predlagajo skupne posege na tem področju; z izkušnjami tega dela bo treba seznaniti vse občine na obeh obalah.
- Treba bo pospešiti pripravo skupnih zakonskih določil o plovbi na Jadranu.
- V bodoče bo treba morje izkoriščati z gojenjem rib, klapavic, ostrig itd. ter torej opustiti konvencionalno vrsto ribolova. Jadranska mesta imajo pri tem prvenstveno vlogo.
- Paritetna komisija naj bi preučila možnost, da bi ustanovila stalna operativna telesa na področjih turizma, prometa, pristanišč, male in srednje industrije, ozemeljskega načrtovanja itd.
- Gospodarski operaterji se bodo morali preko gospodarskih zbornic v večji meri zavzemati za posredovanje informacij o interesih na obeh obalah Jadrana, o dosedanjih rezultatih sodelovanja in o novih možnostih.
- V večji meri se bo treba poslužiti koristi, ki jih nudijo sejmi in razstave na območju Jadrana.
- Radiotelevizijske ustanove in drugi viri informacij jadranskih mest morajo ustanoviti posebno sekcijo, ki bi nudila informacije vsem zainteresiranim o sodelovanju na Jadranu in bi pospeševala vse medsebojne stike, informacijo in sodelovanje.
- V bodoče bo treba vzpostaviti neposredne načine sodelovanje in izmenjavo izkušenj na področju ozemeljskega načrtovanja in na drugih področjih.

Delo druge komisije je bilo namenjeno kulturnemu bogastvu. V tej komisiji so sprejeli naslednje predloge:

- Treba je zaščititi in sanirati arhitektonsko in kulturno bogastvo jadranskega območja s pripravo konkretnih predlogov za nadaljnje skupno delo.
- Iz dosedanjih izkušenj izhaja, da je potrebno organizirano in koordinirano delo za preučevanje in zaščito arhitektonskega bogastva, to je zgodovinskih skupnosti in posameznih spomenikov, ki jih je mogoče zaščititi le s poživitvijo zgodovinskih središč in s primernim ozemeljskim načrtovanjem.
- Enako pozornost je treba posvetiti tudi drugim kulturnim dobrinam, na primer raznim spomenikom, arheološkim primerkom in tistemu, kar ni pustilo materialnih znamenj, a vendar predstavlja kulturno vrednoto, kot na primer jezikovno bogastvo številnih starih narečij.
- Od obeh strani je padel predlog po ustanovitvi centrov za koordinacijo informacij in za metodologijo dela pri ohranjevanju arhitektonskega in kulturnega bogastva. Dva centra naj bi nastala v Pesaru in Splitu, kjer že obstajajo potrebni pogoji za njuno ustanovitev. Komisija je priporočila pristojnim italijanskim in jugoslovanskim oblastem, da uradno ustnovijo ta dva centra.
- Prva konferenca predstavnikov in izvedencev jadranskih mest za arhitektonsko in kulturno bogastvo bo jeseni 1980 v Pesaru. Na tej konferenci bodo preučili razne teme, ki jih bodo na obeh straneh obravnavali sistematično in na enoten način. Na tej konferenci bodo tudi izbrali prvo temo, ki naj bi jo podrobno obravnavali na naslednji konferenci, ki bo spomladi 1981 v Splitu.

Na turističnem področju je sodelovanje koristno

Turizem v smislu pomembne gospodarske dejavnosti zadeva skoraj sleherno obmorsko občino na obeh straneh Jadrana in opredeljuje tokove velikega pomena za obe državi in za Evropo. Ta dejavnost ostane v naši viziji pomembna tudi v bodoče in zato jo pri prostorskem načrtovanju in sploh v programih razvoja naših mest moramo upoštevati in ji podrediti druge zahteve, zlasti tam ko gre za dejavnosti, ki hudo onesnažujejo morje in kvarijo pokrajinsko danost. Že na prvi splitski konferenci je bila pristna misel, da ne smemo gledati na turizem iz lokalne egoistične misli in smo ugotovili, da resnični dolgoročni interes vsakega posameznega turističnega središča na Jadranu ni v zapiranju samega sebe, temveč nasprotno v sodelovanju v celotnem Jadranskem območju. Mnoge oblike koristnega sodelovanja na turističnem področju so bile že nakazane kot npr. skupna propaganda evropskih in drugih dežel, izmenjava turistov v obliki izletov na drugo obalo, usklajevanje pomorskih prog, skupno načrtovanje pomembnejših prireditev, izmenjava izkušenj, predvsem prijemov o podaljšanju turistične sezone in podobno Mnogim prednostim, ki jih nudi Jadransko morje za razvoj te gospodarske panoge je potrebno omeniti eno, ki je neprecenljive vrednosti, in sicer to, da je Jadran morje miru in prijateljstva. Naše občine bodo tudi v bodoče gojile to veliko idejo o mirnem sožitju in si bodo prizadevale prispevati k popuščanju mednarodne napetosti. Ena od oblik usmerjanja v ta cilj je prav ta, da si prizadevamo omogočiti najbolj široko komuniciranje prebivalcev in gostov naših obal. Na konferencah v Splitu in Anconi smo ugotovili, da ne obstajajo nikakršne resne ovire, zato da se uresničujejo vse oblike sodelovanja. Rečeno je bilo tudi, da bi morali doseči nekatere olajšave, kot so npr: pravice, ki jih imajo prebivalci suhozemnega območja, in sicer posebne propustnice ali odprava potnih listov, carinske olajšave za maloobmejni promet, hitrejše in boljše pomorske in zračne linije in telefonske zveze. Ugotovili smo, da je potrebno posvečati pozornost sodobni obliki turizma, to je navtični turizem, za katerega ima Jadransko morje izredno ugodne pogoje. Neposredno zainteresirani gospodarski dejavniki bi morali poleg občin doseči višjo stopnjo sodelovanja za razvoj te panoge turizma, s tem, da skrbijo za varnost in pomoč navigatorjem, da zagotovijo večjo število potrebnih privezov v marinah in da uredijo ugodnejše pogoje za preskrbo navtičnih turistov. Zelo aktualno postaja tudi vprašanje spodbujanja letalskega turističnega prometa, ki kaže tudi naši obali zelo ugodne pogoje. Bo Portorož ugodno mesto za dogovore in sporazume v tej smeri?

Ribolov: na trgu skupni nastop

Tudi obravnava ribolova oz. vseh dejavnosti, ki so usmerjene k izkoriščanju Jadrana kot izvora hrane, nas vračajo k bogati dokumentaciji, ki je bila obravnavana na prejšnjih konferencah in k temu kar so ugotovile razne delovne skupine strokovnjakov in podjetnikov obeh držav. Vedno večje povpraševanje po jadranskih ribah na domačem in mednarodnem trgu spodbuja k iskanju konkretnih oblik sodelovanja, da se upošteva, da so pogoji te dejavnosti v prejšnjem razkoraku na obeh straneh Jadrana in to ustvarja težave, ki jih moramo premostiti najprej v miselnosti in starih pogledih. Postopati moramo tako, da se dosežejo sproti tudi manjši uspehi v tem sodelovanju, kar bo zbujalo ugodnejše zaupanje in odpiralo perspektive za bolj odločne skupne posege ne samo na Jadranu temveč tudi izven Sredozemlja. Sedanje oblike sodelovanja, ki jih omenjajo koreferati, slonijo še vedno na tradicionalnih oblikah kupoprodajnih odnosov, bodisi tehnologije kakor same surovine. Ta osnova ni sposobna za pristope h kooperaciji na višji ravni, ki naj zajame skupne raziskave vlaganja, predelovanja in skupni nastop na trgu. Jutri, po razpravi v komisiji, se bodo zainteresirani dejavniki našli na krovu ribiške ladje Droge-Delamaris in verjeti je, da bo optimistično razpoloženje pripomoglo k napredku tega vprašanja, ki zanima veliko število ribičev obeh strani Jadrana.

Gospodarska kooperacija presega raven občin

Tema o industrijskem sodelovanju presega stvarne možnosti, ki obstajajo na ravni občin, da bi delovali s pretenzijo, da se dosežejo končno uspehi. Analiza blagovne menjave, ki je bila izpostavljena v glavnem referatu v Anconi je pokazala potrebo, da se korenito spremenijo osnovne usmeritve, če ne želimo ugotavljati postopni padec skupne vrednosti te menjave, kar nihče ne želi. Podatki za leto 1979 potrjujejo slabosti dosedanjih smeri, saj se je jugoslovanski primanjkljaj v tej izmenjavi še dodatno povečal. Da bi spodbujali iskanje višjih oblik industrijskega sodelovanja med gospodarstvom obeh držav, smo nakazali potrebo, da se gospodarske zbornice na ravni dežel in republik prizadevajo iskati vse možnosti, predvsem za srednje in manjše gospodarske organizacije in obrti, ki prevladujejo na jadranskem območju. Marsikaj je bilo že storjenega: razgovori, srečanja, publikacije in sejmi Naravno, da je to le začetek in da moramo čimprej priti do spodbudnih praktičnih primerov, ki bodo lahko služili kot spodbuda, možnosti sodelovanja z združitvijo dela in kapitalov tudi za nastop na tretjih tržiščih v okviru sodobnega ekonomskega gledanja na mednarodno delitev dela. V posebno poglavje, ko že govorimo o industrijskem sodelovanju, sodi prosta industrijska cona, ki je bila nakazana z osimskimi sporazumi in ki tudi spada v sklop odnosov med jadranskimi občinami, čeprav zadeva celotno državno ozemlje Jugoslavije in Italije. To je dolgoročni program izredno ugodnih perspektiv, ki ga je potrebno podpirati in spodbujati prav zato, ker odpira dodatne možnosti sodelovanja na visoki ravni.

V veljavi ostaja, in ga je potrebno podpirati obstoječi sporazum o blagovnem prometu obmejnih področij Trsta in Gorice, ki pa ga je treba še izboljšati, predvsem s stališče hitrejše prilagoditve blagovnih list dejanski potrebi tega obmejnega gospodarstva. Očitna prednost, ki se odpira za razvoj gospodarskega sodelovanja na severnem Jadranu nas spodbuja, da pospešimo našo aktivnost v cilju spoznavanja in razvijanja podobnega sodelovanja na višji ravni tudi v območju srednjega in južnega Jadrana.

V tem cilju je prav, če spodbujamo skupne raziskave, srečanja in projektiranje, upoštevajoč, tudi impulze, ki lahko nastanejo pri obnovi gospodarstva Črnogorskega primorja. Vsa vprašanja, ki se nanašajo na nove oblike gospodarskega sodelovanja in v zvezi s temi problemi načrtovanja razvoja in prostora, bodo v središču posebne pozornosti v razpravi v tej komisiji in resno računamo na prispevke uglednih predstavnikov gospodarstva regij in republik.

Za dolgoročne oblike sodelovanja pristanišč na obeh straneh Jadrana

Sodelovanje jadranskih luk je vprašanje, ki ga moramo gledati skozi prizmo višje ravni in dolgoročnih oblik sodelovanja. K temu, kar smo povedali na II. konferenci v Benetkah, glede prednosti jadranskih luk in potrebe po medsebojnem sodelovanju, ni kaj dodati. Zadnja leta se celo potrjujejo prepričanja, da mora Jadransko morje končno prevzeti tisto pomembno vlogo, ki mu pripada v menjavi blagovnih tokov med Evropo in deželami Srednjega vzhoda in preko Sueza, in ki sloni vedno bolj na sodobnejših oblikah prevoza po morju od konkretizacije do posebnih plovil ro-ro tehnike. Zapletenost problemov, počasnost realizacije velikih infrastruktur v zaledju luk severnega Jadrana, predvsem evropskih avtocest v smeri sever-jug, potreba po natančnejših študijah za uresničevanje industrijske proste cone na meji med Italijo in Jugoslavijo in študije za realizacijo vodne poti med Jadranskim morjem in Donavo, kakor tudi mednarodna stagnacija pomorskega prevoza so brez dvoma vplivali na to, da so dogovarjanja pri iskanju oblik sodelovanja in integracije nekaterih luških dejavnosti v zadnjih letih nekoliko zastala. Vendar so bili v tem obdobju po beneški konferenci stiki med raznimi dejavniki pristaniškega gospodarstva precej pogosti in želimo, da bo jutrišnji obisk v Luki Koper dal priložnosti za oblikovanje novih predlogov medsebojnega dogovarjanja. Morda se bo izoblikoval predlog, ki je bil dan že v Benetkah, da se ustanovi posebna stalna komisija za sodelovanje luk na severnem Jadranu. Ker so sodobne naprave za pretovor v pristaniščih izredno drage in je potrebna služba za njihovo vzdrževanje, se vsiljuje potreba, da se ustanovi konzorcij za tipizacijo in vzdrževanje, ki naj sloni tudi na primerni ugodni zakonodaji. Na drugi strani luško gospodarstvo, zaradi zapletenih struktur in neposrednega vpliva na prostor v urbanih in turističnih središčih, nudi velike možnosti za skupne racionalne rešitve in bogate izmenjave izkušenj na področju prostorskega planiranja. Luško gospodarstvo posredno vpliva tudi na smeri razvoja industrijskih dejavnosti, v katerem vidimo tudi tiste možnosti za kooperacijo na višji ravni, o kateri je bil govor v Anconi. Tak primer je nastajajoča industrijska cona v neposrednem zaledju tržaške luke, ki gravitira prirodno na pristanišče Reke in Kopra, in ki je dobila ponovno potrditev tudi v sporazumu med evropsko gospodarsko skupnostjo in Jugoslavijo, zaradi izrednega pomena za proizvajanje velikih količin proizvodov v posebno ugodnih pogojih za gospodarstvo obeh dežel, ločeno ali s skupnim vlaganjem kapitala in tehnologije.

Različni ureditvi ne smeta ovirati skupnega prostorskega planiranja

Ob zaključku je potrebno izpostaviti še nekoliko vprašanj v zvezi s prostorskim planiranjem kot važnim momentom pri programiranju vseh dejavnikov. Iz koreferata oziroma iz obeh delov tega koreferata izhaja, da moramo to temo obdelati iz dveh vidikov, in sicer splošno o izkušnjah in metodologijah ter o konkretnih programih, ki imajo nekaj stičišč in nudijo možnosti za sodelovanje na raznih področjih planiranja. Prostor predstavlja vsekakor eno izmed najpomembnejših vezi med družbo in naravo, saj predstavlja na eni strani osnovo za družbenoekonomsko aktivnost, na drugi strani pa osnovo za eksploatacijo in reprodukcijo naravnih virov. Kompleksnost družbene aktivnosti, ki je dinamična tako v kvantitativnem kot v kvalitativnem smislu, in odvisnost od prostorskih danosti, narekujeta, potrebo, da lahko učinkovito in smotrno posegamo v prostor le na osnovi celovitih presoj in štirih družbenih usklajevanj, torej predvsem v procesu priprave in sprejemanja družbenih planov. Družbeni plani morajo vsebovati poleg analize družbenoekonomskega razvoja tudi zaščito neobnovljivih in racionalno izrabo obnovljivih virov in načina izrabe prostora, ki lahko bistveno prispevajo k obnovitvi kvalitete prostora. To pa istočasno tudi pomeni, da je potrebno stalno in sistematično spreminjanje dogajanj v prostoru.

Sistem družbenega planiranja zagotavlja integralno obravnavanje vseh teh poglavitnih vsebinskih vidikov planiranja, to je ekonomskega, socialnega in prostorskega vključno z ekološkim, upoštevajoč dejstva, da izkoriščanje in urejanje prostora nista samostojni aktivnosti, temveč samo vidiki, ki jih moramo zato pri svojih razvojnih usmeritvah enakovredno upoštevati. Ker so ekonomski, socialni, tehnološki in biološki procesi, ki se odvijajo v prostoru, medsebojno odvisni, se je možno učinkovito dogovarjati o razvojnih usmeritvah in planskih ukrepih le v okviru celovitega in sočasnega procesa planiranja.

Zakonske osnove o sistemu družbenega planiranja izhajajo iz izhodišča, da se politika organiziranja dejavnosti v prostoru, smotrno gospodarjenje in raba prostora ter varovanje naravnih in kulturnih vrednot določa s srednjeročnimi in dolgoročnimi plani, in to sočasno z ostalimi vsebinskimi elementi družbenih planov, ob enakopravnem vključevanju vseh nosilcev planiranja. Zagotovljene so sistemske rešitve, ki spodbujajo procese usklajevanja in odgovarjanja v procesu planiranja v vseh smereh. V primeru Jadrana so s tem podane vse možnosti za medsebojno sodelovanje jadranskih mest tudi na področju družbenega planiranja.

Ne glede na različne družbenopolitične ureditve in sisteme, ki vladajo na tem prostoru je zaradi prednosti geografskega položaja in interesov, ki so s tem položajem povezani, nujno potrebno medsebojno sodelovanje, tako pri načrtovanju kot pri urejanju prostora. Tak pristop upravičujejo in dokazujejo številni primeri skupnega sodelovanja in usklajevanja aktivnosti na področju prostorskega planiranja v preteklosti; predvsem v okviru «Alpe-Adria», ki je že postregla s številnimi rezultati, uporabljivimi v prizadevanjih za racionalno gospodarjenje s prostorom in ustvarjanje pogojev za kolektivno življenje; čeprav sicer le na omenjenem območju dežel, ki se v severnem Jadranu geografsko neposredno stikajo. Zato je potrebno v bodoče take oblike medsebojnega sodelovanja na področju prostorskega planiranja razširiti na celotnem teritoriju obal Jadranskega morja, ob koordiniranem pristopu in aktivni vključitvi ustreznih zavodov, uradov in institucij, ki opravljajo dejavnost povezano s prostorskim planiranjem.

Skupne raziskave za načrtovanje bodočega razvoja

Sodelovanje na področju raziskav se vsiljuje samo po sebi in tudi že obstaja na različnih področjih od raziskav v zvezi z onesnaževanjem morja za čuvanje biološkega ravnotežja, na področjih zgodovinskih in kulturnih dobrin do raziskav novih virov energije. Koristno pa bi bilo spodbuditi bolj splošne in kompleksne raziskave na celotnem območju, kar bi dodajalo našim občinam solidne osnove za programiranje bodočega razvoja. Potencial za tako skupno sodelovanje na področju raziskav že obstaja v vseh večjih središčih obeh obal in to je razvidno iz bogatih bibliografij. Potrebno je sedaj pospešiti medsebojno koordiniranje in zagotoviti tudi večja sredstva. Pri univerzah, raznih inštitutih in tudi pri večjih podjetjih deluje nemalo število sposobnih in predanih raziskovalcev raznih smeri od čisto ekonomskih do kulturnih, socialnih in drugih. Skladno z dogovori bo sestajanje konferenc jadranskih mest v bodoče bolj redko in zato se postavlja vprašanje primernosti, da se med eno in drugo konferenco morda organizirajo srečanja strokovnih delavcev in raziskovalcev za posamezna vprašanja ali posamezna območja. Na ta način bi obdržali vedno prisotno željo in potrebno po najbolj splošnih oblikah sodelovanja med našimi občinami in bi prispevali k obogatitvi spoznanj na vseh področjih. To bi dalo tudi priložnost, da se sredstva iz informiranje večkrat ukvarjajo s temi vprašanji jadranskega sodelovanja. Ob tem bi izpostavili tudi pobudo, ki prihaja iz redakcije Koprske televizije za srečanje in eventualno sodelovanje vseh redakcij jugoslovanske in italijanske strani Jadrana.

6. MAJ 1976 BO OSTAL ZAPISAN S ČRNIMI ČRKAMI

Štiri leta po prvem sunku ki je razdejal Furlanijo

Še danes živi v montažnih hišicah nad 35 tisoč ljudi - Veliki zastoji pri obnovitvenih delih - Pomanjkanje delovne sile

Včeraj so potekla štiri leta, odkar se je zemlja v Furlaniji strahovito tresla. Močan potres 6. maja 1976 zvečer je zdramil prebivalstvo, ki je nemočno gledalo uničujočo moč narave. V sekundi so se razblinile sanje, ugasnila življenja, posušili desetletni žulji, zamajalo se je upanje. Potres je močno spremenil obraz širokega in pomembnega dela Furlanije, porušil je domala vse, kar je bilo z večletnim trudom dograjeno. Na tisti večer so ruševine zazijale, stokanje ranjencev se je dvigalo v hribe in gore, preživeli pa so obupano zrli in se praševali, zakaj?

Vendar človek se je znal zoperstaviti sili narave, čeprav je moral premagovati nešteto ovir, predvsem birokratskega značaja in ovire tistih, ki jim nesreča sočloveka nič ali malo pomeni. 6. maja 1976 zvečer je bil torej prvi potres v dolgi verigi, ki je razdejala Furlanijo. Najmočnejša sunka sta bila prav tistega dne in pa 15. septembra, ko sta dosegla deseto stopnjo Mercallijeve lestvice. Obračun je bil strašen: skoraj tisoč ljudi mrtvih, več kot tri tisoč ranjenih, sto tisoč brez strehe in nad sto tisoč v zgradbah, ki so komaj stale na temeljih. In še: sedemdeset tisoč močno poškodovanih hiš, 15 tisoč porušenih, tristo milijard škode na javnih zgradbah in služnostih, petsto milijard škode v produktivnem sektorju in prav toliko na hidrogeološkem področju — na ozemlju 5 tisoč 700 kvadratnih metrov. Šeststo tisoč prebivalcev 137 občin je bilo močno prizadetih v samem življenjskem bistvu.

V zimi 1976-1977 se je 40 tisoč oseb moralo zateči na jadransko obalo, da bi ubežalo hudi zimi, da bi se zateklo na toplo pred mrazom in snegom, saj je drugi septembrski sunek porušil še tisto, kar je za silo stalo na nogah. Večina se jih je vrnila v svoje vasi spomladi 1977, leta in se naselila v 350 zasilnih «taboriščih» v montažnih hišicah. Veliko jih še živi tam. Skratka, po najbolj dokumentiranih računih je potres v Furlanij, prizadejal škodo 4 tisoč 500 milijard lir.

Več kot dve leti je bilo treba, da je lahko obnova prizadetih področij stekla, da so lahko vzpostavili pogoje za zapolnitev prejšnjih 18 tisoč delovnih mest, da so lahko izdelali ustrezne posebne zakone, da so lahko izdali vsedržavni zakon, ki bi zagotovil proces preporoda po prvih ukrepih. S tem zakonom številka 546 avgusta 1977, je dala država za obdobje od leta 1977 do 1981 deželi F Jk na razpolago 2 tisoč 400 milijard lir.

Po podatkih, ki jih je posredovala dežela, lahko sedaj potegnemo jasen obračun del, ki so bila storjena v zadnjih štirih letih: s popravili hiš po protipotresnih normah je lahko zasilne montažne zgradbe zapustilo skoraj polovica potresencev. V montažnih hišicah živi danes kljub vsemu še vedno 35 tisoč ljudi. Podatki naše dežele kažejo tudi na to, da so v štirih letih ponovno vzpostavili tudi vse javne infrastrukture in urade, delovna mesta so se pomnožila za 10 tisoč mest, kmetijski in rokodelski sektor pa sta obnovila in vzpostavila svoje temeljne strukture. Največje vprašanje in problem celotne obnove pa predstavlja prav gotovo delovno tržišče in s tem v zvezi iskanje podjetij, ki bi zagotovila rekonstrukcijo. Zaradi vrtoglavega naraščanja cen in pomanjkanja delavcev je v zadnjih mesecih opaziti negativen pojav, to je zelo počasno izvajanje načrtovanih del za obnovo potresnega področja. Te pomanjkljivosti skušajo prerasti z raznimi ukrepi, vendar z manjšimi uspehi. Velik problem predstavlja tudi rekonstrukcija zgodovinskih središč, za katera naj bi izdelali poseben zakon kot garancijo za obrambo krajevnega okolja in kulture.

Tudi predsednik deželnega odbora Comelli je ob četrti obletnici potresa naglasil, da kljub prizadevanjem javnih ustanov in zasebnikov, obstojijo še vedno odprta vprašanja v zvezi z intervencijami v prid gradbeni obnovi. Navedel je več vzrokov, ki zaustavljajo reden potek del, med temi tudi rekonstrukcijo zgodovinskih središč in dejal, da bodo v kratkem času stekli veliki zakupi podjetij v mnogih občinah, tudi zato, da bi se zoperstavili naraščanju cen in devalvaciji fondov, ki jih je država do danes redno dostavljala.

Skratka, v štirih letih je bilo v Furlaniji marsikaj narejenega, vendar še vedno premalo, da bi bilo odpravljene vse posledice potresa. Zato je bil včerajšnji dan tudi priložnost, da se navadni ljudje in upravitelji zamislijo nad opravljenim delom, da se zamislijo nad nezadovoljstvom prebivalstva, vsemi polemikami in sodnimi «dogodivščinami», ki so si v teh letih sledile kot na tekočem traku.

V CELOVCU IN NA DUNAJU

Protifašistični shodi v Avstriji

DUNAJ — Čedalje večja dejavnost neonacističnih organizacij kot so ANR, NDP in druge neonacistične grupacije povzročajo v avstrijski javnosti močno ogorčenje in zaskrbljenost, predvsem v vrstah avstrijskih antifašistov in demokratov. Posebno zaskrbljujoče je dejstvo, da bo na prihodnjih volitvah za zveznega predsednika možna celo kandidatura neonacista Burgerja.

To so seveda dogodki, ki presegajo meje demokratičnosti in bi morale biti po veljavni avstrijski zakonodaji prepovedane. Žal pa ni tako, saj te organizacije neovirano širijo svojo neonacistično misel. Proti tem pojavom so se strnili avstrijski antifašisti in demokrati, ki so pretekli teden v Celovcu in na Dunaju demonstrirali proti taki dejavnosti in pozvali notranjega ministra, da tem organizacijam prepove njihovo protiustavno dejavnost, kakor tudi da prepove kandidaturo Burgerja na prihodnjih predsedniških volitvah. Na demonstracijah v Celovcu in na Dunaju, kjer se je zbrala večtisočglava množica antifašistov, so govorniki odločno zahtevali prepoved vseh neonacističnih organizacij in združenj, ki delujejo proti narodnim manjšinam in demokratični ureditvi v Avstriji.

Na demonstraciji na Dunaju, ki je bila preteklo soboto, je spregovoril med drugimi tudi tajnik ZSO Feliks Wieser.

Dražja elektrika za počitniške hiše

RIM — Lastniki «drugih» stanovanj (v glavnem gre za počitniške hiše, garsonjere ali stanovanja poslovnih ljudi v večjih mestih) bodo plačevali elektriko dražje. Medministrski odbor za cene je bil namreč že decembra odločil, da ne bodo več uživali pravice do znižanih tarif, ki so namenjene manj premožnim slojem. Državno električno podjetje ENEL je razposlalo zato 17 milijonov pozivov vsem porabnikom, da prijavijo do 30. julija morebitno drugo stanovanje, kjer nimajo stalnega bivališča. Računajo, da je takih drugih stanovanj v Italiji približno 2 milijona, njih lastniki pa bodo plačevali povprečno po 4.000 lir več na mesec.

Spominske svečanosti po vsej Furlaniji

V vseh krajih Furlanije, ki jih je potres pred štirimi leti strahovito prizadel, so bile včeraj komemoracije za umrlimi. Skoraj tisoč ljudi je umrlo pod ruševinami hiš, ki so se v trenutku podrle zvečer tistega usodnega 6. maja. Povsod so se poklonili spominu mrtvih v tišini. Iz mnogih italijanskih mest in tudi iz tujine (predvsem Koroške), so včeraj prišle na potresno področje delegacije, predvsem pa predstavniki tistih civilnih in vojaških sil, ki so nudile prvo pomoč takoj po potresu.

Poseben poudarek tej tragični obletnici so dali tudi v Huminu, kjer je občinska uprava natisnila sledeči letak: «Humin se spominja danes četrte obletnice tistega strašnega 6. maja. V tem dnevu žalovanja in bolečine se naša skupnost spominja s ponižnostjo in spoštovanjem svojih dragih, žrtev potresa in posveča današnjo komemoracijo njihovemu spominu v duhu sprejetih obveznosti za obnovo in preporod kraja. V znamenju te obljube, ki nas je doslej vodila na poti konkretne obnove, potrjujemo našo voljo, da bomo nadaljevali z obnovitvijo Humina in bomo ostali zvesti njegovi kulturi in tradiciji, ki izhaja iz visokih vrednot demokracije in svobode.»

Pa tudi po drugih vaseh in središčih so z enakimi mislimi obnovili težke spomine na dni, ko je potres razdejal vse in izrazili trdno voljo, da ponovno zgradijo tisto, kar je sila narave porušila.

● POPRAVILA RADIO - TV
● MONTAŽA TELEVIZIJSKIH ANTEN

SOSIČ BORIS

OPČINE — Proseška ul. 49 — Tel. 213400

ROLICH
NABREŽINA
Kamnolomi 35/c — Tel. 20-03-71
KERAMIČNE PLOŠČICE
SANITARIJE

BILANCA 1979

Generalni svet zavoda Banco di Sicilia se je sestal na rednem občnem zboru dne 30. aprila 1980 in je odobril bilanco poslovnega leta 1979, ki se je zaključilo s **čistim dobičkom** v znesku 3.473 milijonov lir; pred tem so že dodelili 19.470 milijonov lir za amortizacije in 95.825 milijonov lir za druge sklade — izvzeta je uporaba sredstev iz posameznih skladov.

Predsednik prof. Giannino Parravicini je po obširnem pregledu položaja in ekonomsko - finančnih perspektiv prikazal rezultate **bančne ustanove in posebnih oddelkov agrarnega in ribiškega, industrijskega, rudarskega, zemljiškega kredita in javnih del**, ki se na kratko izražajo v povečanju sredstev za 1.143 milijard, ki so tako dosegli 9.050 milijard in v povečanju kreditnih naložb ter vrednostnih papirjev za 1.264 milijard, ki so tako dosegli 8.541 milijard.

IZ BILANCE NA DAN 31. DECEMBRA 1979

UPRAVLJANA SREDSTVA	9.209 milijard
NALOŽBE BANČNE USTANOVE	3.762 "
NALOŽBE POSEBNIH ODDELKOV	2.175 "
NALOŽBE V VREDNOSTNIH PAPIRJIH	2.604 "
OBVEZE IN JAMSTVENA POSOJILA	1.146 "

Banco di Sicilia
Istituto di Credito di Diritto Pubblico
Presidenza e Amministrazione Centrale in Palermo
Patrimonio: L. 369.095.504.636

BNL

BANCA NAZIONALE DEL LAVORO

Lastna sredstva Banka 688.649 milijonov Banka in Sekcije 1.191.748 milijonov

Dne 30. aprila 1980 se je sestal pod predsedstvom dr. Neria Nesija upravni svet zavoda Banca Nazionale del Lavoro. Po obravnavi predsednikovega uvoda in poročil glavnega direktorja in nadzornega odbora je svet odobril proračun za poslovno leto 1979.

Predsednik je v svojem poročilu analiziral nekatere bistvene probleme italijanskega bančnega sistema, za katere je zavod Banca Nazionale del Lavoro še posebno zainteresiran ter specifično: potrebo po kontroli evrodolarja, odnose med banko in industrijo, razpravo o možnosti navadnih bank, da izvajajo srednjeročne operacije, pomanjkljivo bančno posredovanje zaradi državne konkurence, nevarnost upadanja bančnega sistema kot posledico poskusa, da se slednjega smatra kot javno upravo; konkurenco tujih bank, potrebo po pregledu nalog, ki jih imajo odločilni in izvršni organi v bančnih podjetjih; potrebo po ponovni selekciji osebja, seveda v sodelovanju s sindikalnimi organizacijami.

Glavni direktor je posvetil pozornost predvsem problematiki in sedanjim perspektivam mednarodnega finančnega posredovanja ter vlogi velikih bank z mednarodno usmeritvijo. Prav delovanju teh bank se na mednarodni ravni polaga vedno večja pozornost, saj je n.pr. v prejšnjih dneh guvernerski svet Banke za mednarodne kompenzacije v svojem poročilu poudaril važnost ohranjevanja zdravih bančnih standardov, predvsem z ozirom na glavnico.

Nato je glavni direktor v svojem poročilu prešel na pregled podatkov, ki se nanašajo na banko in «grupo BNL - Sekcije» ter poudaril nadaljnji pomembni napredek, ki je bil dosežen v letu 1979. Tega je možno sintetizirati v hitrejšem letnem ritmu pri povišanju naložb in porastu vlog.

Stanje (izključeni so seveda računi med banko in sekcijami) je sledeče:

— *zbrana sredstva «grupe» znašajo 31.866 milijard* s poviškom v poslovnem letu za 5.095 milijard, t.j. 19%. Samo za banko so se sredstva v letu 1979 povišala za približno 4.706 milijard, t.j. 20%, in tako dosegla skoraj 28.290 milijard, od katerih pripada računom v lirah bivajočih klientov 13.500 milijard (v letu 1979 + 2.094 milijard in 18,4%);

— *blagajniški krediti «grupe» so presegli za 19.950 milijard* s poviškom približno 3.475 milijard, t.j. 21,1% v primerjavi z 19,7% v letu 1978. Za samo banko znašajo blagajniški krediti 15.992 milijard s poviškom 3.015 milijard, t.j. 23,2% (v letu 1978 + 2.340 milijard in + 22%);

— če upoštevamo še «jamstvena posojila», ki so dosegla 3.230 milijard, znaša skupek blagajniških in neblagajniških kreditov «grupe» približno *23.181 milijard*. Temu znesku bi morali dodati, z ozirom na banko, še vrednost «skladov pri drugih dopisnih bankah» v Italiji in tujini, ki so dosegli 3.278 milijard;

— *čisti dobiček «grupe» znaša 27,6 milijard* (v letu 1978 26,9 milijard), od katerih se 12,8 milijard nanaša na banko (v prejšnji poslovni dobi 11,2 milijard). Ta znesek ne vključuje deležev za običajne amortizacije in dodelitve skladom. Ti so znašali 386 milijard, od katerih se 290 milijard nanaša na banko, in so obremenili ekonomski račun poslovnega leta tudi za povečanje «skladov rizikov na posojila», ki so itak že zelo visoki;

— 31. decembra 1979 je znašala skupna vrednost različnih skladov rizikov (357 milijard za banko in 574 milijard za celotno «grupo»), rezervnih skladov ter sklada za tečajne razlike pri efektih 710 milijard za banko in približno 1.035 milijard za «grupo» s poviškom (glede na 31. december 1978) 116 milijard (+19,5%) za banko in 188 milijard (+ 22%) za «grupo».

Skupna bilanca, ki vključuje tudi evidenčne račune, je presegla 52.004 milijard za banko in dosegla 59.518 milijard za «grupo».

Pri pregledu delovanja «grupe» je glavni direktor poudaril tudi različno povečanje blagajniških kreditov glede na banko in posamezne sekcije. Pri banki so omejitve, ki so bile obnovljene v mesecu oktobru, pogojevale razvoj kreditov v lirah klientom. Pri Sekcijah je na gradbeno-zemeljiškem in gostinskem sektorju še vedno omejevalo razvoj upadanje povpraševanja kreditov, medtem ko so zabeležili nadaljnji razvoj sekcije za kooperacijski kredit, zahvaljujoč se predvsem finančni podpori, katero nudi banka v obliki tekočih računov, znesek teh podpor je več kot potrjen v primerjavi z lastnimi sredstvi sekcije. Večji razvoj kot v letu 1978 so zabeležile naložbe sekcije za industrijski kredit in za javna dela. V nadaljnjem razvoju so tudi naložbe sekcije za gledališki kredit in sekcije za filmski kredit. Slednja je v letu 1979, v skladu z veljavnimi zakoni, odobrila 116 operacij za financiranje državne produkcije, italijanske koprodukcije in komercializacije italijanskih filmov.

Banka je svoj čisti dobiček ustvarila na sledeči način:

— *dohodki in dobički:* približno 2.725 milijard. Ta znesek vključuje 93,6 milijard uporabe že obstoječih skladov in 59,7 milijard zamudnih obresti, ki so dozorele od leta 1974 in so bile priznane ekonomskemu računu te poslovne dobe (isti znesek je bil dodeljen skladu — oproščen davčnih dajatev — v skladu z določili DPR št. 170 iz leta 1979);

— *razhodki in izgube:* približno 2.712 milijard. Slednji vključuje običajne amortizacije, redne in anticipirane, na nepremičnine, premičnine in naprave (24 milijard) ter deleže za kritje dozorelih obveznosti do osebja dne 31. decembra 1979 (120 milijard se nanaša na izplačila osebju predvidoma v letu 1980 v skladu z delovno pogodbo ter popolno integracijo odpravnin ob upoštevanju višjih bremen zaradi novih sindikalnih sporazumov), varnostno integracijo sklada za tečajne razlike pri efektih (3,5 milijard), za kritje fiskalnih bremen te poslovne dobe (14 milijard, ki vključujejo tudi filiale v tujini) ter integracijo sklada rizikov na posojila (129 milijard, od teh 39 milijard presega najvišje kvote, ki so oproščene davčnih dajatev po določilih DPR št. 597 iz leta 1973 in št. 170 iz leta 1979).

Upravni svet je odobril predlog o razdelitvi čistega dobička banke in sicer 6,3 milijard rezervnemu skladu — ki doseže tako 63,1 milijarde — in razdelitev 10% dividende (8,50% v letu 1978) delničarjem.

Predsednik in glavni direktor sta tudi pripomnila da ni bilo še izvedeno predvideno zvišanje glavnice, ker še ni bil dokončno izveden zakonodajni postopek, čeprav so se odgovorne parlamentarne komisije že pozitivno izrazile. Poudarila sta nujnost tega ukrepa tudi zaradi mednarodnega stanja.

Glavni direktor je v svojem poročilu še nadalje poudaril okrepitev internih in mednarodnih struktur banke, ki je povečala svoje operativne možnosti tudi z odprtjem novih uradov, s potenciranjem enot za obdelavo podatkov — za zadostitev vedno večjih knjigovodskih in drugih potreb ter kot stalna obveza za izboljšanje učinkovitosti uslug in organizacije — ter z okrepljeno dejavnostjo v raznih storitvah, ki jih nudi preko povezanih družb, specializiranih v sektorjih «factoring», «leasing», v poslovodstvu, revizijski in informativni službi.

Predsednik se je zahvalil podpredsedniku dr. De Vincolisu, članom sveta in odbora, nadzornemu odboru in predstavniku zavoda Banca d'Italia, še posebno pa glavnemu direktorju, prof. Ferrariju.

Glavni direktor pa se je zahvalil celotnemu osebju ter poudaril opravljeno delo glavnih poddirektorjev dr. Laratte in odvetnika Tartaglie. Zahvalil se je tudi vsem vodjem centralnih servisev in vsem odgovornim operaterjem sekcij in operativnih centrov v Italiji in tujini.

CANKARJEVA ZALOŽBA
Ljubljana
Kopitarjeva 2

Primerno darilo za vsako priložnost

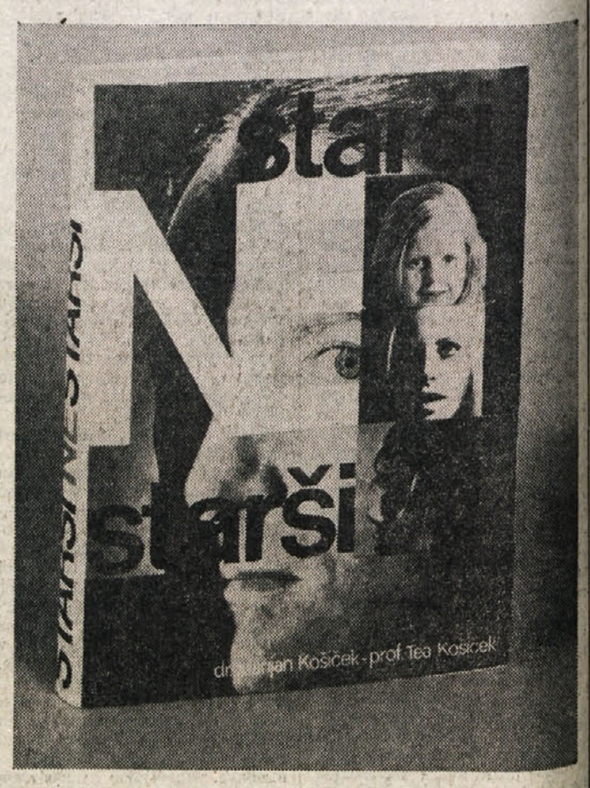

M. in T. Košiček

STARŠI - NESTARŠI

KNJIGA O TEM, KAKŠNI STARŠI NE SMEJO BITI, ČE HOČEJO, DA BI SE NJIHOVI OTROCI RAZVILI V ZDRAVE OSEBNOSTI

ŠE JE ČAS, DA SI SAMI SESIJETE POLETNO GARDEROBO!

Pri tem prijetnem in koristnem delu vam bo pomagala knjiga

KROJIM IN ŠIVAM Z BURDO

Knjigo je po najsodobnejših učnih metodah zasnovala skupina Burdinih strokovnjakov. Jasno in pregledno besedilo dopolnjuje čez 1000 slik, ki nazorno prikazujejo in razlagajo tudi najbolj zapletene učne postopke.

NAROČILNICA — PD
Priimek in ime: .....
Naslov: .....
Poklic: .....
Reg. št. os. izk.: .....
Nepreklicno naročam **Starši - nestarši** 245 din (2 obr.)
Krojim in šivam z Burdo 300 din (2 obr.)
Datum: ..... Podpis: .....

Knjigo lahko dobite tudi v

tržaški knjigarni

Ul. sv. Frančiška 20 - Trst

ali jo naročite v GORICI na UPRAVI PRIMORSKEGA DNEVNIKA, Drevored XXIV Maggio 1

NOGOMET

FINALE POKALA UEFA

Borussia M. - Eintracht

V prvem srečanju so favoriti domači nogometaši

MÖNCHENGLADBACH — Drevi ob 20. uri bo prvo finalno srečanje evropskega nogometnega tekmovanja za pokal UEFA, v katerem se bosta spoprijela Borussia iz Mönchengladbacha in Eintracht iz Frankfurta.

Borussia je že dvakrat osvojila ta pokal (leta 1975 in 1979). Lani je premagala v finalu beograjsko Crveno zvezdo, tokrat pa se bodo nogometaši Borussie spoprijeli z rojaki Eintrachta iz Frankfurta, ki so letos v tem pokalu zelo dobro igrali, saj so zanesljivo premagovali vse svoje nasprotnike. Eintracht pa v mednarodni areni nima tako bogate izkušnje kot Borussia, ki gotovo sodi med najbolj popularne nogometne klube v Evropi. To odlično moštvo pa je od lani izgubilo dva odlična nogometaša, Danca Simonsena, ki v tej sezoni igra za Barcelono, in kapetana Vogtsa, ki je opustil nogomet.

Današnja finalista igrata dokaj poprečno v zahodnonemškem prvenstvu, v pokalu UEFA pa sta doslej igrala povsem drugačno. Še zlasti presenača zmaga Eintrachta v polfinalu proti Bayernu iz Münchna. Eintracht pa bo drevi verjetno igral brez odličnega Grabowskega, ki se je poškodoval.

Moštvi bosta drevi verjetno igrali v naslednjih postavah:

BORUSSIA MÖNCHENGLADBACH: Kneib; Hannes, Fleer, Schäffer, Ringels; Matthäus, Kulik, Nielsen; Del'Haye, Harald Nickel, Lienen.

EINTRACHT FRANKFURT: Pahl; Pezzey, Lorant, Körbel, Mürberger; Borghers, Bernd Nickel, Erhmanntraut (Nachtweith), Hölzenbein, Cha, Karger.

V Varaždinu bi se morala danes srečati italijanska polpoklicna državna nogometna reprezentanca z amatersko reprezentanco Jugoslavije. Ker so v sosednji republiki zaradi žalovanja ob smrti predsednika Tita odpovedali vse športne prireditve, bodo italijanski nogometaši danes igrali proti avstrijski drugoligaški koroški reprezentanci v Celovcu.

Italijanska polprofesionalna reprezentanca bo to tekmo odigrala v okviru priprav na mednarodni turnir, ki bo v začetku junija na Nizozemskem. Tam bodo nastopile še enake reprezentance Nizozemske, Anglije in Škotske.

Letošnje finalno srečanje za italijanski nogometni pokal med Romo in Torinom bodo odigrali v soboto, 17. maja, ob 17.30 v Rimu.

Argentinska reprezentanca na turneji po Evropi

BUENOS AIRES — Argentinska nogometna reprezentanca bo danes prispela na turnejo po Evropi, kjer bo odigrala tri prijateljske tekme. Najvažnejša je brez dvoma prva, ki bo na sporedu v torek, 13. t.m., proti Angliji na Wembleyu. Argentinci bodo nato igrali še proti Irski (18. maja) in Avstriji (21. maja).

MLADINSKE IGRE

DANES NA VALMAURI

Atletska tekmovanja za višje kategorije

Danes ob 14.30 bo na Valmauri pokrajinski del Mladinskih iger za naraščajnike-ce in mladince-ke. Za mlajšo kategorijo bodo na sporedu sledeče discipline: 100 m, 300 m, 1500 m, 3000 m, višina, daljina, palica, krogla, disk, hoja na 5 km, ter 110 m z ovirami za mladike in 100 m, 3000 m, višina, daljina krogla, disk ter 80 m z ovirami za ženske. V kategoriji mladincev pa bodo tekmovali v sledečih panogah: 100 m, 400 m, 1500 m, 3000 m, višina, daljina, palica, krogla, disk, hoja na 6 km ter 110 m z ovirami, medtem ko bodo mladinke startale na 100 m, 400 m, 1500 m, višina, daljina, krogla, disk ter 100 m z ovirami.

Nastopali bodo tudi nekateri slovenski atleti, od katerih imajo največ možnosti za kvalifikacijo na deželni del borovec Alojz Langan v višini, ter člana Adrie Fausto Bonanno in Aleksander Zudek na visokih ovirah.

Že pojutrišnjem pa bo prav tako na Valmauri pokrajinski del MI za štafete vseh ženskih in moških kategorij. Medtem ko se bodo danes tekmovanja pričela ob 14.30, bodo v petek pričeli s tekmovanji ob 15.30.

TPK Sirena, SPDT, ŠZ Bor, Mladinski krožek Trst, Športna šola, Slovenski klub in PD «Slavko Škamperle» vabijo ob smrti predsednika SFR Jugoslavije Josipa Broza Tita na

KOMEMORACIJO

danes, 7. t.m., ob 20. uri v mali dvorani Kulturnega doma. Govoril bo pokrajinski tajnik VZPI - ANPI

Dušan Košuta

ODBOJKA

NA TURNIRJU V GRADIŠČU

ZANESLJIVA ZMAGA SOKOLA

Nabrežinke v ostalih ekipah niso imele resnih nasprotnic

Ekipe Scarpoteca iz Gradišča, Mulino delle Strege (Videm) in Sokol iz Nabrežine so nastopile na «Trofeji Scarpoteca». Organizator, Torriana, je najprej povabil ekipo AGI iz Gorice in po odpovedi slednje je na tem mestu startala ekipa iz Vidma, ki trenutno vodi v prvenstvu 1. divizije. Razpored tekem je bil tako sestavljen, da bi čimbolj favorizirali domačo ekipo, saj so organizatorji upali, da bo domačinkam po dveh prvenstvenih porazih s Sokolom s 3:2, končno le uspelo premagati Nabrežinke.

Prva tekma turnirja, ki je bila najavljena ob 9. uri, se je začela z eno uro zamude. Spoprijeli sta se ekipi Mulino delle Streghe in Sokol. Takoj se je pokazalo, da ne morejo biti Videmčanke kos Sokolu, ki je povedel in prepričljivo osvojil oba seta. Sokolova igra je bila zelo zanesljiva in hitra, čeprav so nastopile tudi nekatere igralke, ki navadno ne startajo v prvi šesterki.

V naslednji tekmi so slavile zmago igralke Scarpotece nad Videmčankami z 2:1. V nekakem «finalu» sta se spoprijeli ekipi Scarpotece in Sokola. Brez prvenstvenega vzdušja in skrbi za lestvico je Sokol zaigral precej umirjeno in je z lahkoto zmagal.

IZIDI TEKEM

Sokol - Mulino delle Streghe (15:7, 15:6)	2:0
Scarpoteca - Mullino delle streghe	2:1
Sokol - Scarpoteca (15:9, 15:6)	2:0

Sokol :Capolichio, Chemelli, Cirila Kralj, Damiana Kralj, Lia Legiša, Grazia Legiša, Vida Legiša, Lozar, Mervic, Pangos, Pertot in Škrk.

Sa

2. MOŠKA DIVIZIJA

Libertas (GO) — Dom 3:0 (15:8, 15:7, 15:8)

DOM: Komel, Černic, Devetak, Juren, Jarc D., Prinčič, Jarc M., Cotič, Pahor.

LIBERTAS (GORICA): Brezigar, Mele, Di Matteo, Fuccaro, Leban, Gatta, Valent, Sorrentino, Saveri in Rossi.

SODNIK: Cassani Aurelio; stranski: Bressan Marco; zapisnikar: Igor Košuta (vsi trije iz Gorice).

Dom je v štirinajstem kolu 2. moške divizije doživel na domačih tleh hud poraz v srečanju s šesterko Libertasa iz Gorice. Poraz je tem bolj pokoč, saj sta si pred tem kolom obe šesterki delili drugo mesto na lestvici in sta bili torej še vedno vključeni v boj za napredovanje.

Domovci so v sobotnem goriškem derbiju popolnoma odpovedali. Igralci Libertasa so jih namreč prekosili v vseh elementih igre, kar je tudi povsem očitno, glede na končni izid in na izid posameznih setov. Priznati moramo, da je bilo to srečanje prav gotovo eno izmed najslabših, kar so jih «belordeči» opravili v letošnjem letu.

V prihodnjem kolu bodo domovci gostovali v Trstu, kjer se bodo spoprijeli z ekipo Volley Club, ki v zadnjih nastopih žanje zmago za zmago. Premagala je celo vodečo Intrepido iz Mariana s čistim 3:0.

Torej spet težak nastop za Dom. Tekma Volley Club - Dom bo na sporedu v soboto, 10. maja, ob 20.30 v Trstu, v občinski telovadnici «Domenico Rossetti» (Ulica Zandonai).

—ik—

Intrepida — Juventina 3:0 (15:9, 15:4, 15:9)

JUVENTINA: Plesničar, Nanut Loris, Golob, Marušič, Corva, Mučič.

Kot je bilo predvideti so v soboto štandreški odbojkarji klonili proti močni ekipi Intrepide iz Mariana, ki je prva na lestvici. Juventinci so stopili na tuje igrišče v okrnjeni postavi, kar je pripomoglo, da so si nasprotniki z lahkoto zagotovili obe točki.

Omeniti pa je treba, da se niso tokrat «belo-rdeči» borili kot je njihova navada. Obramba je bila precej šibka in tudi napad ni bil preveč učinkovit. Nasprotnik je to priložnost izkoristil in v samih treh nizih odpravil štandreške odbojkarje.

V naslednjem, 15. kolu, ki bo 10. maja, se bo Juventina spoprijela z ekipo Pro Cervignano. Tekma bo v štandreški telovadnici ob 20. uri.

D. M.

Breg (na sliki med tekmo z CEP) je z zmago nad Primorjem obsodil Prosečane na nazadovanje v 3. AL

Vaditeljica Nevenka Škrlj s svojimi malčki na trim-stezi v Saležu, katero obiskujejo v okviru otroške telovadbe

OTROŠKA TELOVADBA V ZGONIŠKI IN REPENTABRSKI OBČINI

NAJMLAJŠI NAVDUŠENO TELOVADIJO

Vaditeljica Vesna Doljak o svojem delu pri poučevanju telesne vzgoje med najmlajšimi

V krajšem pogovoru smo se o stanju otroške telovadbe v zgoniški in repentabrski občini porazgovorili z Vesno Doljak, ki je obenem tudi ena izmed vaditeljic otroške telesne vzgoje.

«Ti si ena izmed vaditeljic otroške telovadbe. V varstvo so ti dali skupino osnovnošolskih otrok iz zgoniške občine. Vemo, da večkrat izkoristiš čas, ki je namenjen za telovadbo s tem, da pelješ svoje malčke na trim-stezo v Saležu. Zakaj si za vadbo izbrala prav trim-stezo? Si bila prisiljena uporabiti ta objekt, ker pravzaprav pri nas trenutno ne razpolagamo z drugimi objekti?»

«Poleg običajne telovadbe, ki jo opravimo v šolski telovadnici v Saležu, grem s svojimi otroci večkrat na trim-stezo. Izbrala sem ta objekt, ker drugih objektov doslej še nimamo na razpolago. Zdi se mi, da je trim-steza eden izmed najkoristnejših objektov za vadbo telesne vzgoje. Pri tem je človek stalno v stiku z naravo in se pri vadbi naužije svežega zraka, kar je nedvomno zelo koristno za njegovo zdravje. V zgoniški občini smo štiri vaditeljice otroške telovadbe, v repentabrski pa tri. Ta hvalevredna pobuda je prišla s strani Krasa, ko smo lansko leto uspešno opravile izpit v Mozirju.»

«Opiši našim bralcem, kako poteka tvoje delo z najmlajšimi?»

«Kar se tiče mojega dela z najmlajšimi moram reči, da ne spada med najenostavnejše. Moj cilj je ta, da se otroci naučijo nekaj novega in koristnega. Vadbeno uro imam vsak četrtek od 16.30 do 17.30. Ko pridejo otroci v telovadnico, se vsi postavijo v vrsto ter pričnemo z vadbo. Vadbena ura se začne s kako živahno igrico, kot npr. črni mož, prosto lovljenje itd., da se otroci nekoliko segrejejo in vživijo. To traja približno 15 minut. Skušam pripraviti glavno točko ure tako, da je vedno različna in na ta način se otroci ne dolgočasijo. Glavni del traja približno 30 minut. Vadbeno uro končam ko skušam v zadnjih 15 minutah s pomirjevalnimi vajami otroke umiriti.»

«Ti mali telovadci povzročajo preglavice ali so nad to zádevo navdušeni in skrbno vadijo ter tako skrbijo za lastno zdravje?»

«Moram jih pohvaliti, ker so res navdušeni nad vsakovrstno telovadbo, bodisi v naravi, bodisi v telovadnici sami. Čeprav se še sami ne zavedajo, da jim to koristi za zdravje, se vseeno potrudijo. Seveda, pa mi občasno povzročajo tudi preglavice, kar seveda spada v meje normalnosti.»

«Ali se tudi ti zdaj odpravljaš na trim-stezo?»

«Seveda, tudi sama občasno obiščem trim-stezo.»

«So tovrstni objekti zelo važni za okoliško prebivalstvo?»

«Menim, da je trim-steza posebno primerna, ker lahko vsak posameznik prostovoljno izbira vaje (in njihovo zahtevnost) glede na lastne sposobnosti in zmogljivosti, glede na trenutno razpoloženje in kondicijo. Upoštevati je treba tudi dejstvo, da je trim-steza na razpolago vsakomur, ob vsakem trenutku in zanjo ni potrebno nobenih finančnih sredstev in pripomočkov. Na žalost, vaščani in okoliški prebivalci še niso dovolj osveščeni, da bi vsaj občasno obiskali trim-stezo. To se povečini dogaja iz malomarnosti ali pa so oni premalo seznanjeni s koristnostjo, ki bi jim utegnila prinesti steza kot taka.»

«Za konec rad vprašal, kaj ti pravzaprav pomenita šport in rekreacija?»

«Šport in rekreacija sta dva popolnoma različna pojma. Šport je pravzaprav merjenje moči z nasprotnikom in uveljavitev samega sebe v družbi, seveda s pomočjo precejšnjega napora. Rekreacija pa je premagovanje samega sebe, premagovanje naporov in težav, krepitev lastnega telesa in osebnosti.»

Z. S.

TENIS

Švedska in ZDA uspešni v prvih srečanjih v «pokalu narodov»

DÜSSELDORF — V prvih dveh srečanjih za «pokal narodov» sta ZDA in Švedska premostili prvo oviro. Švedska je odpravila Avstralijo z 2:1, ZDA pa Španijo s 3:0.

Posamezni izidi: Borg (Šve.) — Aleksander (Avstr.) 7:6, 6:2, Johansson (Šve.) — Dent (Avstr.) 6:0, 7:5, Alexander - Dent (Avstr.) — Borg - Bengtsson (Šve.) 2:6, 6:3, 6:2.

Solomon (ZDA) — Orantes (Šp.) 6:4, 6:2, G. Mayer (ZDA) — Higueras (Šp.) 6:3, 6:4, G. Mayer - Sherwood (ZDA) — Orantes - Higueras (Šp.) 6:2, 6:0.

NOGOMET

DANES V BARIJU

Italija proti Madžarski v tekmi B reprezentanc

Srečanje bo prijateljsko - Preizkus mladih igralcev

Danes bodo v Bariju odigrali prijateljsko mednarodno nogometno tekmo med B reprezentancama Italije in Madžarske.

Čeprav torej tekma ne bo veljala za nobeno uradno tekmovanje, pa bo (zlasti za italijanski nogomet) vendarle precej pomembna. V Italiji je namreč mnogo mladih nogometašev, ki nimajo možnosti uvrstiti se v državno A reprezentanco in si tako ne morejo nabirati mednarodnih izkušenj. Da bi prav tem obetajočim igralcem omogočili tudi mednarodne nastope so ponovno vzpostavili drugo državno vrsto, katere glavni namen je torej priprava mladih nadarjenih igralcev za njihovo vključitev v vrste prve državne reprezentance.

Kandidati za italijansko B reprezentanco so se včeraj že zbrali v Bariju, kjer so opravili lažji trening. Odigrali so le dvajset minut trajajočo tekmo, razdeljeni na dve ekipi, po devet igralcev vsaka.

Trener Valcareggi je bil z delom svojih igralcev zadovoljen, povedal pa je tudi, da bo za Italijane ta nastop precej zahteven. Madžari imajo namreč dobro ekipo, ki se odlikuje zlasti s svojo tehniko, manj pa s hitrostjo, zato lahko pričakujemo, da bo Valcareggi danes ukazal svoji vrsti predvsem hitro igro.

Krajši trening so opravili včeraj tudi Madžari, vendar pa je njihove priprave motil dež.

Italijanska B reprezentanca bo igrala v taki postavi:

Zaninelli, Contratto, Massimi, Wierchowod, Centi, Sasso, Sorbi, Sanguin, Nicoletti, Tavarilli in D'Ottavio. Rezervni igralci bodo vratar Venturelli ter Maritozzi, Albiero, Vignola, Criscimanni, Massaro in Pini.

KOŠARKA

Predolimpijski turnir

Na predolimpijskem kvalifikacijskem ženskem košarkarskem turnirju v Varni v Bolgariji so dosegli včeraj te izide:

LR Kitajska - Nigerija	122:44
Vel. Britanija - Mehika	70:55
ČSSR - Brazilija	88:60
Italija - Kanada	59:57
Zah. Nemčija - Romunija	61:52

OLIMPIJSKE IGRE

Športne zveze Portorika so sklenile, da se bodo tekmovalci te države udeležili letošnjih olimpijskih iger v Moskvi.

SABLJANJE

Pokal Marzi

8. maja bo v Trstu tradicionalna mednarodna sabljaška prireditev za «Pokal Marzi», na kateri bodo nastopili mnogi najboljši sabljači z vsega sveta. Turnirja se bodo namreč udeležile državne reprezentance Sovjetske zveze, Romunije, Madžarske in Italije.

V Italiji bo v naslednjih dneh še več sabljaških prireditev. Tako bo mednarodna sabljaška prireditev 10. maja v Abanu Terme, 13. maja v Turinu in istega dne (za mladince) tudi v Foggii.

V NEDELJO V ŠTEVERJANU OB MLADINSKEM DNEVU

Kar enaindvajset moštev

Orientacijski pohod uspel - Srečanje otrok prenesli

V nedeljo je bil v Števerjanu, v okviru Mladinskega dne, tekmovalni orientacijski pohod, ki se je odvijal v jutranjih urah. Udeležilo se ga je enaindvajset ekip iz raznih krajev Goriške, od katerih je šest ekip tekmovalo v nižji kategoriji, ostale pa v višji.

Tehnično ni bil pohod med najlažjimi, tako da ena ekipa ni prišla do konca, dve pa sta bili diskvalificirani, ker sta presegli maksimalni čas, ki ga je prireditelj določil.

UVRSTITEV POSAMEZNIH EKIP

MLAJŠI

1.	Mladinski krožek A	82
2.	Briški grič B	64
3.	Briški grič A	52
5.	Mladinski krožek «O. Župančič - Juventina»	27

STAREJŠI

1.	RMV A in Mladinski krožek A	99
3.	Naš prapor D	98
4.	RMV B	94
5.	Naš prapor C	87
6.	Nač prapor B	84
7.	Mladinski krožek B	69
8.	Mladinski krožek «O. Župančič - Juventina»	64
9.	Mladinski krožek C	63
10.	Mladinski krožek «O. Župančič - Juventina»	58
11.	Mladinski krožek «O. Župančič - Juventina» A	58
12.	Naš prapor A	31

Prvim trem ekipam iz vsake kategorije so podelili pokale, ki so jih poklonili: občina Števerjan, zlatarna Šuligoj, podjetje Agroforest, prosvetno društvo «Briški grič», SDGZ in Kmečka banka.

Omeniti je še treba, da je srečanje otrok, ki bi moralo biti v popoldanskih urah, odpadlo zaradi izredno slabega vremena in je bilo preneseno na kasnejši datum.

R. A.

AVTOMOBILIZEM

BASEL — Zdravstveno stanje znanega avtomobilskega pilota Claya Regazzonija, ki se je pred časom težko poškodoval med avtomobilsko dirko v formuli ena v ZDA, se ni dosti izboljšalo. Kot je znano, ima Regazzoni paralizirani nogi, zdravniki pa so sedaj sporočili, da so sicer zabeležili rahlo izboljšanje glede občutljivosti, vendar ne morejo povedati, če bo lahko kdaj spet hodil. Bojijo pa se tudi komplikacij, do katerih bi lahko prišlo po operaciji na desni nogi.

NOGOMET

V ZAČETNIŠKI LIGI

Mlade Brežane moramo pohvaliti

Breg — Ponziana B 2:0 (1:0)

BREG: Zupin, Biagi, Štranj, Ciacchi, Žerjal, Olenik, Sancin, Olenik S., Klabjan, Rapotec, Barut.

STRELCI: p.p. Biagi, d.p. Sancin.

Bregovi začetniki so brez večjih težav odpravili ekipo Ponziane B s klasičnim izidom 2:0. Seveda, njihova zmaga ni bila nikoli v dvomu in rezultat bi bil lahko mnogo višji. Med mnogimi priložnostmi za gol naj omenimo še prečko in vratnico, ki ju je zadel Barut.

Po prvem polčasu so «plavi» že vodili z golom Biagija, nato pa je podvojil z lepim strelom Sancin.

Pohvaliti moramo vso začetniško ekipo, ki igra res iz tekme v tekmo bolje, in bi lahko z malo več športne sreče zasedla višje mesto na lestvici.

SMI

KOŠARKA

V prvenstvu naraščajnikov

Dom končal z nastopi

Tudi v zadnjem kolu so naši fantje izgubili

Capriva - Dom 120:61 (67:26)

DOM: Kovic, Fast, Pisk 24, Batisti 7, Feri 4, Florenin 2, Bavcon 2, Cej 18.

SODNIK: Grion iz Gorice.

PM: Dom 1:10; Capriva 10:29.

PON: Bavcon 16. min. d.p., Florenin 7. mn. d.p.

V soboto je Dom odigral svojo zadnjo letošnjo prvenstveno tekmo. Tudi tokrat ni uspelo našim fantom osvojiti prvega para točk. Že na začetku je bilo razvidno, da so domačini premočni za mlade domovce, ki v okrnjeni postavi niso mogli priti do živega močnejšim domačinom.

Tudi v drugem polčasu se stanje na igrišču ni bistveno spremenilo, le domovci so bili točnejši pri metu. Čeprav je Dom neuspešno končal prvenstvo, si upamo trditi, da je v ekipi nekaj zelo nadarjenih igralcev in če bodo marljivo trenirali, se bodo lahko izkazali prav kmalu.

Aleš Cej

1. DIVIZIJA

Green Star - Jadran 49:87 (21:37)

JADRAN: Rajko Pertot 4, Igor Pertot 4, Meneghetti 19, Corbatti 10, Malè 2, Čok 17, Ambrosi 31.

V zadnji tekmi prvega dela prvenstva so jadranovci tokrat brez težav slavili proti zadnjeuvrščeni ekipi Green Star. Kljub lahki zmagi pa niso naši fantje zadovoljili, nasprotnike so podcenjevali in so na splošno dokaj slabo igrali. Pohvala gre tokrat le Ambrosiju, ki je ojačil okrnjeno Jadranovo postavo in ki je bil z 31 točkami najboljši mož na igrišču.

David Čok

A SKUPINA

IZIDI 9. KOLA

Don Bosco B - SGT	92:83
Green Star - Jadran	49:87
CGI - Bor B	89:88
Servolana A - Stella Azzurra B	75:79

Počitek: Bor A

LESTVICA

SGT in Don Bosco B 14; CGI 12, Jadran, Servolana A in Stella Azzurra B 6, Bor A in Bor B 4, Green Star 0.

Jadran ima dve tekmi manj; Stella Azzurra B, Bor B, Don Bosco B in Servolana A imajo tekmo manj.

PRIHODNJE KOLO

Bor B - Stella Azzurra B (10.5. ob 19.00 na stadionu «1. maj); CGI - Jadran (10.5. ob 19.30 v Miljah); SGT - Bor A (10.5. ob 20.00 v Ul. Ginnastica); Don Bosco B - Green Star.

B SKUPINA

IZIDI 9. KOLA

Servolana B - Stella Azzurra A	96:60
Polet - Bor C	71:55
Hurlingham - Don Bosco A	90:95

Počitek: Barcolana

LESTVICA

Hurlingham 14, Servolana B 12, Don Bosco A in Polet 10, Kontovel in Barcolana 8, La Talpa 6, Stella Azzurra A 2, Bor C 0.

Stella Azzurra A in Polet imata tekmo manj.

PRIHODNJE KOLO

La Talpa - Bor C (10.5. ob 20.15 v Ul. della Valle); Kontovel - Stella Azzurra A (11.5. ob 9.30 na Kontovelu); Hurlingham - Barcolana; Don Bosco A - Servolana B.

KOLESARSTVO

DIRKA PO ŠPANIJI

Kellyju 14. etapa

Španec Ruperez ohranil vodstvo na skupni lestvici

ORENSE — Irec Sean Kelly je osvojil prvo mesto v 14. etapi kolesarske dirke po Španiji.

Kelly je bil hitrejši v končnem sprintu od Italijana Martinellija, Belgijca Van Calsterja in vse glavnine.

Španec Faustino Ruperez je ohranil prvo mesto na skupni lestvici pred rojakom Torresom.

VRSTNI RED 14. ETAPE (VIGO - ORENSE)

1. Kelly (Irska), ki je prevozil 162 km v 3.55'53" s poprečno hitrostjo 37,225 km na uro
2. Martinelli
3. Van Calster (Bel.)
4. Thaler (ZRN)
5. Van Der Meer (Niz.) vsi v zmagovalčevem času.

SKUPNA LESTVICA

1.	Ruperez (Šp.)	69.02'26"
2.	Torres (Šp.)	po 2'55"
3.	Criquelion (Bel.)	po 3'22"
4.	Lejaretta (Šp.)	po 4'07"
5.	Visentini (It.)	po 4'48"

VN «MESTA SALÒ»

Moser prvi

SALO' (BRESCIA) — Francesco Moser je zmagal na včerajšnji kolesarski dirki za drugo Veliko nagrado «Mesta Salò».

Moser je v končnem sprintu premagal Battaglina.

VRSTNI RED

1. Moser, ki je prevozil 202 km v 5.8' s poprečno hitrostjo 39.350 km na uro
2. Battaglin
3. Prim (Šve.) po 23"
4. Magrini

ARCO — Od danes do sobote bo kolesarska dirka po Tridentinskem, na kateri bodo nastopali skoraj vsi najboljši kolesarji, ki se bodo udeležili bližnjega «Gira d'Italia», razen Saronnija in Knudsna.

PLINSKE NAPRAVE ZA AVTOMOBILE

BEDINI — TARTARINI — LANDI — LOVATO

Prodaja in montiranje plinskih naprav za vse avtomobile po NAJBOLJ UGODNIH CENAH — ročne in električne črpalke za polnjenje plina — hermetične zaščite za 101 in za osebne avtomobile karavan.

A. M. A. R.

UL. DEL BOSCO 6 — TRST — TEL. 741946

nadomestni in dodatni deli za vse avtomobile avtoradio mono in stereo tehnike vseh znamk

Borovi kadeti, ki nastopajo v košarkarskem prvenstvu 1. divizije

OBVESTILA

Košarkarski odsek ŠZ Bor sporoča, da je

Festival Bo: minibasket

odgodil na jesenski čas. Točen datum turnirja bo objavljen pravočasno.

* * *

Športna šola Trst

sporoča, da ta teden ne bo rednega odborovega sestanka.

* * *

ŠZ GAJA

Padriče — Gropada

vabi vse člane na

8. REDNI OBČNI ZBOR

ki bo v drugem sklicanju v soboto, 10. maja, ob 20.30 v šoli K. D. Kajuh

DNEVNI RED:

1. Poročilo upravnega in nadzornega odbora
2. Razprava
3. Bodoče delovanje
4. Razno
5. Volitve

Uredništvo, uprava, oglasni oddelek
TRST, Ul. Montecchi 6, PP 559 Tel. (040) 79 46 72 (4 linije)
Podružnica Gorica, Drevored 24 Maggio 1 — Tel. (0481) 8 33 82 57 23
Naročnino
Mesečno 5.000 lir — vnaprej plačana celotna 60.000 lir. Letna naročnina za inozemstvo 53.000 lir, za naročnike brezplačno revija «DAN».
V SFRJ številka 4.50 din, ob nedeljah 5,00 din, za zasebnike mesečno 65,00, letno 650.00 din, za organizacije in podjetja mesečno 80,00, letno 800,00 din.
Poštni tekoči račun za Italijo Založništvo tržaškega tiska, Trst 11-5374

PRIMORSKI DNEVNIK

Stran 8 7. maja 1980

Za SFRJ Žiro račun 50101-603-45361 «ADIT» DZS 61000 Ljubljana Gradišče 10/II nad., telefon 22207
Oglasi Ob delavnikih: trgovski 1 modul (šir. 1 st., viš. 43 mm) 22.600 lir. Finančni 800, legalni 700, osmrtnice 300, sožalja 400 lir za mm višine v širini 1 stolpca. Mali oglasi 200 lir beseda. Ob praznikih: povišek 20%. IVA 14%. Oglasi iz dežele Furlanije - Julijske krajine se naročajo pri oglasnem oddelku ali upravi. Iz vseh drugih dežel v Italiji pri SPI.
Odgovorni urednik Gorazd Vesel
Izdaja in tiska ZTT Trst
Član italijanske zveze časopisnih založnikov FIEG

DR. VLADIMIR BAKARIĆ NA ŽALNI SVEČANOSTI V DOMU SINDIKATOV V BEOGRADU

«Titov boj na mednarodnem prizorišču v perspektivi novih demokratičnih političnih in gospodarskih odnosov v svetu»

(Nadaljevanje s 1. strani)

nastajanja demokratičnih odnosov med narodi in državami. In drugič: v globokem prepričanju, da je boj za nacionalno in socialno osvoboditev naših narodov, za neodvisnost in trdnost naše države, najtesneje povezan z bojem za svobodo in neodvisnost vseh narodov in držav, za mir in družbeni napredek povsod po svetu. Kakor je Titovo delo odprlo v naši deželi perspektive novega tipa demokracije, to je socialistične samoupravne demokracije, tako je njegov prizadevni boj na mednarodnem prizorišču najgloblje vtkan v perspektivo graditve demokratičnih političnih in ekonomskih odnosov v svetu. Tuje mu je bilo sleherno umikanje pred mednarodnim nasiljem. Odlikovala ga je neomajna vera v moč delovnih množic in narodov, v njihovo voljo biti neodvisni in svobodni, da sodobno uresničujejo svoje življenjske, socialne in nacionalne interese. Globoko je razumel zakonitost, da boj proti imperializmu, v sleherni obliki podrejanja narodov, proti hegemonizmu in politiki sile, pa za mir in miroljubno sožitje, za aktivno in enakopravno mednarodno sodelovanje skupaj sestavlja tok svetovnega napredka mednarodnih odnosov, prvi pogoj, za njihovo spreminjanje v miroljubni in demokratični smeri. Vedel je, da morajo biti resnične revolucionarne sile sposobne misliti in delovati v imenu celote tega živega in enovitega toka svetovnega napredka, s tem pa tudi lastnega. Sicer morajo ostati okovane v oportunizmu in pragmatizmu, ali pa izolirane v sektaštvu in ultra radikalizmu.

Zato temeljni cilji in načela naše mednarodne politike, za katere se je Tito bojeval, ustrezajo ne le interesom naših narodov, ampak tudi najširšim silam miru, demokracije in družbenega napredka. Tito je trdno verjel, da samo aktivno in vsestransko angažiranje Jugoslavije in ZKJ v mednarodnih odnosih trasira pot za zavarovanje naše neodvisnosti in za nastajanje najugodnejših mednarodnih pogojev za svoboden razvoj naše družbe. Naloge našega revolucionarnega gibanja in naše države je vselej gledal v luči celote mednarodnih dogajanj v danem trenutku in luči temeljnih zgodovinskih tendenc sodobnega sveta. Njegov državniški realizem v svetovni politiki je organski del njegovega vizionarstva.

Titova vizija svetovne politike je zrasla iz njegovih revolucionarnih vojnih in povojnih izkušenj. Že med drugo svetovno vojno je imel s tem, ko se je upiral politiki interesnih območij zgodovinsko vlogo v boju za ohranitev nacionalne identitete naših narodov in narodnosti, oziroma državne identitete večnacionalne socialistične Jugoslavije, ki se je rojevala v revoluciji. Ko je gradil enakopravne odnose med narodi in narodnostmi naše države, na geslu bratstva in enotnosti, se je enako dosledno bojeval tudi za enakopravne mednarodne odnose in gradil koncept napredne svetovne politike, ki je zatem postala alternativa politiki blokovske razcepljenosti in grožnjam jedrskega samouničenja človeštva. Njegova opredelitev za neuvrščenost je zrasla iz spoznanja, da blokovska delitev ne daje možnosti za napredno reševanje družbenih in političnih nasprotij sodobnega sveta in ne odpira perspektiv za demokratizacijo mednarodnih, ekonomskih in političnih odnosov.

• • •

Tito je osebno sodeloval na vseh konferencah šefov držav ali vlad neuvrščenih držav. Imel je velikansko neposredno vlogo v razvoju političnega in ekonomskega izhodišča in v organizacijskem oblikovanju gibanja neuvrščenosti, v njegovem preraščanju v svetovno gibanje za demokratizacijo mednarodnih političnih in ekonomskih odnosov, v utrjevanju in krepitvi njegove enotnosti in akcijske sposobnosti. Titova državniška modrost se je kazala v njegovem prispevku, osebnem angažiranju in naporih, da ta politika utrdi in razvija svoja temeljna načela, da ne podleže zunanjim pritiskom, ali kratkoročnim interesom, oziroma tendencam, ki bi ji objektivno lahko zaprle perspektivo, da postane in ostane politika neuvrščenosti avtonomen dejavnik v sodobnih mednarodnih odnosih ter izraža splošne napredne težnje človeštva v teh odnosih. Politika neuvrščenosti v Titovi viziji ne pomeni samo nasprotovanja globalne razdeljenosti sveta. V njej je vsebovana zahteva za napredek v sodelovanju in razumevanju z vsemi državami na načelih miroljubnega sožitja ter politične in ekonomske enakopravnosti. Zato je ta politika pozitivno politično izhodišče zgodovinsko neizbežnega procesa premagovanja blokovske razdeljenosti v interesu vsega človeštva. To je za Tita in za nas, politika, ki bistveno prispeva k nastajanju mednarodnih pogojev za družbeni napredek v vsaki posamezni državi. Teži k premagovanju mednarodnih ekonomskih in političnih odnosov, ki so nastali v dobi kapitalizmu ter povezuje boj za nacionalno osvoboditev in neodvisnost z bojem za družbeni napredek. S tem pa je ta politika tudi dejavnik socializma kot svetovnega procesa. V svojem dolgem življenju revolucionarja je ta borec za mir in enakopravno mednarodno sodelovanje vodil številne odločilne bitke za zaščito naše pravice, da živimo kot svobodni ljudje in neodvisni narodi. Sam je med takšne bitke uvrščal zlasti naš narodnoosvobodilni boj in bitko za pravilne odnose med socialističnimi državami. Zgodovina mu je v obeh primerih dala v celoti prav. Že dolgo je na primer nesporno, da je bila odločitev Tita in partije v tej dolgi bitki zgodovinskega pomena ne samo za neodvisni in socialistični razvoj naše države, marveč tudi za krepitev in napredek socializma v svetu.

Načela zapisana v beograjski deklaraciji iz leta 1955 in v moskovski izjavi iz leta 1956 so trajnega in širšega pomena za razvoj novih, enakopravnih odnosov med socialističnimi državami in med komunističnimi partijami.

Tito je izhajal iz ocene, da je socializem svetovni proces, za katerega je značilna velika raznolikost poti, oblik in nosilcev, pa se je zato vztrajno zavzemal za razvijanje enakopravnih odnosov v delavskem gibanju. Opirajoč na Marxovo in Leninovo delo, je poudarjal, da sta pravilnost in naprednost neke ideologije ali določenih oblik socialistične graditve odvisni samo od življenjske moči in preverjanja te ideologije v družbeni praksi. Od tod je za nas bistvenega pomena odgovornost slehernega gibanja pred svojim delavskim razredom in ljudstvom, njegova pravica, da samostojno določa svojo strategijo in taktiko boja za socializem, svojo notranjo in zunanjo politiko.

Tito je bil globoko prepričan, da je samo na teh osnovah mogoče uspešno premagovati vsa protislovja in soočanja v odnosih med socialističnimi državami in med komunističnimi partijami. Dosledno se je bojeval za univerzalnost načel aktivnega miroljubnega sožitja, v tej politiki je videl temeljni faktor, ne le za zavarovanja svetovnega miru, ampak tudi novih možnosti socialističnega razvoja v svetu. Zato je odločno nasprotoval vsem idejam in prizadevanjem, da se socializem širi s pomočjo vojne, pa naj je šlo za teorije o osvajanju oblasti s pomočjo svetovne vojne ali za poskuse vsiliti tuje vzorce.

Tito je dal neprecenljiv prispevek k boju narodov, da se premagajo tendence in praksa vojne in dominacije, predvsem pa da se zagotovi dosledno spoštovanje suverenosti, neodvisnosti, celovitosti in enakopravnosti vseh držav. Neomajno se je zavzemal za mednarodno sporazumevanje in reševanje vseh sporov in kriz po miroljubni poti, za odstranjevanje vzrokov mednarodne nestabilnosti, kakor so oboroževanje ali problemi razvoja nerazvitih dežel za nastajanje nove svetovne ekonomske ureditve. Prepričan je bil, da se morajo zato angažirati vse države, vse napredne in demokratične politične in družbene sile v svetu. V popuščanju mednarodne napetosti je videl Tito v današnjih razmerah edino pot za krepitev miru, sodelovanja in varnosti ter važen pogoj za hitrejši družbeni napredek narodov. Pri tem je poudarjal, da se to popuščanje ne sme omejevati na urejanje odnosov med blokoma, marveč da se mora spremeniti v vsesplošni svetovni proces.

Tudi danes, ko se je mednarodni položaj zelo poslabšal, je Tito do zadnjega trenutka opozarjal, da se mora to poslabšanje zaustaviti, da rešitev ni mogoče najti v blokovskem tekmovanju, v oboroževalni tekmi, v politični sili in poglabljanju mednarodnega nezaupanja, ampak da je edina pot v popolnem spoštovanju načel miroljubnega sožitja v odnosih med vsemi državami, v pogovorih, sporazumevanju in krepitvi mednarodnega sodelovanja. Po zaslugi zunanje politike, ki smo jo vodili pod Titovim vodstvom smo razvili prijateljske odnose domala z vsemi državami od naših sosedov do velikih sil. Moč Titove zgodovinske osebnosti, njegove revolucionarne prizadevnosti in državniške daljnovidnosti je bistveno prispevalo k velikemu mednarodnemu ugledu Jugoslavije in ZKJ. Tito in Jugoslavija sta eno, tudi v najbolj oddaljenih krajih sveta izgovarjajo ljudje njegovo ime, ko govorijo o naši državi.

Titovo delo je bistven dejavnik stabilnega mednarodnega položaja neodvisnosti in varnosti naše države danes in v prihodnje. To delo je trajna podlaga odnosov SFRJ in ZKJ do sveta. V nadaljevanju Titove politike tudi na mednarodnem področju vidijo delavski razred, delovni ljudje, narodi in narodnosti Jugoslavije edino možno pot za nas. To našo pot bomo odločno branili z vsemi sredstvi suverene države in neodvisne revolucije. Tito je bil legenda že za časa življenja, zdaj pa prehaja v legendo zgodovine, med njene vrhove. Ko odhaja od nas nam zapušča v dediščino svojo orjaško revolucionarno delo, s katerim smo vsi mi, vsi naši delovni ljudje, vsi narodi in narodnosti te svobodne in ponosne države zrasli v granitno enotnost, ki je ni več mogoče z ničemer omajati.

To veliko delo je tudi jamstvo naše prihodnosti, to pa je spet Tito in vse, kar razumevamo s tem imenom; bratstvo in enotnost, socialistično samoupravljanje, naša svoboda in neodvisnost, trdna solidarnost s silami miru in napredka v svetu.

Naj mi bo dovljeno, da vas v tem trenutku, bolečem za vse nas, spomnim na Titove besede, ki nam jih je kot oporoko sporočil s tribune 11. kongresa ZKJ.

«Socialistična samoupravna in neuvrščena Jugoslavija ima trdne in trajne temelje, zanesljive opornike za svojo prihodnost. Moč Jugoslavije je v junaštvu in trdnosti njenih narodov in narodnosti, ki so se kalili skozi zgodovino in vzdržali največje preizkušnje velike osvobodilne vojne. Moč je v njihovi enotnosti in zavesti, da je ta enotnost v današnjem svetu, v katerem se sila še ni umaknila razumu, pogoj ne le za napredek, temveč tudi za goli obstoj. Moč je v idejah, ki nas navdihujejo in v ciljih, za katere se bojujemo. Moč je v delavskem razredu in njegovi odločilni vlogi v družbi, v naših delovnih ljudeh, ki imajo vsak dan več in živijo čedalje bolje, čeprav še niso rešeni mnogih težav in odrekanja. Moč je v našem mladem rodu, ki je pridobitve revolucije sprejel za svoje in ki ve, da ima za seboj daljše obdobje dela in življenja v svobodi in miru, kot katerikoli prejšnji rod na teh tleh. Moč je v socialističnem samoupravnem sistemu, ki našemu človeku zagotavlja, da svobodno in suvereno odloča v svojem delu in njegovih rezultatih in ki ga varuje pred izkoriščanjem in nasiljem, pred vsem, kar ovira vsestranski razvoj svobodne človekove osebnosti. Moč je v široki fronti organiziranih socialističnih sil na čelu z zvezo komunistov, v avantgardi ne le po idejni opredelitvi, temveč tudi po sposobnosti, da razsvetljuje poti in perspektive nadaljnjega razvoja. Moč je v splošni ljudski obrambi, katere udarna sila je jugoslovanska ljudska armada, v kateri se enotno prežemajo idejno-moralna trdnost, bojna usposobljenost in sodobna opremljenost. Moč je v naši neodvisnosti in neuvrščeni politiki v tem, da se tudi z največjimi pogovarjamo kot enak z enakim, da enakopravno sodelujemo z vsemi državami sveta. Moč je v visokem ugledu socialistične in neuvrščene Jugoslavije, v številnih prijateljih po vsem svetu, v položaju kakršnega si je v mednarodnih odnosih zagotovila le redko katera država. Zato z vedrino in optimizmom gledamo v jutrišnji dan».

Hvala Ti, tovariš Tito za dediščino, ki si nam jo zapustil. Čuvali jo bomo kot punčico svojega očesa, hvala Ti, ker si naše revolucionarno gibanje usposobil, da bo tudi v prihodnje pogumno osvobajalo prostore človekovega napredka.

Slava in hvala Ti vedno, naš tovariš Tito!

Živa reka Jugoslovanov pred palačo zvezne skupščine v Beogradu (Telefoto AP)

Leonid Brežnjev se je včeraj na jugoslovanskem veleposlaništvu v Moskvi vpisal v knjigo žalosti za predsednikom Titom (Telefoto AP)

• SLOVENCI V ITALIJI ŽALUJEMO ZA TITOM

(Nadaljevanje s 1. strani)

tvorec in branilec pristne vsebine neuvrščenosti? Tito je vse to — je dejal Race. Vse je pri njem pomembno. V njegovi celoviti osebnosti se je vse to prepletalo, vse je del organske celote in v logični medsebojni povezanosti, kakor je Titova osebnost urejena celota in njegova pomembnost organsko raste s številom in vrsto vprašanj in nalog, ki se jih je lotil.

Titove odločitve niso bile naključne ali priložnostne, čeprav se je moral včasih na hitro opredeliti. Vsa dejanja so sad dozorevanja njegovih daljnih misli, njegovega poznavanja družbenih zakonitosti, njegovih genialnih predvidevanj, njegove vizije o človekovi svobodi, o pravično urejeni družbi in o pravici narodov do neodvisnosti in o sožitju med narodi.»

Ko je govoril o Titu revolucionarju je Race poudaril, da se je «Tito zavedal, da more biti sleherno revolucionarno gibanje živo, ustvarjalno le, če je povezano z množicami, če odraža njihove interese, če pokaže na slabosti in krivice družbenega reda in istočasno nakaže rešitve, pota in metode in sredstva za dosego teh ciljev.»

Race je potem govoril o Titu kot komandantu in organizatorju narodnoosvobodilnega gibanja in boja ter o snovalcu nove državne skupnosti jugoslovanskih narodov ter dejal:

«Titu je uspelo, da je iz zaostale, na socialnih krivicah sloneče družbe, iz države neenakopravnih narodov in narodnosti ustvaril razvito, samoupravno družbo in državo enakopravnih narodov in narodnosti. Ustvaril je ponosno skupnost, ki ljubosumno čuva svoje pridobitve in samostojnost, kar ji je zagotovilo velik in nedeljen ugled v svetu. 'Naša zunanja in notranja politika', pravi Tito 'izvirata druga iz druge, saj temeljita na istovetnih načelih, med katerimi je na prvem mestu enakopravnost naših narodov'.»

Race je poudaril, da je «Tito vsebino jugoslovanske politike kljub velikim oviram uveljavil tudi pri urejanju odnosov med Jugoslavijo in Italijo, kar je utrjevalo sodelovanje in prijateljstvo med obema državama, odpiralo mejo in izboljšalo položaj obmejnega prebivalstva.»

Svoj govor je Race takole zaključil:

«Slovenci v Italiji žalujemo za Josipom Brozom Titom enako kot naši bratje v matični domovini. Tudi nas je vodil v narodnoosvobodilnem boju, po njegovi zamisli smo ustvarjali pri nas slovensko - italijansko antifašistično fronto, Slovenci v zamejstvu smo bili vedno prisotni v njegovih mislih. Nista še potekli dve leti, ko je na XI. kongresu ZKJ rekel: 'Po svetu je danes znano, da v Jugoslaviji izvajamo politiko popolne enakopravnosti narodov in narodnosti. Upravičeno pričakujemo spoštovanje narodnostnih pravic delov jugoslovanskih narodov, ki živijo v drugih državah. Na narodne manjšine gledamo kot na dejavnike povezovanja, vzajemnega razumevanja in dobrega sosedskega sodelovanja. V odnosu do njih vidimo merilo odnosa do naših narodov in naše dežele sploh'.»

«Človek, ki se je vse življenje boril za pravice delovnih ljudi, za enakopravnost narodov, za njihovo svobodo, ni mogel govoriti o narodnih manjšinah, o nas, drugače kot tako. Hvaležni smo mu za te besede, ki so se spremenile v oporoko in ki nas hrabrijo v boju za naše narodnostne pravice.»

Na povabilo predsednika SKGZ se je vsa množica v Kulturnem domu z enominutnim molkom in z vzklikom «slava», poklonila tovarišu Titu in v tiho zbranost je kanila marsikatera solza iz rosnih oči. Bil je to zgovoren molk ljubezni in hvaležnosti vseh zamejskih Slovencev.

Pesem moškega pevskega zbora «Valentin Vodnik» iz Doline pod vodstvom Ignacija Ote je sklenila svečanost in besede Kuharjeve «Tam na Pugled gori», Šafranakove «Konjuh planinom» in Simonitijeve «Pesem o Titu» so dopolnjevale občutke tesnobe ob tako neizmerni izgubi.

Zastave na pol droga pred stekleno palačo

BEOGRAD — Svet je spustil zastave na pol droga v znamenje spoštovanja do državnika in revolucionarja Josipa Broza Tita. Povsod v svetu milijoni ljudi sočustvujejo z jugoslovanskimi narodi in narodnostmi. Na sedežih mnogih mednarodnih organizacij, demokratičnih gibanj, političnih strank in drugih organizacij so žalni sestanki v spomin na predsednika Tita.

S spustitvijo zastave na pol droga v ZN so svetovne diplomacije hotele izraziti spoštovanje do prvega jugoslovanskega državljana Josipa Broza Tita. Tudi zastave 152 članic OZN so spuščene na pol droga, medtem ko so se vsi redni sestanki različnih organov svetovne organizacije začeli z minuto molka in zatem so bili žalni sestanki. Na njih je do zdaj govorilo približno 70 govornikov z vseh celin, ki so v glavnem govorili o Titu kot o velikanu, kot o velikem in pristnem prijatelju njihovih držav ter o Titu kot o najboljšem svetovalcu za reševanje žgočih svetovnih problemov.

Z minuto molka se je začelo tudi drugo zasedanje odbora vseh, na njem pa je o osebnosti predsednika Tita govoril veleposlanik Šri Lanke. Mimo običajnega postopka so se vrstili predstavniki držav. Titovo ime bo ostalo za vedno v zgodovini, je poudaril delegat Poljske v imenu vzhodnoevropskih držav, medtem ko je italijanski veleposlanik v imenu EGS podčrtal, da je Titov primer spodbuda za vse tiste, ki se bojujejo za svet miru, svobode in pravičnosti. Predstavniki neuvrščenih in dežel v razvoju ter Kitajske so med drugim izrekli priznanje Titu za pristno neuvrščenost, za ustvarjanje samoupravnega sistema ter za boj proti vsaki obliki nadvlade in za reševanje odnosov v večnacionalni družbi na podlagi popolne enakopravnosti.

NIKOLA LJUBIČIĆ NA SVEČANOSTI V DOMU JLA

Z njegovo daljnovidnostjo smo si priborili svobodo

BEOGRAD — Na žalni seji jugoslovanske ljudske armade, ki je bila včeraj popoldne v Beogradu je zvezni sekretar za obrambo Nikola Ljubičić spregovoril prisotnim vojnim starešinam in med drugim dejal: «Skozi ogenj in borbo, skozi kri in trpljenje je Tito ustvaril oboroženo silo vstaje in revolucije, ki je bila kovačnica bratstva in enotnosti in enakopravnosti, opora in ščit nove ljudske oblasti. Tito je odkril nove oblike vojaške organizacije in nove metode oboroženega boja. Organiziral je in vodil vojno na celotnem jugoslovanskem ozemlju, v času, ko je bila Jugoslavija razbita in razdeljena. Na podlagi boja proti okupatorju je KP Jugoslavije na čelu s tovarišem Titom zahvaljujoč njegovi daljnovidnosti začela boj za nacionalno in družbeno osvoboditev vseh jugoslovanskih narodov in narodnosti.

Titov koncept vseljudske vojne vsebuje zanikanje okupacijskega sistema sovražnika. Natančno je predvidel, da sovražnik, pa naj bo še tako močan, nikoli ne more imeti dovolj moči, da bi se uprl ljudstvu, ki je pripravljeno na boj in odpor.

Nikola Ljubičić je tako nadaljeval: «Vse svoje življenje se je Tito bojeval za svobodo in dostojanstvo človeka ter proti vsakemu trpinčenju. Boril se je za neodvisnost in enakopravnost narodov in držav ter proti politiki sile in nadvlade. Zato je postal resnična legenda našega naroda, resnična legenda naše svobode in neodvisnosti.

V zaključku svojega govora je Ljubičić izrazil najgloblje spoštovanje Titu - prvemu vojaku jugoslovanske revolucije in svobode, Titu - prvemu velikanu nove Jugoslavije in miru v svetu, Titu - vizionarju svetle prihodnosti, Titu - predsedniku socialistične federativne republike Jugoslavije, predsedniku zveze komunistov Jugoslavije, vrhovnemu poveljniku oboroženih sil, trikratnemu narodnemu heroju in junaku socialističnega dela.

PO NASILNI OSVOBODITVI TALCEV V LONDONU

Britanska vlada zagovarja sklep o vdoru v iransko veleposlaništvo

LONDON — Ožgano zidovje in še kadeče se ruševine je vse, kar je ostalo po predsinočnjem napadu britanskih komandosov na iransko veleposlaništvo. Preživeli talci se nahajajo v nekem tajnem kraju, kjer se bodo opomogli od nezavidljive izkušnje, le trije so še v bolnišnici, kjer je tudi edini preživeli od peterice arabskih avtonomistov iz Kuzistana.

Dan po bliskoviti akciji britanskih varnostnih sil pa že dovoljuje natančno rekonstrukcijo napada in pojasnjuje, zakaj se je Velika Britanija odločila, da bo s silo osvobodila talce. Sklep je sprejela britanska vlada, potem ko so teroristi ubili dva talca in zagrozili, da bodo nadaljevali z uboji v presledku tridesetih minut, če ne bo iranska vlada sprejela njihove zahteve po osvoboditvi enaindevetdesetih arabskih političnih jetnikov. Teheran je medtem britanski vladi sporočil, da pristane na vdor britanskih varnostnih sil v svoje veleposlaništvo. Pripadniki «SAS» (Special air service) so se s strehe po vrveh spustili do oken in v prostore veleposlaništva zagnali posebne bombe podobne onim, ki so jih Nemci rabili v Mogadišu. Slepilne bombe, ki se razletijo brez kakršnegakoli drobca, so omogočile britanskim komandosom, da so preprečili teroristom uboj talcev. Iranski Arabci pa so se varnostnim silam postavili po robu in med streljanjem so bili trije ubiti, četrti pa je izdihnil med prevozom v bolnišnico.

Po uspešni akciji se je iranski predsednik Banisadr z brzojavko zahvalil britanskemu ministrskemu predsedniku Thatcherjevi, kar je storil tudi zunanji minister Ghotbzadeh. Teheran je namreč zadovoljen z razpletom, saj ga je motil prevelik odmev in soočanje svetovne javnosti z bojem Arabcev v iranski pokrajini Kuzistan še bolj ga je motilo primerjanje s položajem v ameriškem veleposlaništvu v Teheranu. Prav s tega vidika je britanska vlada poudarila, da mora biti njen sklep za zgled vsem državam, ker je terorizem proti diplomatskim predstavništvom nedopusten. Vlada je tudi pričela pogovore z veleposlaniki raznih držav, predvsem bližnjevzhodnih in zaprosila, naj povečajo svojo varnost. Britanska policija pa bo poskrbela, da bodo v bodoče še bolj zavarovali tuja veleposlaništva. Glasnik britanskega zunanjega ministrstva pa je včeraj poudaril, da ne bi britanska vlada v nobenem primeru omogočila napadalcem, da bi nekaznovani zapustili britansko ozemlje in je zahtevala, da v bodoče storijo enako tudi druge države, ker bodo le na tak način preprečile zaskrbljujoče širjenje nasilja proti veleposlaništvom in diplomatskim predstavnikom.

POROČILO TAJNIKA STRANKE PICCOLIJA

Vsedržavni svet KD misli na 8. junij

Na seji potrjeno zaprtje do KPI
Zaccagnini bo počakal na izid volitev

RIM — Vsedržavni svet krščanske demokracije se je včeraj sestal v Rimu na sedežu EUR z dvema osrednjima točkama na programu: oceno rešitve vladne krize in sprejetjem programa za bližnje upravne volitve. Obe točki je strankin tajnik Piccoli obširno razčlenil v svojem uvodnem poročilu, v bistvu pa ni povedal nič novega. «Opozicija» v stranki, ki se zbira okrog Zaccagninija, ni predstavila pred začetkom zasedanja nobenega poročila. Kot je tedaj povedal ugledni predstavnik te struje Bodrato, bodo «Zaccagninijevi prijatelji najprej poslušali tajniško poročilo in se šele nato odločili, kaj storiti». No, ko je bilo poročilo prebrano, so se sestali in prišli do zaključka, da ga podprejo, da ne bi porušili enotnosti znotraj KD prav sedaj pred pomembnimi volitvami. «Levica» v krščanski demokraciji čaka torej na izid volitev, da bo nato na podlagi volilnih rezultatov izdelala taktiko svojega boja znotraj stranke.

V poročilu je Piccoli poudaril, da je krščanski demokraciji uspelo kljub velikim tveganjem, sestaviti vlado s predhodno določeno vsebino v duhu nacionalne enotnosti. «Po tolikih letih imamo spet stabilno vlado» je dejal tajnik KD, ki ni izdala linije nedavnega kongresa stranke.» Drugi Cossigov kabinet ni preludij k vladi, ki bi bila odprta komunistom — je nadaljeval Piccoli — kot tudi ne predstavlja mostu proti petstrankarski vladi. O odnosu do KPI je Piccoli povedal, da je KD pripravljena na soočanje s komunisti o vseh velikih temah», ob tem pa mora biti vedno jasno, da je sedaj nemogoče misliti na vlade, v katerih bi delovali KD in KPI. Na zunanjepolitičnem področju so zavzeli komunisti v zadnjih časih zelo dvomljiva zadržanja, katerim mora KD posvečati pozornost. Na notranjem pa so — po mnenju demokrščanskega tajnika — vse preveč kritizirali KD.

Potem ko je odgovoril na kritike PSDI in PLI, ki jih je KD pustila brez vladnih stolčkov, je Piccoli omenil, da bo vlada s svojim delom pokazala koliko velja. Nato se je zadržal pri najhujših problemih, ki pretresajo državo (terorizem, gospodarska politika), ob koncu pa je zadal smernice za bližnjo volilno kampanjo, v kateri bi morala KD nastopati čim bolj enotno, brez notranjih trenj in razprtij.

NADALJUJE SE POTOVANJE JANEZA PAVLA II.

Papež je pozval kmete naj ne opuščajo zemlje

NAIROBI — Včeraj približno ob dveh popoldne je papež Janez Pavel II. z letalom prispel v Kenijo, oziroma v njeno glavno mesto Nairobi, ki je tretja etapa papeževega afriškega potovanja. Na letališču so ga sprejeli kenijski predsednik Daniel Arap Moi, kardinal Maurice Otunga in apostolski nuncij msgr. Cacciavillan.

Janez Pavel II. je prispel v Kenijo po štiridnevnem potovanju po LR Kongu in Zambiji. V tej državi južne Afrike je papež včeraj med obredom v mestu Kisangani, kjer si je ogledal tudi pokopališče v katerem je pokopanih 30 ubitih misionarjev in misijon Svetega Gabrijela, poudaril pomen, ki ga ima za afriško celino razvoj kmetijstva. Potem ko je prisotne spomnil, da je Kristus preživel 30 let v kmečkem svetu palestinske dežele, je pozval kmetijske obdelovalce, naj se zavedajo dostojanstva in naj bodo ponosni za delo, ki ga ustvarjajo. Vse zambijske kristjane pa je pozval, naj v imenu krščanske ljubezni ne dovolijo, da bi kmetovalci postali državljani druge kategorije. «Vi, ki ste navezani na svojo zemljo, prispevajte k zajezitvi izseljevanja s podeželja v mesta, ki je tako usodno za kmetijstvo. Vaša dežela mora zadostiti potrebi po hrani, kajti poljedelski pridelki so potrebnejši od nekaterih luksusnih proizvodov», je ugotovil papež Wojtyla. Poudaril je še, da je prav od razvoja kmetijstva Zambije odvisen njen industrijski razmah.